

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Goccu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 53382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 231 (13.764)

Trst, petek, 12. oktobra 1990

Zasedanje vodstva KPI v znamenju podpore in nasprotovanja PDS Pristaši obeh front za »ne« v pripravah na protinapad

Tudi v vrstah večine rahli odkloni od Occhettove linije - Cossutta najbolj oster do tajnika - Forlani proti evforiji ob spremembah v KPI

RIM — Mediteranski hrast predstavlja dejansko sinonim za trdoživost in dolgo življenje in morda je prav to vodilo Achilla Occhetta, da je kot simbol za Demokratično stranko levice izbral prav to drevo. Trdoživost pa mu bo prav gotovo potrebna, saj bo pot do partijskega kongresa, na katerem naj bi tudi uradno ustanovili novo politično silo, posuta s trnjem in številnimi ovirami.

Te ovire pa mu ne bodo postavljali le nasprotniki iz drugih strank, temveč jih bo najbrž največ prav iz tistih vrst znotraj KPI, ki so že pred objavo predloga za novo ime »stvari« odločno nasprotovali tajnikovim izbiram. Fronta za »ne« je včeraj že odločno ponovila svoje nasprotovanje, zdaj pa se že pripravlja na predkongresno bitko. Predstavnik te fronte Gavino Angius je včeraj

tudi povedal, da so znotraj te fronte našli popolno soglasje tudi s Cossuttovo strujo. Prav Cossutta, ki pravi, da je »neskesani komunist«, pa je tudi najbolj trd v ocenah in zanj predstavlja Occhettov predlog »pravo kapitulacijo.«

Že v nedeljo zjutraj bo koordinacija fronte za »ne« zasedala v prostorih strankinega vodstva, takrat pa naj bi objavili tudi protipredlog Demokratični stranki levice, o katerem naj bi se tudi izrekli na vsedržavnem strankinem kongresu. S tem v zvezi je Giuseppe Chiarante dal vedeti, da sta dve možni imeni za novo KPI »Stranka italijanskih komunistov« in »Stranka demokratičnih komunistov«. Chiarante je še povedal, da bo to ime predstavljalo sestavni del kongresne resolucije strankine manjšine.

Včeraj se je sestalo tudi vodstvo KPI, kjer je moral Occhetto takoj na začetku popiti prvo čašo pelina. Prvi razpravljalec je bil namreč senator Garavini, ki je dejal, da je tajnikov predlog »nesprejemljiv in celo nevaren, saj predlaga razpust stranke in črtanje imena in identitete.« Po Garavinijem mnenju tak Occhettov predlog ne ponuja nobene perspektive, lahko pa je vzrok za razkol v stranki.

Toda tudi v sami večini ni popolne enotnosti. Medtem ko na primer Fassino, Pec-

chioli, Reichlin, D' Alema in Livia Turco v celoti podpirajo tajnikove izbire, pa sta se od te linije, vsak z svojimi utemeljitvami, nekoliko oddaljila vodja melioristov Napolitano in vodja tako imenovane levice v fronti za »da« Bassolino. Oba sta sicer podprla Occhetta, vendar pa se Bassolinu ime PDS ni zdelo najbolj primerno, povsem pa se ni strinjal niti z vsebino predloga, Napolitano pa je poudaril, da bi morala biti vsa stvar plod bolj kolektivnega dela.

Seveda pa tudi včeraj ni manjkalo reakcij iz vrst ostalih političnih strank. Tako je tajnik PSI Craxi na zasedanju vodstva stranke poudaril, da se niso sestali zato, da bi razpravljali o simbolih KPI. Ob tem je še dodal, da so Occhettove predloge že in jih še bodo komentirali, pri tem pa bodo vedno imeli pred očmi politični program PSI in prizadevanja za socialistično enotnost. »S tem v zvezi sem kritično mnenje že povedal in bil tudi deležen običajne tedenske doze žalitev na moj račun,« je zaključil tajnik PSI.

O predvčerajšnjem krstu »stvari« pa je tajnik KD Forlani kratko dejal, da se mu zdi evforija s tem v zvezi pretirana in da je predvsem od nadaljnjih dogodkov odvisno, kakšno vlogo bo v bodoče imela PDS v italijanskem političnem prostoru.

V ožjem odboru obnovljena razprava o globalnem zaščitnem zakonu

RIM — Po daljšem zavlačevanju je ožji odbor ustavne komisije, ki se ukvarja z zaščitnim zakonom, vendarle obnovil svoje delo.

Na seji, ki jo je vodil koordinator Guzzetti (KD), je bilo spet postavljeno vprašanje obiska v naši deželi, da bi preverili stališča raznih komponent do ključnih problemov zaščitnega normativa. Zelo verjetno bo do obiska in srečanj prišlo še pred koncem meseca.

Zatem se je pričelo tudi vsebinsko soočanje, v katerega sta aktivno posegla senatorja Spetič (KPI) in Micolini (KD).

Razprava se je sukala okoli vprašanja, kako določiti ozemlje, na katerem bi veljal zaščitni zakon. Zdi se, da prevladuje mnenje, naj bi se o tem izrekla dežela, pri tem pa je treba zagotoviti neposredno sodelovanje manjšine in njenih predstavnikov.

Na seji so tudi sklenili vključiti med gradivo zadnji odgovor vlade o izvajanju posebnega statuta londonskega memoranduma in osnutek evropske pogodbe o zaščiti narodnih manjšin, ki jo je pripravila posebna komisija evropskega sveta, kateri predseduje bivši minister La Pergola. O pogodbi so se te dni v Benetkah pozitivno izrekli predsedniki ustavnih sodišč zahodne in vzhodne Evrope, evropski svet pa jo bo najbrž osvojil šele potem ko bo zbral mnenja zainteresiranih manjšin.

Če nas je neskončna zgodba o zaščitnem zakonu po malem vse spremenila v skeptike, to še ni razlog, da odvrnemo pozornost od tega, kar se za nas pripravlja v komisijah in odborih parlamentarnega kolesja. Pisati o tem, da smo tik pred zdajci, bi bilo spričo slabih izkušenj podobno neplodni utvori, od katere ni mogoče pričakovati ničesar. Odložitev, propadlih sestankov in nerazumljivih izgovorov je bilo že toliko, da bi se mogel sleherni naš človek najmanj vprašati, v kakšne vrste igro se zapletamo, da po dolgih letih ni še dala vsaj delnih rezultatov.

Toda pustimo ta zahtevni odgovor ob strani in vzemimo na znanje nekatera konkretna dejstva, ki so pred nami.

Ožji odbor ustavne senatne komisije je vendarle pokazal konkretne znake oživljanja in najavil skorajšen obisk v naši deželi. Predstavnik vlade je pred dnevi z odgovorom o izvajanju posebnega statuta londonskega sporazuma vnesel v razpravo pomembne novice, ki jih nikakor ne gre zanemarjati. Če bo k višji ravni obravnave zmogla prispevati tudi pogodba evropskega sveta o zaščiti manjšin, toliko bolje.

Pri vsem tem pa je jasno, da na sicer težavne pospeške pri razpravi o zaščitnem zakonu moramo znati vplivati tudi sami. Res je, da je moralna in zakonska obveza države, da do naše skupnosti dostojno poravnava svoj dolg, toda naša odločilna vloga pri tej bitki ne more in ne sme izostati. Gre za dve zvezi in osnovni vprašanji: prvič, da z zahtevo po utemeljenih popravkih zagotovimo zaščitnemu osnutku sprejemljiv videz, drugič, da pred senatnim odborom, ki prihaja na preverjanja v naše kraje, nastopimo strnjeno in enotno, kar edino lahko jamči uspeh in pri vsakršnem sogo-
vorniku dviga ceno in ugled naše skupnosti.

DUŠAN UDOVIČ

Včeraj v Ljubljani tiskovni konferenci vlade in predsedstva

NA 2. STRANI

Mehiški pesnik Octavio Paz prejel Nobelovo nagrado za književnost

STOCKHOLM — Letošnjo Nobelovo nagrado za literaturo je prejel mehiški pesnik in esejist Octavio Paz. Odločitev švedske akademije bo dvignila precej prahu, ker Octavio Pazu očitajo, da je zagrizen protikomunist in prevnet zagovornik mehiškega režima predsednika Salinasa. K sreči se nihče ne spotika ob Pazovo poezijo, ki ji celo njegovi nasprotniki priznavajo, da se uvršča v sam vrh svetovnega pesništva. Luna silvestre (Gozdna luna), Piedra del sol (Sončni kamen), Libertad bajo palabra (Svoboda na besedo), Salamandra (Močerad) so le najbolj znane pesmi in pesniške zbirke v bogati ustvarjalnosti tega mehiškega pesnika, ki je iz marksističnih in surrealističnih mladostnih izkušenj našel svojo lirično pot in ostal zvest mehiškemu izročilu.

Kritiki 76-letnega Octavia Paza pa se spotikajo predvsem nad njegovimi esejji in razpravami, v katerih ni skrivaj svojega protikomunizma, ker si komunistični režimi prisvajajo dediščino najbolj plemenite tradicije moderne zgo-
dovine - socializem.

Medtem ko se demonstracije v Jeruzalemu nadaljujejo OZN bo danes izglasovala resolucijo, ki obsoja Izrael

JERUZALEM — Medtem ko se v OZN pripravljajo na izglasovanje resolucije, ki obsoja pokol Palestincev, se v Jeruzalemu in na zasednem arabskem ozemlju nadaljujejo spopadi med izraelsko policijo in arabskim prebivalstvom.

Tudi včeraj je v Jeruzalemu prišlo do številnih spopadov med policijo in demonstranti. Vse se je začelo v jutranjih urah, ko se je pred Svetim grobom zbrala množica kristjanov in muslimanov, ki so na tak način hoteli izpričati ogorčenost nad ponedeljkovim pokolom. Protestni sitin, katerega so se udeležili tudi vidni predstavniki palestinskega naroda (Hana Seniora, Serri Nuseiba in Radwab Abu Ajas), je trajal dobrih šest ur ne da bi prišlo do neredov.

Spopadi pa so se začeli, ko je skupina mladih Arabcev prihitela v kraj mošeje, kjer so jih policisti pričakali s solzilci in s pendreki. Do hujših neredov pa je včeraj zjutraj prišlo na zasedenih arabskih ozem-

ljih, kjer še vedno velja policijska ura. Po spopadih z vojniki se je več demonstrantov zateklo v bolnišnico, nekateri izmed njih so utrpeli hujše poškodbe. V Cisjordaniji in Gazi pa se že tretji dan nadaljuje splošna protestna stavka, ki jo je oklicalo vodstvo intifade.

Izraelsko-arabski spor pa je še vedno v središču pozornosti Varnostnega sveta OZN, kakor tudi v samem Izraelu. Tu je sklep ministrskega predsednika Šamirja, da sestavi preiskovalno komisijo, ki jo vodi bivši načelnik tajne službe general Zvi Zamir, naletel na številna negotovanja.

Po besedah predsedujočega v Varnostnem svetu OZN Angleža Davida Hannaya naj bi že danes izglasovali skupno resolucijo proti izraelskemu nasilju v Jeruzalemu. Vprašanje namreč zadeva le dokončno sestavo besedila, ki so ga predložile ZDA in kateremu so dodali nekaj popravkov.

Ob svetovalsko mesto ker ni izpolnjeval pogojev za izvolitev

NA 8. STRANI

□ □ □

»Rambo« na Goriškem

NA 8. STRANI

S Hlapci začetek sezone v SSG

S Cankarjevimi Hlapci se bo drevi v tržaškem Kulturnem domu začela nova repertoarna sezona Slovenskega stalnega gledališča

(Foto Montenero)

NA 9. STRANI

Tiskovni konferenci Kučana in Drnovška o seji zveznega predsedstva in Peterleta o stanju v Sloveniji

Jovičev predlog dejansko sili Slovenska vlada Slovenijo in Hrvaško k odcepitvi o stanju v državi

LJUBLJANA — Med razgovorom množice domačih in tujih novinarjev s predsednikom Kučanom in članom zveznega predsedstva Drnovškom so bili seveda v ospredju dogodki in zlasti ocena zadnje razširjene seje zveznega predsedstva.

Kučan je bil kot ponavadi jedko polemičen, na videz povsem neprizadet, ko je ugotovil, da je seja predsedstva povsem mirno potekala in ko je moral dvakrat vprašati, kaj je Jovič v resnici izjavil. Ni namreč mogel verjeti lastnim ušesom, saj je Jovič povsem spremenil prejšnje predloge in nekatera že dogovorjena načela. Zvezno predsedstvo in sam predsednik so namreč pred nekaj meseci govorili in izhajali iz štirih načelnih ugotovitev:

1. Dosedanji ustavni okvir je presežen in ne daje podlage za urejanje jugoslovanske krize;

2. Jugoslavija je pred sprejetjem novega dogovora med republikami in narodi;

3. Subjekt tega dogovora so suverene republike, ki torej odločajo;

4. Pri vsem tem se izhaja iz pravice vsakega naroda do samoodločitve, vključno z odcepitvijo.

Dogovorjeno je bilo, da so vse opcije enokopravne, vse so legitimne, razen uporabe sile, saj se vsi zavzemajo za demokratično rešitev.

V sredo pa je Jovič nenadoma prišel na dan s povsem enostranskim sklepom, da se legitimno samo predlog o federaciji, in to veliko bolj centralistični in unitaristični od obstoječe.

Dr. Janez Drnovšek je na isto vprašanje odgovoril, da je predsedstvo doslej izhajalo iz pragmatičnega načela, da se upošteva vse, in da je Jovič v sredo presenetil njega in vse druge člane predsedstva. Njegov predlog je bil namreč preprost: Srbija, Črna gora, Makedonija in Bosna in Hercegovina bodo sprejele novo zvezno ustavo, ki izhaja iz pravic državljanov in torej povsem ruši meje republik ter odpravlja njihovo suverenost. Slovenija in Hrvaška lahko kot nekaki zasebnici ponudita svoj konfederativni predlog in na svojem ozemlju razpišeta referendum o federaciji ali konfederaciji. Če se s federacijo ne bosta strinjali, pa naj se odcepita. To je že korak naprej k metanju dveh republik iz Jugoslavije.

Jovičev predlog na zasedanju predsedstva ni bil sprejet z večino glasov, veliko je bilo pomislekov in pripomb. Ponovno se bodo setali v ponedeljek, v sredo pa bo Jovič poročal zvezni skupščini. Poleg Slovenije in Hrvaške, ki se odločno upirata, sta zelo zadržani tudi BiH in Makedonija, ki ne privolita v novo unitaristično državo in je malo verjetno, da bo v ponedeljek Jovič zbral večino.

Tako Kučan kot Drnovšek sta mnenja, da se razplet jugoslovanske krize bliža naglemu koncu in da se bo moralo vse izteči v kakih petih mesecih. Pri tem pa posebej poudarjata demokratični razvoj v drugih jugoslovanskih republikah, kjer bodo povsod volitve in z njimi novo razmerje sil, izoblikovala pa se bodo tudi nova stališča nekaterih republik do konfederacije.

Kučan je odločno zavrnil možnost intervencije JLA, obžaloval je, da sta na strehi neke ljubljanske hiše, v osrčju Evrope, še vedno dva ostrostrleca, toda tega pojavnost ni dramatisiral. JLA je še vedno armada vseh jugoslovanskih narodov, tudi slovenskega. Problem je političen in pomeni ureditev odnosov v Jugoslaviji.

Dr. Drnovšek je na samem začetku povedal, da je že večkrat dvomil, ali je njegova navzočnost v predsedstvu države še koristna. Ko je bil predsednik predsedstva, se je trudil za splošen demokratični razvoj, za razgovor na Kosovu in s tem demokratično ureditev tudi tega vprašanja. Stvari se slabšajo, nacionalna napetost se zaostruje in nekdanjih možnih demokratičnih rešitev ni več. Toda stvari gredo zelo hitro naprej in zato je mnenja, da je koristno za Slovenijo, da je njen predstavnik navzoč tudi pri razpletu, zato vztraja v predsedstvu.

B. S.

Kdo je zazidal Morove spise v skrivališču rdečih brigad?

MILAN, RIM — Odkritje Morovih lastnorčnihs pisov bo verjetno oživilo stare polemike in natolcevanja o delovanju policije, o skrivnih interesih in o morebitni vpletenosti tajnih služb. Rdeča brigadista Azzolini in Bonisoli, ki sta sodelovala pri ugrabitvi in umoru Alda Mora in ki so ju preiskovalci aretirali prav v skrivališču v Ul. Montenevoso v Milanu, sta včeraj namreč izjavila, da brigadisti niso nikoli zazidali skrivališča pod oknom v dnevni sobi. Pod oknom naj bi imeli namreč vzdano, a vidno omarico. Poleg tega sta bivša brigadista izjavila tudi, da sta že med procesom in zasliševanji povedala, da bi v stanovanju morali biti še neodkriti dokumenti, denar in orožje.

Njuna izjava je včeraj sprožila precejšnje reakcije, zlasti pa kritike na račun policijskih organov, ki niso bili sposobni najti skrivališča. Različne politične sile so zahtevale, naj se uvede

tudi parlamentarna preiskava in naj si poslanska zbornica nabavi dokumente. Republikanci pa so poleg tega zahtevali popolno »glasnost« pri obravnavi dokumentov in celotnega primera, da bi se izognili strupenim natolcevanjem in govoricam, ki so označile preiskave pred 12 leti.

Medtem pa se je sodna preiskava dejansko že začela. Milansko sodstvo se bo ukvarjalo z najdenim orožjem, rimsko pa z dokumenti, ki so jih včeraj podvrgli prvimi analizam. Med najdenimi dokumenti je res nekaj doslej neznanih spisov. Gre točneje za dvajset pisem, ki jih je Moro navedel družini, strankarskim kolegom ali drugim osebam. Med njimi sta tudi osnutek nekega papežu in neke vrste dnevnik, v katerega je Moro zapisoval utrinke in »odlomke« zasliševanj. Kljub preiskovalni tajnosti kaže, da ne vsebujejo novih elementov. Njihov ton pa naj bi bil v primerjavi z znanimi pismi veliko ostrejši.

Adriano Biasutti predsednik Konference italijanskih dežel

RIM — Predsednika deželnega odbora F-JK Adriana Biasuttija so sinoči v Rimu izvolili za predsednika Konference italijanskih dežel. Po izvolitvi je Biasutti navedel, da se zaveda kočljivega trenutka v odnosih med deželami in državo. To bo torej osrednje vprašanje Konference predsednikov italijanskih dežel. Biasutti je napovedal revizijo mehanizmov Konference dežele-država, ker se ob izjavah o koristnosti »regionalizma« dežele v praksi soočajo s precejšnjimi težavami. Ob tem je Biasutti omenil finančni zakon in vprašanje zdravstva. Dežele so pripravljene prispevati, a hočejo večjo soudeležbo.

Zunanje ministrstvo o diplomatski dejavnosti posameznih republik

BEOGRAD — Republike vse pogosteje opravljajo svoje diplomatske dejavnosti mimo zveznega sekretariata za zunanje zadeve, je na včerajšnji tiskovni konferenci v Beogradu ugotovil eden od novinarjev, predstavnik zunanjega ministrstva Ivo Vajgl pa se je z njim na določen način strinjal.

Vajgl je povedal, da je ministrstvo za zunanje zadeve pripravljeno sodelovati pri organiziranju republiških obiskov v tujini. »Če pa nekateri niti ne iščejo sodelovanja, potem do sodelovanja seveda ne more priti,« je dejal Vajgl. Po njegovih besedah bi pomanjkanje usklajenosti med ZSZ in republikami pri diplomatskih dejavnostih lahko imelo negativen vpliv na kredibilnost celotne Jugoslavije, to pa bi lahko negativno vplivalo tudi na mednarodno podporo Jugoslaviji pri izvajanju reform.

K izogibanju ZSZ bi lahko prišli tudi zahtevo Slovenije, da samostojno sodeluje na novembrskem vrhu KEVS v Parizu. Vajgl na to vprašanje ni hotel natančneje odgovoriti, dejal pa je, da bo jugoslovansko delegacijo na omenjenem srečanju vodil predsednik predsedstva dr. Borisav Jovič in da so

temelji za nastop jugoslovanske delegacije izhodišča, ki jih sprejema državno predsedstvo, to pa bo določilo tudi člane delegacije.

Na vprašanje o stališču ZSZ do odprtja Slovenskega biroja v Washingtonu je Vajgl odgovoril, da so to storili brez neposrednega sodelovanja z ZSZ.

Na tiskovni konferenci so tudi sporočili, da se bosta 19. oktobra v Italiji na delovnem sestanku srečala predsednik ZIS Ante Marković in italijanski predsednik Giulio Andreotti. S tem srečanjem se bo začel uresničevati dogovor, ki sta ga oba ministrska predsednika dosegla lani v Umagu - da se bosta sestala enkrat letno.

Vajgl je tudi povedal, da bo Jugoslavijo kmalu neuradno obiskal predsednik izraelskega kneseta Dov Šilanski, ki bo prišel na povabilo beograjske židovske občine. Udeležil se bo odkritja spomenika židovskim žrtvam v času druge svetovne vojne, imel pa bo tudi več srečanj na visoki ravni. Vajgl je omenil predsednika skupščine SFRJ Slobodana Gligorijevića in voditelja jugoslovanske diplomacije Budimirja Lončarja. (dd)

Ali embargo proti Iraku deluje?

WASHINGTON — Embargo proti Iraku je že dosegel zaželene učinke. Tako vsaj zatrjujejo nekateri visoki funkcionarji ameriške vlade. Po njihovem mnenju je Irak že na robu gospodarskega zloma in nima niti nadomestnih delov za vojaška sredstva. Industrije zapirajo, zaradi gospodarske blokade pa Irak nima niti dovolj tekočega denarja za uvoz hrane, blaga široke potrošnje in surovin.

Te vesti so sicer nepotrjene, zato pa je Sovjetska zveza včeraj ponovila svoj predlog, da bi se zmagovalke druge svetovne vojne sestale in proučile položaj v Zalivu. Osrednja tema sestanka naj bi bila koordinacija vojaških enot, zlasti pa zaostretev embarga, ki je za SZ edini način za mirno rešitev zalivske krize. Vojaški spopad predstavlja tudi za ZDA skrajno rešitev (tudi zato, ker je negodovanje v ZDA nad prisotnostjo ameriških enot v Zalivu iz dneva v dan večje). Bush je včeraj namreč ponovno napadel Sadama in ga opomnil, da ZDA ne pristajajo na zasedbo Kuvajta, vojaških ukrepov pa ni omenil.

Medtem ko je bila v Alžiru včeraj množična proiraška manifestacija, ki so jo podprle malodane vse politične, sindikalne in druge organizacije, pa je Arafat v Tunizu napovedal glavnemu svetu PLO, da krize ni več mogoče rešiti v okviru arabskih držav. Čeprav morajo biti arabske države akterji miru, pa je potrebno namreč mednarodno poročstvo.

B T P

ŠTIRILETNE OBVEZNICE

● Štiriletne obveznice BTP s koriščenjem 1. septembra 1990, zapadejo 1. septembra 1994.

● Obveznice dajejo letno 12,50% bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● Obveznice se nudijo po 96,25% ceni; lahko se rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 12. oktobra do 13.30.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu (asta marginale); po ponudbi, ki je sestavljena s seštevkem emisijske

cene in zneskom »pravice do podpisa (diritto di sottoscrizione)«. Ta vrednost je izražena v 5 stotinkah ali mnogokratniku.

● Cena, ki bo iznešena na dražbi, bo objavljena v časopisju.

● Obveznice se koristijo s 1. septembrom 1990 in je zato treba ob vplačilu, 17. oktobra, doplačati poleg cene iznešene na dražbi tudi dozorele obresti kupona.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 12. oktobra

Najvišji letni donos

Bruto %	Neto %
14,20	12,40

Tudi regionalni program iz studia TV Koper

KOPER — Prihodnji tork bo na drugi mreži TV Slovenije začela prenašati regionalni program tudi slovenska redakcija TV Koper Capodistria. V primerjavi z ljubljanskim in mariborskim studiom se Koprčani vključujejo v produkcijo regionalnega programa razmeroma pozno, vendar je bila glavni razlog za to slaba vidnost druge mreže na Primorskem.

Regionalni program iz koprškega studia — Studia 2, kot so ga poimenovali — bo na sporedu ob torkih med 17.30 in 19. uro. »Na voljo smo imeli sicer dva termina na teden, vendar smo se zaradi kadrovskih, tehničnih in predvsem finančnih omejenih zmogljivosti odločili, da štartamo s programom enkrat na teden, ob tem da bomo pripravljali projekt za oddajanje dvakrat na teden. Regionalni program Studia 2 ne bo zajemal le Primorske, temveč tudi širše območje — zamejstvo in sosednjo Hrvaško, saj bo izhajal iz vseh značilnostih tega prostora: morje, meja, manjšine, turizem, regijsko in obmejno sodelovanje...« Za pripravo regionalnega programa smo pri slovenski redakciji TV Koper Capodistria zadovoljili le tri ljudi, saj bomo k oblikovanju in ustvarjanju programa skušali pritegniti čimveč zunanjih sodelavcev,« meni urednik Srečko Kavčič.

Boris Maljevec je dodal, da ura, ki so jo na drugi mreži namenili regionalnim programom po gledanosti ni ravno najbolj primerna. Zato bodo najprej začeli s kontaktno oddajo z gledalci in gostom v studiu, sledila bo osrednja oddaja, v kateri bodo skušali določeno temo predstaviti najmanj z dveh zornih kotov, ob torkih pa bodo ob 18.45 oddajali informativno oddajo Odprta meja tudi na 2. mreži, pričemer bodo skušali zbrati take informacije, ki ne bi imele zgolj lokalnega pomena.

IZTOK UMER

Darilo koprski bolnišnici

KOPER — Obalno društvo za boj proti raku ima okrog 460 članov, deluje komaj pol drugo leto, v tem času pa so izpeljali že več akcij. Med zadnje, uspešnejše sodi tudi nakup kriokoagulatorja, naprave, s katero zdravijo zgodnje spremembe na ustju maternice, spremembe, ki lahko preidejo tudi v rakasto obolenje. S kriokoagulatorjem je zdravljenje manj boleče, natančnejše in z bistveno manj komplikacijami. Nakup omenjene sodobne naprave je omogočil koprski Istrabenz, katerega predstavniki so danes na skromni slovesnosti zdravnikom ginekološkega oddelka bolnišnice v Kopru predali kriokoagulator, vreden 3800 USD.

Obalno društvo za boj proti raku bo v tem letu s pomočjo sredstev, ki so jih dobili od dveh podjetij in iz članarine kupilo še nov invalidski voziček.

D. G.

Cimosova kataforeza bo spet »na tapeti« javnosti

KOPER — Boris Gorup, predsednik občinskega IS: »Načrt ne bo sprejet, dokler ne bodo usklajeni vsi interesi, dokler ne bo dosežen konsens med investitorji in tistimi, ki imajo pomisleke ob naložbi!«

»Naložba v nov obrat za galvansko obdelavo in zaščito naših izdelkov po postopku kataforeze in še nekaterih drugih proizvodnih obratov je še vedno aktualna, v naših načrtih«, nam je danes povedal direktor Cimos Boris Bernetič. Znano je, da so načrti Cimos v aprilu letos krepko razgibali prebivalce Kopra, še zlasti Šalare, potem pa se je vse nekako umirilo in razširile so se celo govoriče, da Cimos »seli« svoje načrte v Buzet. Tam res gradijo proizvodno dvorano s skupno površino okrog 8000 kv. metrov, vendar to z načrti v Kopru ni povezano.

Da je res tako, smo slišali tudi na današnji seji občinskega izvršnega sveta, kjer so obravnavali osnutek sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta obrtne cone v Kopru. Gre za območje v naselju Šalara, za območje, kjer Cimos kani zgraditi nekaj novih proizvodnih prostorov, med katerimi tudi proizvodno dvorano oziroma prostore za površinsko zaščito kovin — kataforeze. Na izvršnem svetu so sklenili, da se o osnutku izvede vsaj mesec dni trajajoča javna razprava. Obvezno je treba pogovor organizirati v KS Škočjan, na zahtevo zainteresiranih pa tudi v drugih okoljih. Dokumenti o vsem bodo na voljo v prostorih Skupščine SO Koper in prostorih KS Škočjan. O tem, da bo razprava živahna ne gre dvomiti, saj so Cimosovi načrti že aprila letos dodobra razgibali Koprčane, še zlasti pa prebivalce Šalare.

Kot so poudarili na današnji seji občinskega IS bo treba v razpravi odgovoriti na vsa vprašanja, ki se bodo zainteresiranim zdela sporna. Zanimivo pri tem je, smo slišali danes, da je strokovna skupina za cono posegov v okolje pri inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani ugotovila, da ob upoštevanju vseh predpisov, nova »proizvodnja« ne bo obremenjevala okolja, razen tega pa bodo najbolj sporen »odpadek« — blato, ki nastane v postopku kataforeze, po pogodbi odvažali delavci Dinosa v opekarno pri Novem mestu, tam bo odpadek koristno uporabljen. Tudi odpadne vode, ki jih bodo spuščali v kanalizacijo bodo ustrezno očiščene. Dvomov v ekološko neoporečnost tako skorajda ne bi smelo biti. V to bo treba prepričati tudi krajanje, ki so (ne le v Kopru) velikokrat verjeli obljubam, soglašali s predlogi strokovnjakov, nato pa v praksi vse skupaj doživljali drugače. Na to so opozorili že na seji IS, kjer so menili, da je nujno že pred razpravo pripraviti študijo o vplivu dimnih izpustov (temperatura 130 oziroma 200 stopinj Celzija) na mikroklimo, da je treba vprašati, če je res nujno, da Cimos gradi tak obrat.

DUŠAN GRČA

Slovenski pravniki v Portorožu

PORTOROŽ — Kakih 500 slovenskih pravnikov se v Avditoriju udeležuje tridnevnega strokovnega srečanja Dnevov slovenskih pravnikov. Osrednji temi letošnjega srečanja sta Aktualna vprašanja in odprta vprašanja v podjetniški zakonodaji in Pravno uveljavljanje konfederalnega položaja Slovenije in Jugoslavije.

Dr. Miha Ribarič je na primer govoril o različnih možnih stopnjah konfederalne pogodbe in podaril, da velikih socialnih, ekonomskih in političnih razlik med posameznimi enotami (republikami) že federacija ne priznava. Konfederacija pa tudi ne. Predvsem je konfederalni pogodbi tuja nadnacionalna hegemonija. Seveda je poleg vseh možnih različnih oblik bodoče organiziranosti Jugoslavije možno tudi kaotično, nasilno razpadanje Jugoslavije, z nepredvidljivimi posledicami. Elementi te opcije pa se zdaj že kažejo, je menil dr. Miha Ribarič. Sicer pa je dr. Rado Bohinc govoril o reviziji jugoslovanske podjetniške zakonodaje, dr. Marjan Kocbek o slovenskem pristopu k privatizaciji in prodaji podjetij, dr. Peter Jambreč pa o novi slovenski ustavnosti. V petek popoldan bodo na javni tribuni Dnevov slovenskih pravnikov govorili o uveljavljanju pravnih odločitev. Posebej zanimiva pa bi morala biti sobotna okrogla miza o novi ustavnosti ureditvi Slovenije.

B. Š.

Na Trbižu planinci treh dežel

GORICA — Na Trbižu se bo jutri, 13., in v nedeljo, 14. oktobra, odvijalo letošnje srečanje predstavnikov planinskih organizacij Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije, znano tudi pod imenom srečanje planincev treh dežel. Gostitelj je tokrat trbiška sekcija CAI "Monte Lussari".

Uradni del srečanja bo potekal v kulturnem centru na Trbižu s pričetkom ob 15.30. Po običajnih pozdravih in nagovorih predstavnikov planinskih organizacij in predstavnikov krajevnih oblasti se bo začel delovni del srečanja. Letos bodo skušali razčleniti problematiko gradenj in drugih posegov v visokogorskem svetu. Prisluhnilo bomo lahko izkušnjam in ugotovitvam o stanju na območju vsake od treh sosedskih dežel.

V nedeljo dopolodne se bodo udeleženci srečanja podali do zavetišča Zacchi pod Poncami in si tam v bližini zavetišča ogledali prenovljeno zavarovano pot na Veliko Ponco.

Velika kulturna pridobitev za krajevno skupnost Jakčeva galerija v Padni

PADNA — Padenci so v vasi predvsem s svojimi močmi uredili galerijo in stalno zbirko grafik in risb Božidarja Jakca, ki ga imajo za domačina. V tej vasi Slovenske Istre sta se namreč poročila in več let živela Jakčeva starša, sam pa je prihajal, dokler je le mogel, vsako leto v Padno na počitnice in v tej slikoviti vasi na hribočku tudi pogosto ustvarjal.

Že leta 1969 je vaščanom podaril 15 svojih grafik, ki so jih razstavili v kulturnem domu. Toda prostor ni bil najbolj primeren za zbirko, zato je vaščanu Albertu Pucerju, sicer delavcu piranskega arhiva, prišlo na misel, da bi prenovili staro istrsko hišo (kjer je bila nekoč osnovna šola z dvema razredoma) in v njej uredili galerijo.

Še pred umetnikovo smrtjo, pred kakimi tremi leti, so se vaščani lotili dela in opravili več kot 2 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Denar je dala krajevna skupnost, nekaj zbrali sami, nekaj občina, nekaj turizem, pa tudi Tatjana Jakac. Soproga velikega mojstra je kasneje Padencem podarila

še več umetnin, tako da imajo zdaj vsega 50 grafik in del, v stalni zbirki pa bo razstavljenih 35 del. V pritličju prenovljene padenske hiše so razstavili avtoportrete, na stopnišču so grafike z različnimi motivi, v nadstropju pa gre predvsem za istrske motive (soline, istrski orač, kopica sena, dve risbi Padne iz leta 1926, pa Koper, Izola, Piran, portret očeta itd.).

Jakčeva starša sta se poročila v Padni in tu živela 14 let (po drugih virih sedem let), imela sta celo trgovino in gostilno, vendar se je njun peti otrok, ki je postal umetnik, rodil v Novem Mestu. V Padni pa sta pokopana Jakčev brat in materin stric. Tako se je umetnik pogosto vračal v to istrsko vas; nanj so bili vaščani ves čas ponosni in so po njem imenovali kulturni dom. Galerijo bogati tudi nekaj starih etnoloških predmetov, v njej pa bodo prodajali tudi "kartoline" - razglednice z Jakčevimi motivi, pa monografije istrskih vasi.

Padenci računajo, da bo to velika pridobitev za kraj. V galeriji bodo pri-

rejali istrske kulturne večere, poleti razstave manj znanih slikarjev (ne da bi odstranjevali Jakčevih del). Obiskovalci pa bodo ključne galerije dobili v vasi pri Albertu Pucerju. Seveda bi bila ta galerija, poleg Tonine hiše v Ravnu (Sv. Petru), kjer je oljarska etnološka zbirka in poleg razglednega turna v Novi vasi, lahko zanimiva turistična točka. Na to Padenci računajo, seveda, če bodo turistični in kulturni delavci to možnost dojeli. Sicer pa bodo zadovoljni, da so se s svojim trudom tako oddolžili umetniku, ki je imel korenine tudi v njihovem kraju.

Ob odprtju stalne zbirke Jakčevih del v petek ob 16. uri bodo v Padni pripravili kulturni program, na katerem bodo nastopile Šavrinke, Rožana Koštial iz Nove vasi in Emil Zonta ter Marino Kranjc z bajsom in violino. Gospodinja pa bodo goste pogostile z domačim vinom, hroščolami in domačim kruhom.

B. Š.

Na Obali se je prodaja bencina znižala za tretjino

Poceni hrvaški bencin najbolj privlačen

KOPER — Na Inini bencinski črpalki v Kaldaniji (tik za slovensko-hrvaško mejo pri Sečovljah) je vsak dan »norišnica«, nam je povedal uslužbenec te črpalke. Dnevno na njej prodajo dvakrat večje količine goriva, kot so jih pred podražitvijo v Sloveniji. Razlog je preprost — liter super stane v Sloveniji 11 dinarjev in 40 par, na Hrvaškem pa 9 dinarjev in 30 par ali približno 20 odstotkov manj.

Tudi dizel gorivo stane na Hrvaškem manj — le 7.50 dinarja, zato ni čudno, da prebivalci obmejnih občin s hrvaško kar oblegajo bližnje črpalke. Zadnja podražitev je namreč preusmerila tokove žejnih avtomobilov. Tako nam je v koprskem Istrabenzu direktor Janko Kosmina povedal, da je v zadnjih dneh prodaja bencina ob cestah, ki vodijo od Italije proti Hrvaški, upadla za 30 odstotkov. Istočasno se je za približno 20 odstotkov povečala prodaja bencina na bližnjih Istrabenzovih črpalkah na Hrvaškem (Umag, Savudrija, Novigrad). Gneča je na teh obmejnih črpalkah velika predvsem popoldan, tako, da je včasih že kar težko delati red.

Liter bencina je zdaj v Sloveniji že tako drag, da ni več zanimiv niti za Italijane iz oddaljenih krajev. Za tiste iz bližnjih zamejskih krajev pa postane prodaja bencina zanimiva šele zdaj proti koncu leta, ko večini zmanjka bonov za nakup cenejšega italijanskega bencina, v videmski, tržaški in goriški pokrajini. To najboljše opazijo na slovenskih obmejnih črpalkah, kjer se že septembra začenja obleganje črpalk s strani italijanskih voznikov.

V Istrabenzu so ob včerajšnjem obisku Marjana Kranjca, republiškega sekretarja za promet in zveze, povedali, da se vsaj na tem obmejnem območju tako različne cene bencina ne izplačajo več in da bi morali s Hrvaško doseči dogovor o ceni bencina.

V Istrabenzu so nam tudi povedali, da imajo velike težave pri dobavi kurilnega olja, saj dobijo proizvajalci zanj manj, kot za (enako) dizel gorivo. Kljub temu za zdaj kurilnega olja ne primanjkuje in so ga žečeli prodajati tudi na bencinskih črpalkah.

BORIS ŠULIGOJ

Zaradi slabega vremena šele jutri konec trgatve v Istri

KOPER — Deževno vreme je najmanj za teden dni podaljšalo trgatve v Slovenski Istri, tako da bodo trgači v vinogradih koprške kleti zadnje grozde potrgali šele jutri, ko bodo odkupili tudi zadnje kilograme grozda od zasebnih vinogradnikov.

Letošnja letina je dokaj dobra, saj bodo po mnenju enologa Iztoka Klenarja pridelali eno najboljših malvazij, pa štirih letinah pa so izjemno zadovoljni tudi s kakovostjo rdečih vrst grozolja. V svojih vinogradih je Vinakoper pridelal 3.300 ton grozolja in sicer 1.400 ton refoška, 900 ton merlota, 600 ton malvazije, 150 ton kaberneta, ostalo pa drugih sort. Od kooperantov in zasebnih vinogradnikov so odkupili še 800 ton grozja.

Zaradi visoke stopnje sladkorja in zdravega grozolja je letos Vinakoper pustil na rasti okoli 600 ton malvazije v vinogradu na Laborju. Namenjena naj bi bila pozni trgatvi, ki so jo načrtovali v začetku novembra. Po deževnem vremenu pa se je na grozldu začela pojavljati siva plesen, tako da so se v kleti odločili, da bodo malvazijo potrgali že v soboto. Kljub temu bodo zaradi visoke vsebnosti sladkorja in ohranjenih kislin to grozldje posebej predelali, vino pa bodo na trg plasirali kot malvazijo »v polni dozorelosti«.

Iztok Klenar je še povedal, da bodo tako kot lani prve steklenice letošnjega vina na trgu oktobra. V kleti so se namreč odločili da bodo napolnili po 30.000 steklenic mladega rošja, mlade malvazije in mladega refoška.

IZTOK UMER

Popravek

V včerajšnjem poročilu s srečanja novega generalnega konzula SFRJ s predstavniki manjšine se nam je zapisala nehotena pomota, ko smo zapisali, da je slovenske socialiste predstavljala Boris Pahor. Predstavniki PSI na srečanju je bil Branko Pahor. Za napako se opravičujemo.

Berite

»Novi Matajur«

Darujte v sklad
Mitje Čuka

SAMU PLAST '90

3. SALON
PLASTIČNIH
MATERIALOV

CRUP
Cassa di Risparmio
di Udine e Pordenone

12.-15. OKTOBER
URNIK 9.30-19.00

FIERA DI PORDENONE

Šolska problematika z vidika dijakov, ki so že opravili maturo Kvaliteta šole je v veliki meri odvisna od odnosa med profesorji in dijaki

Dijaki imajo bolj malo možnosti, da javno izrazijo svoja mnenja in izkušnje v vzgojno-izobraževalnem procesu, razen seveda ob posebnih priložnostih, kot so zasedbe in protesti, ko je sicer situacija že tako izostrena, da izstopajo le najbolj urgentna vprašanja. Res pa je tudi, da se je naš poskus, da bi dali besedo dijakom, ki sedaj obiskujejo slovenske višje srednje šole, zaenkrat izjalovil, ker enostavno nismo prišli do dijakov, ki bi si upali kaj reči. Razlogov je več, brez dvoma pa izstopa bojazen, da si ne bi z odkritimi izjavami sami metali polena pod nogo. Oviro smo obili tako, da smo se obrnili na dijake, ki so šolo že končali. Za vsako višjo srednjo šolo smo se pogovorili z enim dijakom, v glavnem so vsi bili predstavniki v zavodskem svetu. Dijaki so seveda izrazili svoja osebna prepričanja, zato jih ne gre grobo posploševati, ker pa so pri svojih razmišljanjih bili precej objektivni, menimo, da so vredni vse pozornosti. V pogovoru smo jih prosili, naj povedo, s kakšnimi vtisi so zapustili šolo, na kateri so študirali pet let, kaj menijo o pridobljenem znanju in splošni pripravljenosti, kako ocenjujejo odnose s profesorji, kakšna je po njihovem mnenju bila kvaliteta študija...

BREDA SUSIČ je opravila klasični licej F. Prešeren, letos se bo vpisala v 2. letnik fakultete za politične vede, na kateri je izbrala smer za mednarodne in diplomatske vede.

»Najprej naj povem, da sem zadovoljna, da ste na Primorskem dnevniku sprožili razpravo o šolskih vprašanjih, kajti prepričana sem, da se v javni razpravi lahko izpostavijo problemi, ki drugače ostanejo v ozadju in nereseni. Sama sem bila s klasičnim licejem precej zadovoljna. Splošno je znano, da je ta šola precej zahtevna, ker je pač manj dijakov in so zato pod večjim pritiskom. Rekla bi, da je kvaliteta šole oziroma študija odvisna od dijakov in profesorjev. Če se dijaki učijo le za oceno, ne bodo veliko odnesli, ne glede na vrsto in tip šole. Je pa istočasno res, da je tudi to odvisno od profesorjev in njihove sposobnosti, kako približati snov dijakom. Ker sta

moja starša oba šolnika, imam možnost, da vidim tudi praktične probleme profesorjev. Nekateri se zelo trudijo, so elastični, se prilagodijo dijakom in razmeram, drugi pa ne. V Italiji je že tako, da lahko stopi v razred katerikoli univerzitetni študent oz. diplomiraneec, ne glede na to, ali ima tudi praktične izkušnje v delu z mladino, ali je v njem kaj psihologa in pedagoga, kar seveda ne more biti, razen če ni obiskoval pedagoške fakultete. Na univerzi ni neformalnega odnosa med profesorji in študenti, na višji šoli pa je to še potrebno, saj je izoblikovanje osebnosti še v polnem teku. Profesorji imajo res precej izpopolnjevalnih tečajev, ampak le teoretskih. Zdi se mi, da bi bilo dobro, če bi "trenirali" poklic v razredih in to preden nastopijo službo. V tem okviru bi omenila pozitivno izkušnjo, ki sem jo imela v Angliji na neki zasebni šoli, kjer sem opravljala tečaj angleščine. Profesorji so izmenično hodili v druge razrede in v vlogi poslušalca sledili lekcijam svojega kolege, od katerega so se lahko veliko naučili: od lastnih napak do novih prijemov. Vem, da bi bilo pri nas uresničiti kaj podobnega zelo težko, vendar dobro bi bilo.

Glede profesorjev bi nadalje rekla, da se precej strinjam z mnenjem prof. Pirjevca, češ da je zaradi sistema kot takega marsikateri šolnik izbral ta poklic, ker ga lahko opravlja part-time. To seveda ne gre posploševati, profesorjev, ki jih poklic popolnoma ne zanima, je hvala bogu malo. Res pa je, da ni nikakršne kontrole nad kvaliteto profesorjevega dela.

O odnosih med dijaki in profesorji sem mnenja, da bi profesorji morali znati vzbuditi zanimanje, kajti veselje do predmeta je odvisno od človeškega odnosa, od veselja pa učni uspeh. K temu bi dodala še ugotovitve, da so dijaki, ko končajo šolo, bolj zadovoljni s profesorji, ki so od njih nekaj več zahtevali, čeprav so med šolskim letom nergali. Kvaliteta slovenske šole? Kot sem sama opazila na univerzi, ne bi mogla trditi, da sem zaostajala v znanju. Kot pravi Jolka Milič v svojem zapisu, pa je seveda veliko odvis-

no od posameznika, če si sam zna in hoče pomagati, če je razgledan in radoveden, če se ni učil le za oceno, ampak za bogatenje samega sebe.

ELENA PAROVEL je opravila trgovski tehnični zavod Ž. Zois, kot tajnica pa je sedaj polno zaposlena v očetovem podjetju.

»Vseh pet let študija sem opravila v A paralelki in sem imela kar dobre profesorje, nekatere prav odlične. Mislim, da bom na nekatere imela dober spomin vse življenje, saj so mi s svojim strokovnim pristopom in razumevanjem odnosom razširili obzorja in omogočili veliko veselja pri študiranju nekaterih predmetov. Spomnim se, da sem kemijo vedno sovražila, ko pa smo dobili novo profesorico, sem se navdušila, saj smo snov obravnavali tudi praktično, s svežim pristopom, tako da smo veliko odnesli tudi za vsakdanje življenje. Na splošno bi rekla, da mi je šola nudila dobre strokovne temelje, tudi o življenjski pripravi se ne bi pritoževala. Ni me razočarala, ampak tudi zato, ker si nisem veliko pričakovala. Sama nisem nikoli posebno rada hodila v šolo, niso me zanimale visoke ocene. V predmetih, ki so me pritegnili, pa mi šestica ni bila dovolj. Toda ponavljam, vse je odvisno od odnosa profesor-dijaki, tudi zato, ker so dijaki vedno pripravljani na dialog. V moji šolski karieri na trgovski (in ne samo moji), pa je imela precej negativne posledice pogosta menjava suplentov, tako da je bilo težko vzpostavljati trdnije in neprekinjene odnose s profesorji. Tudi z ravnateljem je bil odnos dokaj težaven. Bil je precej nedosegljiv, vtis sem imela, da je med njim in nami neprobna šipa. Posebno v prvih letih je bil strog, zadnja leta (morda tudi zato, ker sem jaz postala starejša in sem drugače dojemala stvari) pa se mi je zdelo, da je postal bolj popustljiv in da vedno bolj upošteva dejstvo, da je pri delu z mladino nujno potreben razgovor.

Mnenja drugih intervjuvancev bomo objavili v prihodnjih številkah dnevnika.

Zapisa Nadja Filipčič

Spodbudna okrogla miza o pristaniški dejavnosti Ne zamuditi priložnosti ki se ponuja prosti luki

Kam plove tržaška barka, ki ji pravimo Pristaniška ustanova? Mnenja o tem, kako bi morali odgovoriti na vse prej kot enostavno vprašanje, so deljena, a kljub temu presenetljivo povezana. Dihotomija izhaja predvsem iz dejstva, da je mogoče o Tržaškem pristanišču, o prosti luki in o razvoju obeh razmišljati le iz produktivnega in finančnega vidika.

Za sedaj je Avtonomna ustanova tržaškega pristanišča v globoki krizi, kako globoki pa smo zvedeli na okrogli mizi - posvečeni uskaljevanju trgovskih poslov s financami - ki jo je predinočnim priredil klub Rosselli. Za govorništvo mizo so poleg predsednika kluba Perellija in deželnega svetovaleca Carboneja sedeli še predsednik EAPT Fusaroli, deželni odbornik za prevoze Di Benedetto ter podjetnik Pacorini.

Prav slednjemu gre zasluga, da je s strogo podjetniško logiko navedel res številnemu občinstvu, ki se je gnetlo v dvorani Hotela Excelsior, vse tiste točke, ki so po njegovem mnenju bistvenega pomena za primeren razvoj tržaškega pristanišča. Predsednik Pristaniške ustanove je namreč malo prej povedal, da je pristojnemu ministru posredoval proračun stroškov za najnujnejše posege. Vsota presega 300 milijard lir, v proračunu pa niso všteti stroški za redno obratovanje pristanišča. Minister je Fusaroliju odgovoril, da je morala država zdesetkati proračun finančne podpore vsem pristaniščem, zato tudi Trst ne bo dobil zahtevanih milijard. Zaradi tega bo moralo mesto nujno zamrzniti načrte o modernizaciji pristanišča, ki je s sedanji mizogljivostmi čedalje manj konkurenčno.

Iztočnica Pacorinijevega posega pa je bila prav v ugotovitvi, da je obstoj tržaškega pristanišča vezan na razvoj večnamenskega podjetništva, ki bi se lahko brez večjih težav »preselilo« v Trst, kjer že obstaja zavidljiva podjetniška tradicija. Poleg tega pa je Pacorini tudi dejal, da so veliki politični preobrati na evropskem Vzvodu izredno pomembni, vendar za sedaj - in najbrž tudi za nadaljnjih nekaj let - povsem nezaznavni na področju gospodarskega poslovanja. Zato je nagla-

sil dejstvo, da je vendar Trst tisto pristanišče, ki si s Hamburgom deli privilegij - in ne, kot mnogi trdijo, nesmisel - proste luke. Po svoji geografski legi pa Trst ni le povezovalna točka med vzhodno in severno Evropo, pač pa mesto, v katerem pride do prvega stika med svobodnim gospodarstvom in državno ekonomijo, predvsem pa trgovsko središče, v katerem pride do izmenjav med Jugom in Severom sveta. Poudariti je namreč treba, da so partnerji tržaških pristaniških podjetnikov ne le Madžarska, Jugoslavija in Češkoslovaška, ampak tudi Brazilija, Malezija, Kitajska in Izrael, poleg tega pa je tržaška borza vezana na London in bi morali zato izkoristiti enkratno priložnost, ki jo ponuja bližnja bodočnost, ko bo prišlo do sprostitve carinskih obvez znotraj EGS. Takrat bo Trst sestavni del Evropske gospodarske skupnosti, mejil pa bo z državami, ki niso vključene v to politično in gospodarsko enoto.

Vsi udeleženci okrogle mize so poudarili dejstvo, da bi morali tržaškemu pristanišču, in z njim tudi Trstu samemu, omogočiti, da ne zamudi enkratne priložnosti, ki se pravkar razvija. Tudi združitev obeh Nemčij bi lahko ogrozila vlogo našega pristanišča, saj bi lahko nova država delovala kot kalamit in pritegnila večino evropskega pomorskega prometa na Hamburg. Pri tem pa ne smemo osredotočiti celotne pozornosti na vprašanja, ki zadevajo izključno pristaniške posle, saj bi moral Trst izkoristiti svoja impozantna skladišča za dolgotrajno skladiščenje surovin držav v razvoju. To bi omogočilo zavarovalnim družbam, da navežejo svoje posle na večje mednarodne pogodbe, obenem pa bi v Trst pritegnilo nove gospodarske operaterje.

Trst naj torej ohrani status proste luke, svojemu pristanišču pa naj pomaga z modernizacijo že obstoječih pristaniških struktur. Mednarodne stavne ne bodo dobili, če bo »trading«, to je vse obrobne podjetniške dejavnosti, ostal brez pravega operativnega središča (zato so pozitivno ocenili načrt Poljs). Poleg tega bi morali primerno urediti tudi cestne in železniške povezave, ki so za sedaj pomanjkljive. (ef)

V kratkem bo Zbornica slavila 35-letnico obstoja

Zasebni gradbeniki precej kritični do delovanja krajevnih ustanov

Ob proslavljanju 35-letnice organiziranega delovanja si tržaški gradbeniki predvsem želijo, da bi v sodelovanju z vsemi ostalimi dejavniki lahko načrtovali bodočnost Trsta. Tako je na predstavitvi pobud ob 35. obletnici Zbornice tržaških gradbenikov poudaril predsednik Paolo Clemente. Skupni naslov proslav se glasi »Resnično mesto, možno mesto«, predvideni pa sta dve glavni pobudi, in sicer fotografska razstava in strokovni posvet.

Predsednik tržaških gradbenikov je zbranim novinarjem na sedežu Zbornice hotel v prvi vrsti posredovati želje in težave podjetnikov na tem specifičnem področju. Med drugim se je tudi nekoliko »potožil«, češ da javno mnenje in pa tudi sredstva javnega obveščanja prevečkrat asociirajo gradbenike z raznimi špekulacijami. Kar zadeva Trst, je poudaril Clemente, pa še ni bilo primera, katerega zadnje poglavje bi se žalostno odigralo na sodišču.

Potem je sicer kot primer sodelovanja zasebnih gradbenikov z javnimi ustanovami navedel izgradnjo naselja ljudskih stanovanj »Poggi Sant'Anna«, nad katerim je bilo svojčas izrečenih veliko pripomb. Glede tega je Clemente dejal, da se pač zasebni gradbeniki morajo držati okvirov, ki jih postavijo drugi, v tem konkretnem primeru javne ustanove.

Nad delovanjem oziroma nad velikimi birokratskimi zaprekami pa izrekajo tržaški gradbeniki precej odločne kritike: rok za izdajo gradbenega do-

voljenja traja v povprečju več let, kar je za zasebne gradbenike povsem nesprejemljivo.

Hibam krajevnih ustanov pa je treba prišteti še ne veliko razumevanje osrednjih centrov državne uprave: gradbeništvo, je naglasil Clemente, je industrijska panoga kot toliko drugih, vendar ne uživa raznih ugodnosti, ki so jih v kriznih obdobjih deležni drugi resorji (npr. dopolnilne blagajne za uslužbence).

Na krajevni ravni Zbornica združuje 140 podjetij, v katerih oziroma za katere dela približno 2.000 oseb. Tem je treba prišteti še številne strokovnjake, ki stalno ali občasno sodelujejo z zasebnimi podjetji. Kljub takšnemu obsegu delovanja pa ni še nikoli npr. tržaški občinski svet posvetil seje tej problematiki, je pripomnil predsednik Clemente.

Kljub številnim pripombam pa tržaški gradbeniki, je poudaril Clemente, ne nameravajo načenjati polemik, temveč v soočenu z javnimi upravami izdelati smernice skupnega programa, v katerem bodo vsaj okvirno opredeljene obveze in dolžnosti zasebnih gradbenikov. O tem bodo podrobneje razpravljali na simpoziju, ki bo v četrtek, 18. oktobra, v kongresnem centru na Pomorski postaji. O dosedanjem delovanju Zbornice oziroma o doprinosu zasebnih gradbenikov k ureditvi mesta pa bo pričala fotografska razstava, ki bo na ogled v občinski galeriji na Trgu Unità od 15. do 27. oktobra.

Tiskovna konferenca predstavnikov Rajonskega odbora

Občina naj izpolni svoje obveze o gradnji bazena pri Sv. Ivanu

Svetoivanski rajonski odbor je priredil včeraj v slaščiarni Birabora tiskovno konferenco, da bi javnost seznanil z najnovejšimi razpleti v zvezi z načrtovanim bazenom, ki bi ga tržaška občinska uprava morala zgraditi na področju bivše konjušnice na Ulici delle Cave pri Sv. Ivanu. Svetoivanski rajonski odbor je organizacija, ki je nastala z namenom, da bi rešila nekatere probleme, ki grenijo življenje tamkajšnji skupnosti. Med drugim se je pred časom lotil vprašanja ekološkega onesnaževanja, ki ga povzroča kamnolom Faccanoni, prizadeval si je za ohranitev javnih zelenic itd. Odbor je nestranskarica organizacija, ki pa ne nasprotuje političnim organizacijam.

Predstavniki odbora Luciano Ferluga je v uvodni besedi med drugim opozoril, da bi morali načrtovani bazen otvoriti že leta 1981, dela na tem objektu pa so se začela že leta 1979. Struktura je danes popolnoma zapuščena in se je spremenila v pravi smetnjak. V njej pa dobijo zavetišče razne oblike prestopništva. Ferluga je opozoril, da bi javni bazen v svetoivanskem okraju nujno potrebovali. V objektu bi dobile zatočišče razne športne organizacije, kot tudi razne zdravstvene in družbene dejavnosti. Bazeni bi namreč lahko uporabljali tudi za terapevtske dejavnosti. Da bi nekako pospešili birokratski iter celotne zadeve, je odbor pred kratkim med prebivalci rajona zbral 3500 podpisov, da bi občinsko upravo vendarle spodbudil k

reševanju tega problema. Podpise so izročili tržaškemu županu 21. septembra, doslej pa niso še prejeli nikakršnega odgovora.

Na okrogli mizi je pediater Aliberto Agosti prisotnim obrazložil pomembnost, ki jo ima plavanje pri razvoju otrok, dr. Nerio Masè je orisal, kako bi lahko bazen učinkovito uporabljali pri zdravljenju ostarelih oseb, Fausto Ferrari pa je opozoril na važnost, ki jo plavanje ima pri zdravljenju prizadetih oseb.

Zadnji je spregovoril predsednik svetoivanskega rajonskega sveta Albin Spetič, ki je dejal, da bi moral bazen predvidoma zgraditi konzorcij gradbenikov CIET. Konzorcij je Občina že predložil okvirni načrt, ki žal že več kot leto dni leži v predalih pristojnega odbornika. Poleg tega je Spetič opozoril, da je Občina do tega trenutka za realizacijo načrta namenila samo eno milijardo in 300 milijonov lir, medtem ko bi za dokončanje objekta potrebovali približno pet milijard lir. Zaradi tega bi morala Občina najeti potrebna posojila in jih v ta namen tudi nakazati v proračunu. Če tega ne stori — je menil Spetič — je izključno stvar politične volje. Spetič je menil, da bi morali svetovalci rajonskega sveta, Odbor za Sv. Ivan ter ostale krajevne organizacije enotno in složno pritisniti na občinsko upravo, da bi končno uresničila vse obveze do rajona. (w)

V Ul. Donizetti začel delovati Klub prijateljstva

Klub prijateljstva, ki vključuje v glavnem starejše člane in jim nudi v jesenskih in zimskih mesecih prijetne popoldneve s predavanji in drugimi prireditvami, občasno pa prireja tudi zanimive izlete in ekskurzije, je v sredo popoldne začel v Ul. Donizetti 3 svojo dejavnost.

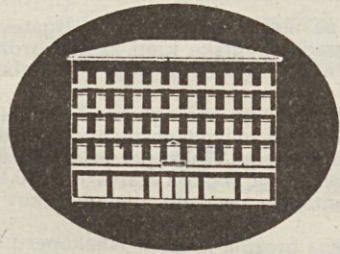
Na programu so bili razgovori o letošnji dejavnosti ter ogled filmov o požigu Narodnega doma in o Langobardih. Ob koncu je sledila še prijetna družabnost.

Udeležence je pozdravila in spregovorila o pomenu delovanja Kluba prijateljstva njegova predsednica Laura Abramijeva, ki je že napovedala nekaj prireditev in srečanj za prihodnje, nato pa predala besedo prof. Zorku Hareju, ki je na kratko orisal, kako in zakaj je prišlo do požiga Narodnega doma ter njegov pomen za takratno slovensko skupnost, saj so bile v domu zastopane vse pomembnejše slovenske ustanove in organizacije in je torej dom predstavljal nekaj parlament Slovencev v zamejstvu.

Film o požigu Narodnega doma so nekateri že videli, drugi so si ga prvič ogledali. Prav tako prvič so si člani ogledali kar 50 minut trajajoč dokumentarec o Langobardih, o njihovi kulturi, ki si ga niso utegnili ogledati, ko so bili na izletu v Passarianu.

Udeleženci so bili s srečanjem zadovoljni ter so izrazili željo, da bi bilo tudi v tej sezoni čim več takšnih popoldnevov in po možnosti tudi več krajših, a pomembnih izletov. (nl)

**NOVI URNIK
NOVE UGODNOSTI**

LAVORATORE
trieste

supershop na korzu saba

**OB SOBOTAH in TORKIH
NEPREKINJEN URNIK 9.15-19.15**

**OB SREDAH, ČETRTEKIH in PETKIH
9.00-13.00 / 15.30-19.30**

ob ponedeljkih zaprto

Oster protest sindikatov

Monteshell hoče odpustiti 150 delavcev

Družba Monteshell ne name-rava zaprositi za podaljšanje do-popolnilne blagajne, temveč misli po 31. decembru odpustiti več kot 150 delavcev, ki so trenutno v dopolnilni blagajni. Tako je na včerajšnjem sestanku vod-stvo podjetja sporočilo sindikal-nim predstavnikom uslužbencev z utemeljitvijo, da pristojni medministrski odbor ne bi odobr-il ponovne prošnje glede do-popolnilne blagajne. Pokrajinska tajništva CGIL-CISL-UIL so v posebni noti ostro obsodila od-ločitve družbe, da masovno od-pusti delavce bivše rafinerije Aquila. Istočasno so sindikati že zaprosili predsednika deželnega odbora Biasuttija za nujen sestanek, njihove zahteve pa družba Monteshell ni podprla.

Zato sindikalne organizacije izražajo dvojno ogorčenje in pri tem ugotavljajo, da je družba Monteshell s svojim zadržanjem pokazala popolno neobčutljivost glede vprašanja zaposlitve na Tržaškem. Omenjeno problematiko, piše v tiskovni noti, pa je mogoče korektno reševati samo v dogovoru z javnimi ustanova-mi in sindikati.

Poleg nujnega srečanja s predsednikom deželnega odbora, ki naj bi se ga udeležili vsi podpisniki dogovora o dopolnil-ni blagajni, pa so sindikati že dogovorili za srečanje s tržaški-mi parlamentarci, ki bi moralo biti v ponedeljek, 15. oktobra, ob 9.30 na sedežu sindikalne or-ganizacije UIL. Za sredo, 17. t. m. ob 15. uri pa sklicujejo skup-ščino vseh delavcev.

Ob ostri obsodbi pa odločitev družbe Monteshell prinaša vrsto vznemirljivih vprašanj, ki se predvsem nanašajo na srednje-ročne načrte grupe. Projekt o namestitvi rezervoarjev utekočinjenega plina (GPL) je zastal, zato ni izključeno, da ta poteza napoveduje odhod družbe iz Tr-sta. Lahko pa je tudi poskus pritiska, da pristojni izdajo potreb-na dovoljenja.

Kongres o načrtovanju na turističnem področju Trst sredi turistične poti z Dunaja v Benetke

Na Pomorski postaji so včeraj pred-stavili prvo zasedanje na temo načrto-vanja možnih razvojnih poti na turis-tičnem področju. Simpozij »Trieste obiettivo Europa« se navezuje predvsem na dejstvo, da bi lahko prav v našem mestu uresničili nove turistične prijeme, ki ne bi bili strogo vezani na zemljepisno lokacijo kraja, pač pa bi Trst predstavili kot etapo na turistični relaciji Dunaj-Benetke.

Udeležence kongresa, ki bo trajal do vključno v soboto, je prvi pozdravil tržaški župan Richetti, ki je nato pre-pustil besedo še zastopnikom deželne in pokrajinske uprave ter predsedniku Avtonomne letovišarske in turistične ustanove. Predsednik združenja Pro-motrieste, ki je poskrbel za organiza-cijo večdnevnega zasedanja, je v svo-jem pozdravnem govoru izrazil željo, da bi se taki kongresi ponavljali, saj so enkratna priložnost za izmenjavo mnenj in izkušenj. Po njegovem mnenju naj bi v Trstu uresničili biennale o turističnih vprašanjih, kar najbrž res ni težko izvedljiv predlog.

Tudi predsednik Avtonomne leto-višarske in turistične ustanove Alvis-e Barison je v svojem govoru omenil po-men uspešnega delovanja na območju, ki sicer ni tradicionalno vezano na turizem. Zato je brez pritaženega navdu-šenja javil, da so po novem deželnem zakonu Avtonomno ustanovo preime-

novali v Ustanovo za promocijo turiz-ma, kar pomeni, da bodo lahko ubrali pot menedžerskega upravljanja orga-nizacije, ki je bila večkrat vse preveč obrobnegega pomena.

Deželni odbornik Carbone je svojo pozornost osredotočil predvsem na dejstvo, da je treba sproti paziti na primerno ueljavljanje tržaške turistične ponudbe, zato je izrazil še posebno veselje nad dejstvom, da so v Devinu-Nabrežini zavrnili predlog o postavitvi Acquasplasha.

Če se je devinsko-nabrežinska obči-na za sedaj izognila prvemu koraku na poti morebitne »rminizacije« okolja, jo težavna naloga šele čaka za voga-lom, vendar bo o vprašanju seslanskega zaliva govor danes, ko bo posegel v razpravo tudi podjetnik Cardarelli.

Zaključni del otvoritvenega popold-neva pa so posvetili zanimivi turis-tični pobudi, v kateri so soudeležena štiri mesta: Trst, Ljubljana, Celovec in Gradec. Odborniki za turizem v Cel-ovcu Dieter Jandl, v Gradu Ruth Feldgrill, in v Ljubljani Niko Jerman (na sliki - foto Magajna) so predstavi-li ponudbo, o kateri nam je slovenski gost povedal, da gre za paket obiskov v vseh štirih mestih. Ponudba je na-menjena sicer evropskim turistom, vendar je cilj organizatorjev predvsem v tem, da v štiri mesta privabijo turis-te iz ZDA, Kanade in Japonske.

Danes bodo razglasili zmagovalca natečaja Nagrada »Frane Tončič« za diplomsko disertacijo

Slovenski visokošolski Sklad »Sergij Tončič«, ki ima svoj sedež v Trstu, je obnovil letno nagrado »Dr. France Tončič«, ki ima namen »vzpodbuditi slovenske visokošolce v Italiji k razi-skovalnemu in ustvarjalnemu delu«, kot je pisalo v letošnjem razglasu. Tako bodo danes, ob 18. uri v Narodni in študijski knjižnici podelili nagrado zmagovalcu natečaja za leto 1990.

O skladu in obnovitvi nagrade smo se pogovorili s predsednikom ustanove Borisom Kuretom, ki nam je dejal, da so sklenili obuditi delo sklada po daljšem premoru in ovrednotiti njegov pomen med mlajšimi generacijami, ki Sklada ne poznajo več. Sklad je namreč še za časa Zavezniške vojaške uprave ustanovil odvetnik Frane Tončič v spomin na sina Sergija, ki je umrl, ko je bil še študent. Namen ustanove je bil podpreti nadarjene a manj premožne študente in jim tako omogočiti nadaljevanje študija.

Predsednik Kuret nam je povedal, da je sklad doživljal različne trenutke in da je njegova dejavnost za daljša obdobja zamrla. Delo Sklada je ponovno oživilo po smrti ustanovitelja Tončiča. Odbor je takrat prejel veliko prostovoljnih prispevkov v spomin na znanega slovenskega odvetnika, Frane Tončiča pa je zapustil Skladu tudi stanovanje in tako se je v blagajnah ustanove nabralo nekaj denarja. Ob tradicionalnih letnih podporah so pričeli podeljevati tudi nagrade za dizertacije univerzitetnih študentov, ki »pomenijo obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti«, kot piše v razpisu. Letošnja nagrada znaša 2 milijona lir, dodelila pa jo je posebna komisija, ki jo je imenoval Upravni odbor Sklada. Naj zapišemo, da je sedanji predsednik komisije prof. Pavle Merku, v njej pa so ob nekaterih članih upravnega odbora tudi predstavniki nekaterih ustanov, ki se ukvarjajo z študentsko problematiko, kot je Dijaška matica. Komisija je letos ocenila nekaj del, ime zmagovalca pa bodo razglasili, kot smo že zapisali, na današnjem podeljevanju nagrade.

Predsednik Sklada nam je nadalje povedal, da ima ustanova v svoji lasti režiži tudi Tomažičevo vilo. Skladu jo je namenila pokojna Ema Tomažič in v oporoki zapisala, naj bi poslopje na-

menili v korist dijakov in študentov. Hišo bi bilo treba preurediti, za kar bi potrebovali precejšnja sredstva. Seve-da bi lahko obnovljena vila okrepila zmogljivosti Sklada, ki danes niso ve-like. Kuret nam je nadalje povedal, da bi bilo treba delovanje ustanove okre-piti, skratka, delu bi se morali pridru-žiti tudi mlajši člani. Dejstvo je namreč, da skrbi za delovanje Sklada manjše število ljudi. Nekaj članov je starejših, nekateri pa so že preminuli. Obnova nagrade želi tako biti tudi va-bilo k sodelovanju. Novi ljudje bi la-hko prispevali k večji iniciativnosti in pri ovrednotenju ustanove in nepos-redno dela slovenskih univerzitetnih študentov. Konec koncev želi nagrada izpostaviti dosežke mladih piscev in raziskovalcev, kar izzveni kot spodbu-da h kakovostnemu delu.

TPPZ namerava dosledno hoditi po začrtani poti

Pevci in orkestraši TPPZ so želeli z bogatimi diskusijskim večerom začeti novo sezono, ki so jo pravzaprav že otvorili z uspešnim nastopom na Kaz-ljah ob 45. obletnici osvoboditve Pri-morske in v Bertokih v Istri.

S svojim dirigentom Oskarjem Kjudrom so pregledali delo, ki so ga že opravili, soočali pa so se tudi z novimi političnimi momenti, ki tudi pogojujejo tak ansambel, kot je parti-zanski zbor. V ansambel je v tem času pristopilo veliko novih pevcev, ki želijo nadaljevati s petjem parti-zanske in borbene pesmi številnih na-rodov v svetu, predvsem pa želijo združevati vse bivše slovenske in ita-lijanske borce ter antifašiste v zavze-manju za uresničevanje idealov osvobodilnega boja.

Od leta 1972 do danes je imel zbor kar 457 koncertov s 1412 vajami. Zbor se je predstavil s točno določenimi programi in sicer »Partizanskim mi-tingom«, »Partizansko balado«, pro-gramom »Zemlja in narodi«, »Recital padlim«, »Revolucija in glasba« in še s kantato »Še pomnite tovariši«. An-samblu je prisluhnilo nad 5 milijonov poslušalcev, o njegovih nastopih pa je pisalo in poročalo nad 100 različnih revij, časopisov in brošur. Poleg tega je posnel štiri celovečerne televizijs-ke filme. Pri vsem tem je uredil tudi svoje sedež v Bazovici.

Zbor se je z leti seveda spreminjal. Kar 34 pevcev je med tem časom zbor za vedno izgubil, od vsega začetka pa so samo še Stane Kralj, Mirko Kjuder in Oskar Kjuder.

Vse, kar se v svetu in predvsem v matici domovini dogaja, ne gre brez odmeva, velikokrat gre prizadeto in boleče mimo našega zbora, je dejal na srečanju Kjuder. Mi ne bomo popustili, je še dejal, saj nam pomeni narodno osvobodilni boj vse. Zato nameravamo organizirati že v kratkem predavanje, na katerem se bomo po-menili o vsem in si izmenjali naša stališča.

»Eno pa je gotovo,« je še pristavil Oskar Kjuder: »Kot zbor ostajamo v prvi vrsti branik pravic slovenske manjšine in se bomo za uresničitev teh še naprej odločno borili. Čez do-bro leto bomo slavili 20-letnico obstoja našega zbora. Mislimo, da bi bilo prav, da bi imeli za to priložnost celo-večerni koncert v Kulturnem domu v Trstu. Tu bi morali urediti tudi razsto-vo o našem delovanju in izdati isto-časno tudi pregledno brošuro. Meni-mo, da bi bilo prav, da bi naš koncert ponovili tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani.«

NEVA LUKEŠ

Danes pričetek na tržaškem sejmišču »Spazio 7« predstavlja najlepše slike vesolja

Danes bo ob 18. uri v prostorih tržaškega sejmišča pri Montebellu uradno odprtje razstavnega velesejma »Spazio 7«. Letošnja edicija bo sicer nekoliko skromnejša, saj bo prehodnega značaja. Načrtujejo namreč povsem drugače zasnovano razstavo, kot je bila v preteklosti, predstavili pa naj bi jo prihodnje leto.

Kljub skromnejšemu obsegu pa ponuja tudi letošnja pri-reditev vrsto zanimivih srečanj, razstav in predavanj. Tako bodo odprli sugestivno razstavo o fotografskih posnetkih vesolja, ki so jih napravili s sateliti. Gre za izbor najzanimi-vejših fotografij, ki so jih posneli v 25 letih vesoljskih pole-tov. Posnetke je zbral laboratorij Tehnološkega inštituta iz Kalifornije.

V dnevih, ko bo na sejmišču razstava (to je do 16. oktobra) bo gostovala tudi gledališka zadruga Koiné, ki bo prika-zala delo »Nebo nad nami«. Predstava se dogaja v tovarnja-ku, ki so ga spremenili v znanstveno učilnico, kjer prepleta-jo lekcije iz kvantne mehanike z odlomki Goethejevega Fausta. Prostor ni fikcija in zato je število gledalcev za predstavo omejeno.

Osrednja tema letošnje razstave »Spazio 7« pa bo vesol-je. Že danes se bo tako pričel ciklus lekcij, ki so namenje-ne dijakom višjih srednjih šol, o sončnem sistemu in vesolj-skem raziskovanju pa bo govoril prof. Mauro Messerotti. Predavanja si bodo sledila še v naslednjih dneh, sodeloval pa bo tudi prof. Steno Ferluga. Več prireditev bodo pripra-vili tudi krožki ljubiteljev astronomije iz Trsta, Vidma in Pordenona. Omenimo naj vsaj predavanje prof. Roberta Stalia o delovanju astronomskega laboratorija na Krasu. Predavanje bo v nedeljo, ob 16. uri.

Sindikati preklicali napovedano stavko železničarjev v FJK

Napovedanih stavk železničarjev v naši deželi ne bo. Predstavniki sin-dikatov FILT-CGIL, FIT-CISL, UIL-TRANSPORTI in FISAFS CISAL so namreč včeraj na ministrstvu za prevo-ze v Rimu dosegli sporazum z vod-stvom Državnih železnic. Podjetje se je obvezalo, da bo v naslednjih ted-nih v točno določenih rokih sprejelo v službo skupno 165 delavcev oziro-ma uslužbencev, s katerimi bi pokri-li najnujnejše vrzeli.

Sporazum nadalje predvideva, da se bodo morala pogajanja o delov-nem načrtu in o potrebnih delovni silih v tržaškem okrožju Državnih že-leznic (se pravi v Furlaniji-Juljski krajini) začeti 15. novembra in za-ključiti 31. decembra 1990. Vsekakor pa bo moralo podjetje v tem času izdelati tudi načrt za sprejem nove delovne sile v službo od 1. januarja 1991 dalje v skladu s sporazumom, ki ga je s sindikalnimi predstavniki podpisalo 6. septembra 1990.

Na osnovi gori navedenega spora-zuma so sindikati železničarjev pre-klicali razčlenjene stavke, ki bi se morale odvijati med 15. in 22. oktobrom.

Novo stališče deželnega odbora

Razvoj Krasa in park v enem samem zakonu

Pred dnevi se je sestala pristojna deželna sveto-valska komisija, ki je razpravljala o problemih naravnih parkov v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Na se-stanku je deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone med drugim poročal tudi o pro-blemih kraškega parka in v tej zvezi med drugim dejal, da je deželni odbor pripravljen spremeniti za-konski osnutek o parkih in iz njega izzeti tiste čle-ne, ki govorijo o ustanovitvi naravnega parka na Kra-su. Norme o zaščiti kraške narave pa naj bi vključili v zakonski osnutek o razvoju Krasa, ki ga deželni od-bor pravkar snuje.

Pripravljenost odbora je pozitivno ocenil deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, ki je naglasil, da je to modra izbira, saj je Kras področje, kjer se vprašanja zaščite okolja in razvoja tesno pre-pletajo. Kras je namreč zelo obljudeno ozemlje, ki je doživelo pretirane razlastitve in posege, ki so diskri-minatorni z gospodarskega vidika. Obravnavati vpraš-je zaščite samo z vidika kraškega parka, kot so spočetka nameravali, bi bilo skrajno omejevalno, pravi Brezigar, in bi ponovno oškodovalo tako komplek-sno področje.

Sedaj je treba počakati na zakonski osnutek, ki ga je najavil Carbone, ob tem je Brezigar naglasil potre-bo, da bi osnutek resnično obravnaval vse aspekte razvoja Krasa, predvsem pa tradicionalne dejavnosti, kot sta kmetijstvo in obrtništvo, ki sta tu pri nas z razliko od drugih predelov dežele žal zanemarjena.

Italijanski javnosti predstavili sezono SSG in revijo Euromaske

Slovensko stalno gledališče je na tiskovni konferenci, ki je potekala včeraj zvečer v hotelu Savoia Excelsior, predstavilo letošnjo sezono tudi italijanskemu tisku. Obenem je bilo to srečanje odlična priložnost za razgovor o najnovejši reviji z naslovom Euromaske, namenjeni profesionalcem in ljubiteljem gledališ-ča po vsem svetu. Njen glavni urednik je znani režiser Dušan Jovanović, likovni oblikovalec pa Matjaž Vipotnik. Revija, ki je pravi vzor mednarodne kulturne publikacije, je napisana v angleščini, izhajala pa bo v Ljubljani štiri krat letno. Včerajšnjega srečanja se je udeležil tudi založnik Euromask Branimir Zogovič iz Mehike.

Tiskovne konference se je udeležilo precejšnje število italijanskih poslušal-cev. Vsi so kazali zanimanje za besede, ki sta jih predsednik SSG Jože Pirjevec in ravnatelj Miroslav Košuta povedala o stanju, programih, sporedu, težavah in načrtih slovenskega gledališča. Dušan Jovanović je nato spregovoril o novi gledališki reviji, ki je ugledala luč sveta v Ljubljani in ima mednarodni do-met.

Jovanović je predvsem poudaril, da se Euromaske postavljajo ob bok raz-nim nacionalnim gledališkim revijam. Vodilni kriterij pri izbiranju prispevkov za to najnovejšo revijo je upoštevanje vseh, velikih in malih. Euromaske naj bi torej imele vlogo povezovalnega tkiva med severom in jugom ter med vzhodom in zahodom. Poleg tega je urednik opozoril, da se ta umetniška revija ne bo posvečala »velikim zvezdam«, ampak želi odkrivati inovativno, alternativno gledališče. Ob koncu je Jovanović povedal, da je izdajanje takšne mednarodne revije zelo zahtevno delo. Prva številka je izšla v 50 tisoč izvodih, v njej pa so zbrani prispevki osemdesetih sodelavcev, ki so svoje zapise posredovali v sedemnajstih jezikih. (Hj)

Tatovi vlomili v otroški vrtec

Običajne »stanovanjske miši« so tok-krat obiskale otroški vrtec. Včeraj so se - po vsej verjetnosti v prvih jutran-jnih urah - prikradle v šolsko poslopje v Ul. S. Fortunato 2 na Greti in iz nje-ga odnesle video registrator, radio, računalnik in celo 10 litrov mleka, ki jih je mlekar kot običajno pustil pred šol-skimi vrati. Poleg tega so tatovi pov-zročili tudi nekaj gmotne škode, saj so med vlamljanjem v poslopje razbili steklo na vhodnih vratih.

Vlom je med prvimi opazila ravnateljica otroškega vrta Annamaria Lini-do, ki je takoj poklicala policijo. Po-segli so agenti letčnega oddelka, ki zdaj tudi vodijo preiskave. Po prvih ocenah naj bi celotna škoda, ki so jo prizadeli neznani tatovi, znašala okrog 1.100.000 lir. Priznati je treba, da ne gre za posebno bogat plen. Očitno je šlo za posebno skromne ali obupane »miši«.

Patrolni čoln finančnikov pomagal čolnu v težavah pri Tankem rtiču

Patrolni čoln tržaških finančnikov je predvčerajšnjim ponoči priskočil na pomoč turističnemu čolnu, ki je bil v težavah. Med običajno kontrolno vož-njo je namreč približno pet milj daleč od Tankega rtiča opazil turistični čoln, ki ga je morski tok neusmiljeno zanašal. Na čolnu so bile tri osebe, ki so z neprikritim olajšanjem sprejele fi-nančnike.

Emanuele Orlando iz mesta La Spe-zia in Tržačana Glauco in Enrico Can-zutti (oče in sin) so se predvčerajšnjim pozno dopoldne odpeljali iz Lignana z namenom, da pristanejo v Tržiču. Vendar pa se jim je kmalu pokvaril motor na čolnu, tako da so bili prepuš-čeni na milost in nemilost tokov. Po nekaj urah nekontrolirane plovbe, za-radi katere so bili trije hudo prestrašeni in premraženi, so se znašli v bližini Tankega rtiča s perspektivo, da bodo morali tudi noč prestatati na pokvarje-nem čolnu.

Patrolni čoln finančnikov je turistič-no plovilo, tudi ker bi lahko predstav-ljalo nevarnost za druga plovila, od-vlekel v seslanski portič.

Dolinski upravitelji obiskali Marzabotto

V nedeljo, 7. oktobra, se je de-legacija Občine Dolina udeležila komemoracije nacističnega poko-la v Marzabotto. V delegaciji, ki jo je vodil župan Pečenik, so bili odborniki Crevatin (PSI), načelnik svetovalske skupine SSK Mahnič in svetovalec Švab (KPI). Delega-cija se je srečala z upravitelji po-bratne občine Marzabotto in s predstavniki odporniških gibanj, katerim so izrazili vso solidarnost pred dejstvom zanikanja vrednot odporništa s strani nekaterih.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1990-91

IVAN CANKAR

Hlapci

Režija: BORIS KOBAL

IGRAJO: Vladimir Jurc, Stane Starešinič, Roman Končar, Tone Gogala, Anton Petje, Lučka Počkaj, Miranda Caharija, Maja Blagovič, Stojan Colja, Adrijan Rustja, Alojz Milič, Alda Sosič, Bogdana Bratuž, Ivo Ban, Franko Korošec, Livij Bogatec, Drago Gorup, Silvij Kobal, Mira Sarđoć.

PREMIERA
danes, 12. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu - Abonma RED A.

PONOVITVE
jutri, 13. t. m., ob 20.30 - Abonma RED B
v nedeljo, 14. t. m., ob 16. uri - Abonma RED C
v sredo, 17. t. m., ob 20.30 - Abonma RED D

Vpisovanje abonmentov vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. ure in od 17. do 19. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734265. Že abonirane naprošamo, da dvignejo izkaznice čimprej.

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1990/91 - Začetek sezone bo 6. novembra s Pirandellovim HENRIKOM IV. v interpretaciji G. Bossettija.

VERDI
Operna sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

V gledališču Verdi so v teku priprave na otvoritev letošnje sezone, ki bo 16. t. m. z Mozartovo opero DON JUAN.

LA CONTRADA - Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Nocoj ob 20.30 je na odru komedija Francesca Macedonia in Nini Perne »Quela sera de febraio...«, igrajo Ariella Reggio, Mimmo Lo Vecchio, Gianfranco Saletta in Orazio Bobbio.
Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Vljudno Vas vabimo, da ostanete ali postanete abonenti našega gledališča. Vpis abonmajev je vsak dan, razen nedelje, od 10. do 14. in od 17. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, ali po telefonu na št. 734265.

razstave

V TK Galeriji je na ogled 100. razstava TKG. Tihomir Pinter razstavlja fotografske portrete umetnikov v ateljeju. Razstava je na ogled še danes, 12. t. m.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V VIII Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-13.00, ob četrtnih in petkih 10.00-22.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanja, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V občinski razstavni dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava »Nacrti za cesarja«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V galeriji Cartesius bo do 24. t. m. odprta retrospektivna razstava LINA BIANCHIJA BARRIVIERE. Urnik: 11.00-12.30 in 16.30-19.30; ob nedeljah in praznikih 11.00-13.00; ob ponedeljkih zaprto.

V pritličnih prostorih TKB v Ul. F. Filzi 10 je na ogled razstava akvarelov JOŽETA ŠAJNA.

Grad sv. Justa (Bastione fiorito) - Na gradu bo do 14. oktobra na ogled antološka razstava del slikarja SANTA TOMAINA po rodu iz Kalabrije. Na ogled je tudi skupinska razstava slikarjev in kiparjev E. Cafiera, F. Ferzini, G. Granerisa in R. Tigellija. Urnik vsak dan od 10. do 13. in od 15. do 18. ure.

Na letoviškem sedežu v Miljah bo do 15. t. m. odprta razstava risb slikarske šole prof. Luciane Tiepolo. Urnik: ob delavnikih od 9. do 13. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V Miramarskem parku (Konjušnica) je odprta razstava risb na platnu slikarke MIELE REINA. Slike se nanašajo na obdobje 1956 - 1961, v galeriji Torbandena pa razstava risb na papirju iz istega obdobja. Razstavi bosta na ogled do konca oktobra po sledečem urniku: v Miramarskem parku vsak dan od 10. do 18. ure; v galeriji Torbandena vsak dan od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih samo zjutraj.

SKD TABOR Opčine - Prosvetni dom. Do 15. t. m. je na ogled razstava JOŽETA PERNELJA-MAUSARJA in VINKA PODOBNIKA. Urnik: ob delavnikih od 16. do 20. ure. Vabljeni!

V galeriji Nadie Bassanese - Trg Giotti 8 - bo do 24. novembra odprta razstava z naslovom »Leo Castelli post pop artists«. Na ogled so risbe in grafike od šestdesetih let do danes, razstavlja pa Richard Artschwager, Ed Rusch, Ellsworth Kelly, Robert Morris, Bruce Nauman, Richard Serra in Keith Sonnier. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

Slovenski visokošolski sklad

SERGIJ TONČIČ TRST

Danes, 12. t. m., ob 18. uri bomo v Narodni in študijski knjižnici v Ul. sv. Frančiška 20/1 podelili zmagovalcu natečaja

NAGRADO

»dr. Frane Tončič«

Vabimo člane, prijatelje in slovenske visokošolce, da se slovesnosti udeležijo.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 12. oktobra 1990

MAKSIMILIJAN

Sonce vzide ob 6.17 in zatone ob 17.26 - Dolžina dneva 11.09 - Luna vzide ob 24.00 in zatone ob 14.37.

Jutri, SOBOTA, 13. oktobra 1990

EDVARD

PLIMOVANJE DANES: ob 6.04 najvišja 24 cm, ob 12.21 najnižja -1 cm, ob 16.32 najvišja 8 cm, ob 23.24 najnižja -33 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16,3 stopinje, zračni tlak 1026,5 mb, rahlo narašča, veter 4 km na uro, jugovzhodnik, vlaga 57-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Teresa Di Fiore, Andrea Corazza, Martina Felician, Valentina Lupieri, Andrea Murro, Riccardo De Carlo.

UMRLI SO: 77-letna Gioconda Petrovna vd. Davanzo, 77-letni Guido Mosca, 62-Silio Stoch, 80-letna Rosaria Galatito, 73-letna Zita Ulcigrav vd. Fonda, 79-letna Iolanda Paterno, 84-letni Giovanni Vignini.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. oktobra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

ZGONIK (tel. 229373), MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

ŠD Zarja čestita svojemu lokostrelcu
MORENU GRANZOTTU
za lep uspeh na mladinskih igrah v Rimu.

Dobrodošel mali
MARKO
S Tjašo, Mauro in Edvinom se veseli vsa klapa.

Pri Edvinu Križmančiču je spet veselo.
Privokal je
MARKO
Povečani družini čestitamo vsi od TFS Stu ledi

Naši sodelavki Mauri iskreno čestitamo ob rojstvu drugorojenčka
MARKA
Kolegi iz knjigovodstva in ostali uslužbenci Založništva tržaškega tiska.

čestitke
Danes v Dolini naš ETO rojstni dan slavi, da bi zdrav, srečno in veselo dočakal še nešteto takih dni, mu iz srca želijo: žena Elvira, sorodniki in prijatelji.

ETO in MARIO praznujeta danes rojstni dan. Vse najboljše jima vošči Slavko z željo, da bi še dolgo let skupaj srkali sladko domačo kapljico.

Danes praznuje naša mama, nona in pranova GIZELA 89 let. Vse najboljše ji želijo vsi domači, posebno pa pravnuka Aljek in Tadej.

Danes praznuje rojstni dan naš prijatelj MARIO MAGAJNA. Obilo zdravja in sreče mu želijo prijatelji in prijateljice v Zadrinski gostilni v Dolini in ga pričakujejo ob večernih urah, da mu nazdravijo.

razne prireditve

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi jutri, 13. t. m., na predavanje z naslovom SEDANJI TRENUTEK V SLOVENIJI IN JUGOSLAVIJI. Gost večera bo tajnik slovenskih krščanskih demokratov v Kopru Ivo Bevč. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Začetek ob 18.30.

Danes, 12. oktobra, ob 19. uri bo v prostorih šolske knjižnice na novogoriški gimnaziji KULTURNA PRIREDITEV. Gostje večera bodo Zvest Apolonio, ki bo razstavljal slike in grafike, ter literata Miran Košuta in Darko Komac. Predstavili jih bodo Nives Marvin, Bojan Bratina in Maria Mercina, odlomke iz raznih del in pesmi pa člani gimnazijske gledališke skupine. Prireditelja večera sta Gimnazija in Literarni klub iz Nove Gorice.

SKD Tabor Opčine-Prosvetni dom organizira v ponedeljek, 15. oktobra, ob 17. uri prvo srečanje GLEDALIŠKEGA KROŽKA pod mentorstvom Edite Frančeskin za mladino od 10. do 14. leta starosti. Prostih je še nekaj mest.

SKD Tabor Opčine-Prosvetni dom, organizira danes, 12. oktobra, ob 16. uri PRVO SREČANJE FOLKLORNE SKUPINE pod vodstvom Anke Kocjančič za mladino od 10. do 14. leta starosti. Prostih je še nekaj mest.

Dekliski zbor Devin in Fantje izpod Grmade vabita na ogled UMETNIŠKIH DIAPOZITIVOV JANKA KOVAČIČA jutri, 13. t. m., ob 20.30 na sedežu zborov v Devinu.

razna obvestila

Redni občni zbor Slovenskega raziskovalnega inštituta bo 26. oktobra 1990, ob 17.30 v prvem sklicu in ob 18. uri v drugem sklicu v Gorici, Ul. Croce 3.
Dnevni red: 1. poročila upravnega in nadzornega odbora; 2. razprava; 3. volitve; 4. razno.

ŠD Polet organizira 15. oktobra dalje tečaj modernih in standardnih plesov v ogreti telovadnici ŠD Polet na Pikelcu. Vpisovanje na kotalkališču v Repentabru sklicuje vsak dan od 15.30 do 20. ure, tel. 211758.

Slovenska prosveta v Trstu sporoča, da bodo v okviru 4. koroskih dnevo na Primorskem štiri otroške predstave pripovedke JURI MURI V AFRIKI v izvedbi Gabriella Lipuša in Poldeta Bibiča. Predstave bodo danes, 12. t. m., ob 16. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah in ob 18. uri v Slomškovem domu v Bazovici; jutri, 13. t. m., ob 9. uri na o. š. F. S. Finžgar v Barkovljah in ob 11. uri na o. š. O. Župančič pri Sv. Ivanu.

Pevski zbor Lipa Bazovica vabi pevce na prvo pevsko vajo, ki bo v sredo, 17. t. m., ob 20.30 v Bazovskem domu.

Koordinacijski odbor za varstvo okolja Dolina sklicuje vaški sestanek jutri, 13. t. m., ob 20.30 v prostorih KD V. Vodnik. Vabljeni.

prispevki

Namesto cvetja na grob predrage tovarišice Tončke Kolerič daruje Alojz Dovgan 50.000 lir za Marijin dom pri sv. Ivanu, 25.000 lir za Union Škamperle in 25.000 lir za SK Bor.

V spomin na pokojnega Marina Stareza darujeta Nataša in Paolo Bukavec 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V isti namen daruje Stefano Gulič 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na pokojno Marijo Daneu in Marina Stareza daruje Marica Daneu 30.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na očeta Antona Škerlja daruje sin Erminio iz Škofij 20.000 lir za Društvo Slovencev iz zbor Jadran, iz Milj.

Mario in Dragica Caharija darujeta 20.000 lir sekciji VZPI Prosek-Kontovel za vzdrževanje spomenika padlih na Proseku.

Ob 1. obletnici smrti dragega Alojza Sedmaka darujeta žena in hčeri 50.000 lir za kriški ljudski dom in 50.000 lir za sklad DELA.

V spomin na pok. sestro Danico Semec darujeta Ida in Ana 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na drago Terezo Kaštelic darujeta svakinje in nečaka 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

Namesto cvetja na grob Igorja Jankoviča daruje Mira Sartori 10.000 lir za KD Barkovlje.

V spomin na dragega Igorja Jankoviča darujeta Sonja in Mara 50.000 lir za MPZ M. Pertot.

Namesto cvetja na grob Tonke Kolarič darujeta Angela in Karlo Gec 25.000 lir za Center za socialno dejavnost in 25.000 lir za ANPI.

V spomin na Karla Žetka daruje Karla 20.000 lir za KD Barkovlje.

V spomin na Igorja Jankoviča darujeta Stefi in Nereo 50.000 lir za TPK Sirena.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1148.—	1125.—	Japonski jen	8,825	8,300
Nemška marka	748,750	740.—	Švicarski frank	891,200	888.—
Francoški frank	223,660	220.—	Avstrijski šiling	106,435	104,500
Holandski florint	664,230	655.—	Norveška krona	193,67	189.—
Belgijski frank	36,366	35,500	Švedska krona	203,670	199.—
Funt sterling	2254,500	2200.—	Portugalski eskudo	8,536	7,500
Irski sterling	2008,850	1970.—	Španska peseta	11,900	11,250
Danska krona	196,850	191.—	Avstralski dolar	933,650	900.—
Grška drahma	7,472	7.—	Jugoslov. dinar	—	95.—
Kanadski dolar	997,750	960.—	ECU	1552,750	—

ZIMOVANJE IN SMUČANJE NA ROGLI

od 29. decembra 90 do 5. januarja 91

za mlade od 12. do 17. leta starosti

Vpisovanje do 12. ure jutri, 13. oktobra, na SKGZ, tel. 368094, in v Dijaškem domu Srečko Kosovel, tel. 573141.

koncerti

Glasbeni september

V ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 bo na sporedu zaključni koncert, na katerem bodo z ljubljanskim komornim orkestrom Slovenicum nastopili zbori Cappella Civica, Savorgnana iz S. Vita al Tagliamento in Milan Pertot iz Barkovlj. Koncert bo vodil Marco Sofianopulo, obsegal pa bo simfonično-zborovske skladbe Haydna in Cherubinija.

Glasbena matica
Koncertni abonma 1990/91 v Kulturnem domu v Trstu

SPORED: 16. t. m. Slovenski oktet - Umetniški vodja Anton Nanut; 24. t. m. (*) Simfonični orkester konservatorija iz Kromeriza, Akademski pevski zbor in Mešani pevski zbor Zerotin iz Olomuca. Zborovodja Jiri Klimeš, dirigent Stojan Kuret; 8. novembra (**) Hubert Bergant (orgle); 27. decembra Godalni kvartet "Klima" iz Zagreba. Umetniški vodja Josip Klimeš; 20. decembra Dubravka Tomšič, klavir; 1. februarja 1991 Komorni orkester "Slovenicum". Dirigent Uroš Lajovic; 21. februarja 1991 Komorna skupina "Cappella Civica". Dirigent Marco Sofianopulo; 7. marca 1991 Simfonični orkester Slovenske filharmonije. Dirigent Marko Munič, solista Črtomir Šiškovič, violina, Eva Novšak - Houška, mezzosopran.

* Koncert v cerkvi sv. Antona Novega v Trstu

** Koncert v stolnici sv. Justa v Trstu

Vpisovanje abonmajev v pisarni Glasbene matice, Ul. R. Manna 29, tel. 418605, od 10. do 12. ure.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Dick Tracy, r.-i. Warren Beaty, Madonna.

EXCELSIOR - 17.45, 22.15 Pretty Woman, r. Garry Marshall.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.45, 22.00 Henry e June, i. Uma Thurman, □□ NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Weekend con il morto.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Ti amerò fino ad amazzarti, kom., i. Kevin Kline, Tracey Ullman.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Ragazzi fuori, r. Marco Risi, □

NAZIONALE IV - 17.30, 22.15 Le montagne della luna, pust.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Ritorno al futuro parte III, r. R. Zemeckis, i. M. J. Fox.

MIGNON - 16.00, 22.15 Fantasia, prod. Walt Disney.

EDEN - 15.30, 22.00 Mia moglie, gli uccelli e la bestia, porn., □□

CAPITOL - 17.00, 22.00 Ancora 48 ore, i. E. Murphy, N. Nolte.

LUMIERE - 16.30, 22.15 L'Irlandese, r. Robert Knights, i. Jean Simmons.

ALCIONE - 20.00, 22.00 V sodelovanju s Cappello Underground: revija Film Finlandia '80.

RADIO - 15.30, 21.30 Perversione internazionale, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

šolske vesti

Občina Devin-Nabrežina prireja tečaj angleščine, slovenščine, nemščine, pisanje in kitaro eno uro in pol tedensko od 15. t. m. do 31. maja 1991. Cena tečaja 150.000 lir. V sodelovanju z Ljudsko univerzo v Trstu bosta potekala od 5. novembra do 18. maja 1991 še dva tečaja računalništva za dijake in odrasle (predvideno je največ devet udeležencev za vsak tečaj). Nadaljnja pojasnila bodo zainteresenti prejeli naknadno. Interesenti naj dvignejo vpisne pole v uradu za Stike z javnostjo in prevajanje (soba št. 20) občine Devin-Nabrežina, tel. 200421 - int. 17, od 9. do 12. ure še danes, 12. t. m.

Ministrstvo potrdilo rok za TV koncesije

Čez deset dni ali točneje 23. oktobra zapade rok, ko bodo morale italijanske TV mreže predložiti prošnje za koncesije, kot jih predvideva zakon Mammì ali uradno zakon št. 223 z dne 6. avgusta 1990. Datum in po svoje tudi zakon sta zadobila v zadnjih mesecih, še med obravnavo in ob sami odobritvi, podoba nekakšnega strasila, kajti zakon resnično predpisuje, da po označenem datumu ne bodo mogle TV mreže predložiti dodatnih prošenj. Zadnje čase so se širili glasovi, da bodo določili nov poznejši termin, ministrstvo za pošto in telekomunikacije pa je demantiralo vest in potrdilo predvideni rok. V bistvu gre za koncesije za frekvence in novi zakon naj bi uvedel nekoliko reda na področju, ki je zaradi kopice manjših ali krajevnih TV postaj postalo prenatrpano. Za osrednje mreže - tri državne in tri komercialne, katerih lastnik je družba Fininvest - so stvari že ta trenutek precej jasne. Na ravni vsedravnih mrež bodo v tem pogledu obravnavali tudi tuje postaje, ki oddajajo na italijansko ozemlje. Ministrstvo je v teh

dneh tudi potrdilo, da bodo mreže po 23. oktobru in do konca novembra lahko izpopolnile dokumentacijo, ki naj bi spremljala prošnje in podrobneje osvetlila delovanje in potrebe posameznih mrež.

Spet se tudi vztrajno govori o novi pay TV. V tem smislu je glavni junak milanski poslovnež Renato Della Valle, ki je prav v teh dneh v nekem intervjuju pojasnil svoje stališče. Človek, ki ga vsi označujejo kot najverjetnejšega kupca znaka Telepiù (načrt je sicer izdelala Fininvest, a ga mora odstopiti, ker je lastnik že treh mrež na vsedravnih ravni), je poudaril, da poleg RAI in Fininvesta v Italiji ni dovolj prostora za močnejšo komercialno mrežo. Po njegovem mnenju je zakon Mammì predvidel premalo časa za dogovarjanje. Potrdil je tudi, da še ni sklenil dogovora s Fininvestom, drugih kart pa seveda ni razkril. Za nakup pay TV so se zanimale tudi tuje družbe in govori se o astronomskih vsotah, recimo o 500 milijardah. A Renato Della Valle se v intervjuju takih »podrobnosti« ni želel dotakniti.

filmske premiere

eva fornazarič

Ob rojstvu nove filmske zvezde

V ZDA so poskrbeli za rojstvo nove filmske zvezde. Ljubkemu dekletu je ime Julia Roberts. Njen brat je tisti Eric Roberts, ki je nastopal v filmu *Star 80*, *Runaway Train* in je igral naslovno vlogo v filmu Dušana Makavejeva *Koka Kola Kid*. Z bratom sta si kar presenetljivo podobna, oba sta tudi nadpovprečno talentirana igralca, edina velika razlika v njuni karieri je, da Eric še vedno ni bil deležen pravega uspeha, Julia pa si je utrla pot do

širšega občinstva s filmom *Pretty Woman*.

Glede na dejstvo, da je film tudi v naših dvoranah deležen neverjetnega uspeha, ki ga prav gotovo ne upravičuje drobna ljubezenska fabula, moramo *Pretty Woman* posvetiti nekaj besed. Se še spominjate znane popevke o »brhki ženski«? Če se ne, naj vas to nikakor ne skrbi, saj jo boste slišali nič kolikokrat in to v sodobnem aranžmaju.

Nore Eliove zgodbe nocoj v Vidmu

V videmski športni palači Carnera nas drevi čaka neobičajen in zabaven glasbeni večer. Ob 21. uri bo namreč stopila na oder milanska skupina *Elio e le storie tese*. Gre za skupino štirih brezobzirnih, nešramnih in prostaških fantov, ki pa so istočasno ena redkih prijetnih novosti letošnje italijanske glasbene scene. Letos poleti so na svojih nastopih zbrali preko 100.000 oseb in tudi njihova prva in do sedaj edina plošča gre kar dobro v prodajo. Kritiki so jih že imenovali za naslednike znane bolonske skupine Skiantos, ki je pred leti zabavala publiko cele Italije z demencialnimi predstavami.

Obrekovalci bontona so pred nekaj dnevi nastopili v Milanu kar trikrat, preteklo soboto pa so med drugim izboljšali svetovni rekord nastopanja z eno in isto pesmijo. Njihov hit *Ti amo so Elio in tovariši* peli kar dvanajst ur in pol zaporedoma (!!!). Pri čem smo nam razkrijejo že sami naslovi njihovih hitov: *Nubi di ieri sul nostro domani odierno (abituario)*, *Cassonetto differenziato per il frutto del peccato*, *Cateto*, *Silos* in še kaj podobnega. Z upanjem, da v Vidmu ne bodo poskušali izboljšati svojega rekorda, naj povemo, da so *Elio e le storie tese* glasbeno še kar podkovan skupina, njihovi nastopi pa nam dajejo možnost zabave, smeha in prav gotovo tudi dveurnega bega pred vsemi tistimi problemi, ki nas morijo dan za dnem. (wal)

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
6.55 Aktualno: Uno mattina 10.15 Nad.: Santa Barbara 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Film: Il monaco di Monza (kom., It. 1963, r. Sergio Corbucci, i. Totò), vmes vreme in vesti 13.00 Variete: Fantastico bis 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Dokumentarec: Kvarkov svet - Pionirji arheologije 15.00 Dok.: Conoscere 16.00 Mladinska oddaja: Aspettando Big! 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Film: Ritorno al futuro (fant., ZDA 1985, r. Robert Zemeckis, i. Michael Fox, Christopher Lloyd) 23.00 Dnevnik 23.10 Glasba: Noches en los jardines de Espana (Manuel De Falla, dir. Rafael F. De Burgos) 24.00 Dnevnik in vreme 0.20 Rubrika: Mezzanotte e dintorni 0.35 Petrarco Canzoniere	7.00 Nan.: Lassie in risanke 8.40 Nad.: Clayhanger 9.30 Tečaja angleščine in francoščine 10.00 Film: Marmittoni al fronte (kom., ZDA 1951, r. Alexander Hall) 11.30 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto 11.55 Nadaljevanka: Capitol 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.45 Nadaljevanka: Beautiful 14.30 Nan.: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.30 Vesti in Iz parlamenta 16.40 Film: Alle donne ci penso io (kom., ZDA 1962, r. Bud Yorkin, i. Frank Sinatra) 18.30 Večerne športne vesti 18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Cirkuško tekmovanje 22.15 Dnevnik - nocoj 22.25 Variete: Per chi suona la campanella 23.25 Aktualno: 90. leta - Farenheit 451? 0.15 Dnevnik in horoskop 0.30 Film: Il barone rosso (vojni, ZDA 1971, r. Roger Corman)	11.55 Vabilo v gledališče: Ifigenia na Tavridi (Johann Wolfgang Von Goethe, r. Nello Rossati, i. Anna Miserocchi) 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarec: Aladinova svetilka 15.30 Jahanje (iz Palermo) 16.30 Italijansko prvenstvo v rokometu 17.00 Nanizanka: Vita col nonno 17.50 Znanstvena oddaja: Živi planet - Morja trave 18.45 Športna rubrika: Derby 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina di Andrea Barbato 20.30 TV film: Plagio (dram., It.-Nem. 1990, r. Cinzia Torrini, i. Stephen Brennan, zadnji del) 22.00 Drobci 22.25 Večerni dnevnik 22.30 Film: Operazione terrore (krim., ZDA 1962, r. Blake Edwards, i. Glenn Ford, Lee Remick) 0.30 Nočni dnevnik 1.00 Pred 20 leti	9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: nanizanka Delfin Flipper 9.30 Dokumentarni oddaji: Slovenija, 9.50 Afera prisluškovanja 10.20 Nadaljevanka: Mihajlo Lomonosov (8. del, pon.) 11.35 Video strani 14.20 Video strani 14.30 Žarišče (pon.) 15.00 Dok.: Slovenija (pon.) 15.30 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik. Tednik (pon.) 18.10 Spored za otroke in mlade: dok. Gradovi - Kako so bili zgrajeni, 18.40 nanizanka Hov! 19.05 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik, vreme in Zrcalo tedna 20.20 Dok.: Nebu naproti 21.20 Nanizanka: Zakon v Los Angelesu 22.10 Dnevnik in vreme 22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Družinske vezi in film Črna nedelja (dram., ZDA, 1977, r. John Frankenheimer, i. Robert Shaw, Bruce Dern)	12.30 Koškarski turnir McDonald's Open: Knicks-Scavolini (pon.) 16.45 Wrestling Spotlight 17.00 Nogomet - pokal Libertadores 18.30 Odprta meja 19.00 TVD Novice 19.30 Otroška oddaja 20.00 Dokumentarec: Manjšine, evropsko bogastvo 20.30 Nad.: Mr. Horn 21.00 Nogomet - nemško prvenstvo 22.15 TVD Novice 22.30 Oddaja o košarki: Assist 23.00 Oddaja o odbojki: Supervolley 23.30 Rubrika: Il meglio di Koper 0.30 Nogomet - nemško prvenstvo	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka (pon.); 8.40 Evergreeni; 9.30 To je življenje; 9.40 Melodije; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Rock zvezde; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Cecilijanka 1989; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: To pa si velja zapomniti; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Francoski šanson; 15.30 Blues; 16.00 Mi in glasba: Antologija slovenske violinske glasbe; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TV Slovenija 2	RADIO SLOVENIJA
8.00 Nan.: Simon Templar 9.00 Film: Ci troviamo in galleria (kom., It. 1953, r. Mauro Bolognini, i. Nilla Pizzi) 11.00 Aktualno: Gente comune 12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro, 16.30 Cara TV 16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 17.50 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito 20.25 Striscia la notizia 20.40 Film: La finestra della camera da letto (krim., ZDA 1987, r. Curtis Hanson, i. Elizabeth McGovern, Steve Guttenberg) 22.50 Aktualno: Filmska jesen 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.55 Striscia la notizia 1.15 Nan.: Marcus Welby, 2.15 Fantasilandia	8.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo 11.30 Nanizanka: La casa nella prateria 12.30 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nadaljevanka: Sentieri, 14.35 Marilena, 15.40 La mia piccola solitudine, 16.10 Ribelle, 16.50 La valle dei pini, 17.25 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti 19.30 Nad.: Dynasty 20.35 Film: C'era una volta (fant., It. 1967, r. Francesco Rosi, i. Sophia Loren, Omar Sharif, Dolores Del Rio) 22.50 Tednik: Ciak 23.40 O SP v off shoru 0.10 Film: Quel treno per Yuma (western, ZDA 1957, r. Delmer Daves, i. Glenn Ford) 2.00 Nanizanka: Mannix - La ragazza della marea	7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Nanizanka: Flipper - La signora e il delfino (2. del), 9.00 Arnold, 9.30 La piccola grande Nell, 10.00 Amore in soffitta - Calorie dell'amore, 10.30 La famiglia Brady 11.00 Nanizanka: Strega per amore, 11.30 Tre nipoti e un maggiordomo, 12.00 Charlie's Angels - Droga dal Messico, 13.00 La famiglia Bradford - Superrotto, 14.00 Happy Days 14.30 Radio Carolina 7703 15.30 Nanizanka: Compagni di scuola 16.00 Otroška oddaja: Bim Bum Bam in risanke 18.30 Nanizanka: Tarzan, 19.30 Casa Keaton, 20.00 Cri Cri - La supplente, 20.30 21 Jump Street 21.30 Aktualno: Pronto intervento (1. oddaja letošnjega niza) 22.30 Rubrika o nogometu: Calciomania 23.30 Playboy Show 0.35 Nanizanka: Chips, 1.35 Benson	8.00 Nanizanke: Arthur, 9.00 Tony e il professore, 10.30 The Collaborators, 11.30 Le spie 12.30 Film: In risanke 15.00 Nad.: Signore e padrone 16.00 Film: La grande ruota (dram., ZRN 1961, r. Geza Von Radvanyi) 18.00 Nanizanka: Galactica 19.00 Film: In risanke 20.00 Nanizanka: Casalingo Superpiù 20.30 Nad.: Pasioness 22.15 Sport: American Ball 22.45 Aktualno: Blue News 23.15 Film: Sansone contro i pirati (pust., It. 1963, r. Tanio Boccia, i. Kirk Morris) 0.30 Rubrika o motorjih	17.00 Svet na zaslono 17.30 Studio Maribor 19.00 Ptujski videomeh (pon.) 19.30 Dnevnik 20.00 Slavnostni koncert ob Gallusovem letu 21.00 Danes v skupščini 22.00 Vprašajte ZIS 23.00 Videonoč	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmice na potepu; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Gospodarstvo in glasba; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski navesti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Merkurček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Priljubljene melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Za pomoščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočno, nato Nočna glasba.
TELEFRIULI	TELE 4	RADIO KOPER (slovenski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	TELEFRIULI	RADIO KOPER (italijanski program)
16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik 20.00 Nanizanka: Julia 20.30 Nad.: La storia 22.00 Nanizanka: Julia 22.30 Nočne vesti 23.00 Furlanska noč 24.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 0.30 Nočne vesti	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time; 21.00 Nočna glasba.	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vreme in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi ob glasbi; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.40 Družinski veselje; 11.00 Pripoved; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.00 Poreška obala; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program - glasba.	16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 19.30 Dnevnik 20.00 Nanizanka: Julia 20.30 Nad.: La storia 22.00 Nanizanka: Julia 22.30 Nočne vesti 23.00 Furlanska noč 24.00 Nanizanka: Si è giovani solo due volte 0.30 Nočne vesti	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

Sodišče sprejelo priziv Renata Fiorellija

G. Damian (KD) ni izpolnjeval pogojev za izvolitev v goriški občinski svet

Sestava goriškega občinskega sveta se bo v prihodnjih mesecih po vsej verjetnosti spremenila. Do sprememb naj bi prišlo v vrstah svetovalcev kršćanske demokracije. Profesor italijanskega, Giuliano Damian, izvoljen na listi KD na zadnjih upravnih volitvah 6. in 7. maja, namreč ni izpolnjeval pogojev za izvolitev. Tako je na včerajšnji civilni razpravi razsodilo okrožno sodišče v Gorici in sprejelo priziv, ki ga je vložil občinski svetovalec, predstavnik zelene liste (golobice), Renato Fiorelli.

Damian bi se bil moral odpovedati mestu člana upravnega sveta v občinskem podjetju za pekarnice pred formalno predložitvijo kandidature in ne šele po izvolitvi v občinski svet, kar je Damian sicer tudi napravil.

Na zadevo je Fiorelli opozoril že v občinskem svetu, na ustmetveni seji 19. julija in opozoril še na nekaj drugih primerov, med drugim na primer svetovalca Apa, ki je prav tako bil izvoljen na listi KD.

Občinski svet je pomisleke zavrnil. Prav tako pa je pokrajinski nadzorni odbor smatral za neosnovan, (razen v primeru Marchi) priziv, ki ga je vložil Fiorelli.

Po zavrnitvi te možnosti je vlagatelj priziva imel na razpolago dve možnosti: običajno vendar precej dolgotrajno pot priziva na deželno upravno sodišče, oziroma priziv na redno sodišče.

Izbral je slednjo. Včeraj je sodišče vzelo zadevo v pretres in razsodilo, da Damian ni imel pogojev za izvolitev.

Včeraj je bila na dnevnem redu tudi razprava o primeru Nicola Apa, ki pa so jo odgodili do 8. novembra. Občinski svetovalec je namreč predložil zdravniško spričevalo, da je bolan in se torej razprave ne more udeležiti, po drugi strani pa je odvetnik Maniaco, ki je zastopal podpisnika priziva zahteval, da se sodišču predložijo akti o dejanskem statusu Ape v centru za rehabilitacijo "Nuova salus". Ta ustanova že nekaj let pogodbeno sodeluje z goriško KZE. Zakon pa izrecno navaja, da predsedniki ali legalni zastopniki zasebnih ustanov, ki pogodbeno sodelujejo s KZE ne morejo biti izvoljeni v

občinske svete občin, ki teritorialno spadajo v območje teh KZE.

Bistvo vprašanja, ki ga je moralo razvozlati sodišče, (preds. Marinelli, stranska sodnika Gorian in Drigani, tožilec Trotta) v primeru Damian, na včerajšnji obravnavi je bilo v tem, če je podjetje za občinsko lekarno posem samostojna ustanova ali pa gre le za emanacijo občine, oziroma za nekakšno službo.

Damian je na sodišču sam skušal izpodbijati razloge, navedene v prizivu, medtem ko je Fiorellija zastopal odvetnik Maniaco.

V primeru da se bosta Damian in Apa morala odpovedati mestu svetovalca, bi njuni mesti predvidoma prevzela Leonardo Zappala in Danilo Sofiati, kot prva neizvoljena na listi KD.

Obeta se zanimiva seja na Občini

Drevi ob 18.30 je napovedana seja občinskega sveta v Gorici. Svetovalci se bodo spoprijeli z dokaj zajetnim dnevnim redom in tudi z vprašanji, ki bodo predvidoma razgrela ozračje. V sejni dvorani bo prav gotovo našla odmev včerajšnja razsodba sodišča v zadevi Damian, obširna razprava pa se obeta ob dokumentu o aktualni temi izginulih po koncu vojne. Občinski odbor je pripravil osnutek dokumenta, upoštevajoč tudi pripravljenost oblasti v sosednji Sloveniji, da se ugotovi resnica o teh dogodkih. O dokumentu naj bi se izrekel občinski svet, po možnosti soglasno, menijo v odboru.

Svetovalci so za današnjo sejo prejeli tudi dodatni dnevni red, ki obsega tri točke. Med drugim zamenjavo preglednika računov za leto 1989 g. Soffiatija.

Začel bo delovati 1. novembra letos Rotacijski sklad za gradbena podjetja

Gradbena podjetja na Goriškem bodo v prihodnje lahko zaprosila za anticipacije iz posebnega rotacijskega sklada, ki bo postal operativen 1. novembra. Podjetja bodo lahko zaprosila za anticipacijo rotacijskega sklada za nakup nove opreme, novih vozil in strojev ter drugega materiala, potrebna za redno dejavnost. Anticipacija bo lahko znašala največ 35 odstotkov vrednosti premoženja podjetja, ki za anticipacijo zaprosi. Denar bodo podjetja morala vrniti v petih letih, v šestmesečnih obrokih in s plačilom tridostotne letne obrestne mere.

Prosilci bodo morali predložiti, poleg prošnje, popoln investicijski program, kakor tudi proračun za nabavo strojev, oziroma opreme.

Rotacijski sklad naj bi, prav z omogočanjem stalne obnove strojev in opreme gradbenih podjetij, povečal stopnjo konkurenčnosti le teh, v odnosu do podjetij iz drugih krajev dežele in iz drugih dežel nasploh.

Proti možnosti zlorabe novih finančnih poljšav so se pri Trgovinski zbornici zavarovali s posebno klavzulo: podjetja, ki zaprosijo za anticipacijo morajo imeti glavni sedež vsaj dve leti v krajih na območju Goriške pokrajine.

Podoben rotacijski sklad, ki se financira iz sredstev zakona št. 26 (paket Altissimo) velja tudi v avtoprevozu

ništvu, medtem ko naj bi v prihodnje tako obliko posegov predvideli tudi na področju raziskovalne dejavnosti.

razstave

V galeriji Exit pričenjajo drevo novo sezono. Ob 18. uri bodo odprli razstavo fotografij "Immaginare" Paola Galla iz Vidma. Na ogled bo do 17. novembra.

razna obvestila

ZSKD obvešča zainteresirane, da je prikaz petdnevnega gledališkega seminarja pod vodstvom Sandre Mladenovič možen danes med 18.00 in 19.30 v baletni sobi Kulturnega doma.

Delovna akcija za ureditev športnih objektov v kulturno-sportnem središču Danica na Vrhu bo v soboto, 13. oktobra, ob 13. uri. Gospodarska zadruga Vrh vabi k sodelovanju vse svoje člane, člane kulturnega društva Danica in vse uporabnike objekta.

KD Jezero priredi jutri, 13. t. m., ob 19.30 predvajanje filmskih posnetkov z izleta na Plitvička jezera.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Ritorno al futuro III«.

VERDI 18.00-22.00 »Dick Tracy« in risanka »Roger Rabbit sulle montagne russe«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Stallone superdotato offresi per femmine bestiali«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Pretty woman«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska 1 - Ul. sv. Mihaela - tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Pri jezeru - Vrtna ulica 2 - tel. 78300.

KOROŠKI DNEVI NA PRIMORSKEM SLOVENSKA SKUPNOST vabi na okroglo mizo, na temo

SLOVENIJA IN ZAMEJSTVO

v soboto, 13. oktobra, ob 17. uri, v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici

Sodelujejo:

dr. Matevž Grilc — predsednik NSKS, Karel Smolle, član predsedstva NSKS, dr. Joško Zerzer predsednik KKZ, Ivo Jevnikar, deželni tajnik SSK, Bojan Brezigar, deželni svetovalec, Miro Opett — pokrajinski tajnik SSK, Bernard Spacapan občinski svetovalec SSK.

Okroglo mizo bo vodil Marjan Terpin - deželni predsednik SSK.

Načrt za uničevanje odpadkov pred odobritvijo Na Pokrajini je do 27. t. m. na vpogled dokumentacija

Načrt, ki ga je izdelala družba Lombardia risorse glede zbiranja, uničevanja in predelave odpadkov iz gospodinjstev na območju Goriške pokrajine je pred zaključno fazo. Pokrajinski odbor je na seji 1. oktobra letos osvojil omenjeni načrt, ki je zdaj (do 27. t. m.) na vpogled v tajništvu Pokrajine. Ogleda si ga lahko vsakdo, ki ga stvar zanima in ki meni in tudi lahko predloži opazke, oziroma dopolnila.

Načrt bo v dokončni fazi odobril pokrajinski svet, še pred tem pa bo treba pridobiti soglasje Pokrajinskega tehničnega odbora.

Omeniti velja, da so dokumentacijo že pred tedni razposlali tudi vsem občinam v pokrajini.

Umrl je v srhljivi nesreči v ponedeljek

Včeraj so v Dolu pokopali 16-letnega Kristjana Donda

Množica sorodnikov, prijateljev in letnikov je včeraj v Dolu spremila na zadnji poti 16-letnega Kristjana Donda. Fant je izgubil življenje v tragičnih okoliščinah, v ponedeljek popoldne, pri Osoppu.

Krsto so v popoldanskih urah pripeljali iz Gemone v domačo cerkev, kjer je bil žalni obred. Krsto so nato nesli do bližnjega pokopališča Kristjanovi najmlajši prijatelji. Pri odprtem grobu se je v imenu prijateljev in Doljanov od pokojnika poslovil Robert Peric. Kristjanu so se poklonili tudi pevci doberdobskega pevskega zbora Jezero, ki so se mu ob tej priložnosti priključili tudi nekateri Doljani. Celotna skupnost pa se je strnila okrog tako hudo prizadete družine.

Literarni večer v Novi Gorici

Drevi ob 19. uri bo v šolski knjižnici v novogoriški Gimnaziji kulturna prireditev. Gostje večera bodo Zvest Apollonio, ki bo razstavljal slike in grafike, ter literata Miran Košuta in Darko Komac. Predstavili jih bodo Nives Marvin, Bojan Bratina in Marija Mercina, odlomke iz proznih del in pesmi pa bodo podali člani gimnazij-

ske gledališke skupine. Prireditelja večera sta Gimnazija in Literarni klub iz Nove Gorice.

Aretacija

Agenti letedečega oddelka so v Krmini aretirali G. A. zaradi posesti mamila. Mladeniča pa so tudi prijavitelj toilstvu pri okrajni preturi zaradi posesti ukradenih mamil. Ob preiskavi na domu G. A. so namreč našli tudi del zdravil, ki so jih neznanci ukradli pred nekaj dnevi v lekarni v Ločniku. Obstaja torej utemeljen sum, da je G. A. soudeležen pri kraji.

Z nadaljevanjem preiskave bodo skušali ugotoviti tudi kam so izginila preostala zdravila oziroma mamila.

Vlaki že vozijo

Uslužbenci državnih železnic so v sredo pozno ponoči ponovno usposobili za promet železniško progo med Rubijami in Zagrajem. Promet se sicer na odseku, kjer se je v sredo popoldne pripetila nesreča, odvija izmenično enosmerno. V celoti pa bodo posledice iztirjenja vlaka odpravili do začetka prihodnjega tedna.

Kuharski tečaj SDZPI se je začel, zamudniki pa se še lahko prijavijo Bodoči kuharji v Dijaškem domu

S predpasniki in značilnimi belimi klobuki na glavi so videti že kot pravi kuharji. Morda je ta videz zaenkrat še varljiv, prepričani pa smo, da se bodo kaj kmalu tudi po sposobnosti lahko kosali s *chefs*, ki gospodujejo med lonci in kozicami. Govorimo seveda o tečajnikih, ki so se prijavili v kuharsko šolo Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje v Gorici. Med tečajji, ki jih vsako leto pripravlja zavod, je letos tudi dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za kuharje. Naziv kuharska šola ni neumestno za ta tečaj, ki predvideva kar 30 ur pouka tedensko, vsak dan od torika do sobote.

Prve tri dni v tednu poteka pouk na sedežu SDZPI, najzibavnejši in, meni mo, za tečajnike najzanimivejši del pa je gotovo ob petkih in sobotah, ko se preselijo v slovenski dijaški dom Simon Gregorčič. Petek in sobota sta namreč posvečena kuharski teoriji in praksi. Pod vodstvom izkušnega kuharskega pedagoga Bogomira Strohsacka iz Gostinske šole v Izoli se tečajniki že od vsega začetka seznanjajo s pravili in skrivnostmi, ki jih mora kuhar poznati za pripravo okusnih jedi. Dopoldanski del je tako skoraj povsem posvečen praksi med šteditniki, popoldne pa dopolnjujejo to empirično pridobljeno znanje še s teoretskimi osnovami kuharskih pravil.

"Profesor" Strohsack nam je povedal, da skuša bodočim kuharjem posredovati tako znanje iz slovenske kot italijanske kuharske tradicije. Na tečaju uporabljajo dve knjigi, slovensko

in italijansko, tako da bi bodoči kuharji bili "dvojezični" tudi v svojem poklicu. Precejšnjo pozornost posvečajo seveda tradicionalnim in dobro pripravljenim slovenskim jedem, ki jih je danes vse težje najti v restavracijah. Na tečaju pa seveda ne zanemarjajo niti francoske kuhinje, ki je že sinonim za mednarodno kakovostno kuharsko umetnost.

Tečaj obiskuje 12 slušateljev. Skupina je še nekoliko heterogena, ocenjuje prof. Strohsack, ki je vsaj v tem začetnem delu ugotovil, da so še najbolj

zainteresirani tečajniki, ki imajo doma gostilno in so torej že nekoliko večji kuhanja. Sicer pa bo tečaj gotovo omogočil vsakemu, da pridobi vse potrebno znanje, ki mu lahko odpre vrata za takojšnjo zaposlitev in tudi velika poklicna zadoščenja. Kdor bi se jim želel pridružiti (na voljo je namreč še nekaj mest) se lahko še vedno prijavi. Vse potrebne informacije dobi na sedežu SDZPI v Ul. Croce 3 (tel. 81826), treba pa je pohiteti.

Na sliki (foto Marincič) skupina tečajnikov med šteditniki v kuhinji Dijaškega doma.

Skupina Rambov se je šla vojno nedaleč od vojaškega strelišča

V nedeljo je bila na kraški gmajni med Doberdobom, Ronkami in Selcami manifestacija za zaprtje vojaškega strelišča. V sredo ponoči pa so na svoj način v okolici objekta manifestirali "Rambi". Pravi polnoletni Rambi, v popolni bojni opremi in se šli vojno. Tako kakor je videti v ameriških filmih na televiziji. Ni šlo za otroke ali mladoletnike, kar bi človek še razumel.

Vojaki, ki stražijo omenjeni objekt in tudi druge vojaške postojanke v bližini, so v poznih nočnih urah, z začudenjem ugotovili prisotnost skupine "tujih vojakov", ki so se šli vojno. O prisotnosti "sovražnika" so obvestili karabinjerje, ki so kmalu zatem organizirali lov na vsiljivce in jih tudi polovili ter seveda identifikirali. Skupino Rambov so sestavljali 21-letni Davorin Pahor iz Tržiča, 22-letni Joško Pahor iz Tržiča, 23-letni Massimiliano Missoni iz Fiumicella, 37-letni Angelo Bruni iz Jamelj ter 19-letni Massimo Pasian iz Škocjana ob Soči. Po sicer nepotrjenih vesteh naj bi "junake", ki se vestno pripravljajo na odhod v Zaliv, odslovili. Le enega so menda prijavitelj zaradi posesti nožička. Orožje, s katerim so se spustili v boj, so bile namreč igrače...

pagrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Ida Ussai, vd. Koshuta iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev na Travniku in na pokopališče v Pevmi, ob 11. uri Ludvik Nanut iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu, ob 12.30 Jožef Figelj iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Pevmi.

† Sporočamo, da nas je zapustil naš dragi oče, tast in nono

Jožef Figelj

Pogreb bo danes, 12. oktobra. Pogrebni sprevod bo ob 12.30 iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici na pokopališče v Pevmi.

SVOJCI

Oslavje, 12. oktobra 1990

† Naznanjamo, da je za zmeraj odšel naš dragi

Ludvik Nanut

star 75 let

Pogreb bo danes, 12. oktobra, ob 11. uri iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Štandrežu in na domače pokopališče.

Žena Štefanija, otroci Danilo, Ivo in Zalka z družinami

Štandrež, 12. oktobra 1990

Ob težki izgubi očeta izrekajo iskreno sožalje Ivanu Figelju upravni svet, ravnatelj in kolegi Kmečke banke.

Ravnatelj SSG Miroslav Košuta pred novo sezono

Tesnejši stik s publiko

Drugi ob 20.30 se bo v tržaškem Kulturnem domu začela nova repertoarna sezona Slovenskega stalnega gledališča. Vsak začetek je poln pričakovanj, tokrat še posebej, saj bo uvod v znamenju Cankarjevih Hlapcev. Z ravnateljem in umetniškim vodjo SSG Miroslavom Košuto smo pred začetkom sezone imeli naslednji pogovor.

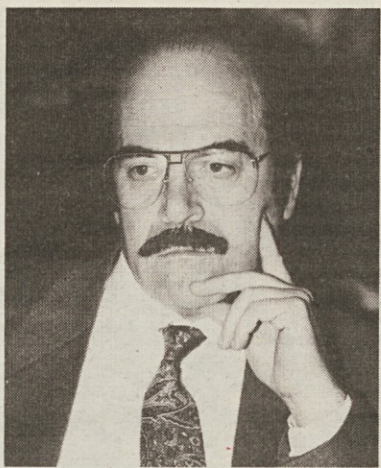
V abonmaju Slovenskega stalnega gledališča je kar sedem predstav. Med temi sta dve drami, štiri komedije in ena pesnitev s petjem in plesom. Kako bi opredelili umetniške izbire SSG za letošnjo sezono?

Najprej bi povedal, da je teh sedem abonmajskih predstav že klasičnih. Novost zadnjih sezon je v tem, da ponujamo pet lastnih uprizoritev, medtem ko smo pred leti morali večino abonmajске ponudbe kriti z gostovanji. Tako prvo kot drugo število pa sta danes precej pomembnejši kot nekoč, še posebno drugo, saj so slovenska gledališča v stiski in je upravičena bojazen, da marsikatero ne bo zmoglo toliko premier.

Pri izbiri repertoarja pa so nas vodila že ustaljena in v zadnjih sezonah preverjena načela, predvsem potreba po iskanju tesnejšega stika z domačim občinstvom. SSG si je v zadnjem času pridobilo (pravilnejše bi bilo: znova pridobilo) ugled visoko ustvarjalnega gledališča in doseglo zavidljive uspehe in številna priznanja, hkrati z rastjo njegove ustvarjalnosti in vrednosti v očeh kritike pa je, žal, padala priljubljenost pri domačem občinstvu. Zdaj se gremo vrhovodce v iskanju idealnega ravnotežja med ambicijami in dolžnostmi.

S kakšnim kriterijem ste izbrali predstave v letošnjem repertoarju?

Izhodišče je bila želja, da ponudimo veder, zabavnejši repertoar. Nikakor ne smeh za vsako ceno, nič cenenege, pogrošnega, ampak predstave, ob katerih naj se gledalec sprosti, ali take, kolikor že morajo biti resne, da bo odhajal z občutkom, da ga stvari zadevajo tudi osebno. Nadalje sta bili odločilni potreba, da z našim številčno nadvse skromnim ansamblom pripravimo v redni sezoni pet del, in dolžnost, da igralcem zagotovimo primerne vloge. Kdor pozna naš igralski zbor, njegovo sestavo in starost, zlahka razume težavnost te naloge. Gledal-

cem, ki si na našem odru želijo novih obrazov, pa naj povem, da smo tudi letos povabili v svojo sredo nekaj odličnih gostov.

Kaj pa menite o lanski sezoni, kakšen je bil odziv publike, oziroma kako so gledalci ocenili vaše izbire?

Obračun lanske sezone se mi zdi vsekakor izjemno pozitiven in pri tem se niti ne nameravam sklicevati na pogoje, v katerih smo delovali, ali razpoložljiva sredstva. Če govorimo o celoti, potem moram reči, da jo je občinstvo sprejelo zelo dobro, boljše kakor prejšnji dve. Zanimivo pa se mi zdi, da smo največja razhajanja zabeležili ob delu, ki je poželo tudi najširše odobravanje.

Osebnobno obžalujem, da nam ni uspelo ustvariti vsaj ene umetniško mednarodno odmevnejše predstave, očitno pa je prav zato bil domač odmev boljši. Zlasti mi je žal, da smo se morali odpovedati predvideni premieri novega dela na prostem.

S čim po vašem mnenju SSG lahko še bolj kot doslej prispeva k razvoju nove slovenske družbe tudi v matici?

O tem, v kolikšni meri lahko gledališče vpliva na razvoj katerekoli družbe, imam svoje neoptimistično mnenje. Vsekakor me samo veseli, če nam kdorkoli kaj prizna. Res je pač, da je SSG med slovenskimi gledališči imelo poseben status in bilo kot gledališče zunaj jugoslovanskih meja formalno svobodnejše. Pravimo formalno, ker bi primerjava pokazala, da so bila vsaj v zadnjem desetletju, če že ne dosti prej, tudi slovenska gledališča v matici popolnoma svobodna. Pomislimo samo na

nekatero izbere umetniškega vodje (raznih gledališč) Bojana Štiha, ali na dela avtorjev kot so Jovanovič, Šeligo in Jančar. Tudi Rupel.

Na vaše vprašanje bi torej moral odgovoriti, da je v odnosu do matice gledališče v Trstu nekaj izgubilo, ne pa pridobilo. Danes z delom Ivana Mraka po cerkvah potuje lahko katerakoli slovenska gledališka družina, isto velja za Rebulovo igro ali Slehernika. Kljub temu upam, da tistega svojega nekdanjega mesta ne bomo imeli nikdar več, saj bi to pomenilo, da nas z domovino znova nekaj razdvaja, da se je sen o demokraciji razblinil.

Kaj bi bilo potrebno storiti, da bi se naše gledališče in torej naša kultura uveljavila tudi v italijanskem prostoru?

Vprašanje, ki nam ne da spati. Vsem, ne samo gledališčnikom. Žal, vprašanje brez odgovora. Plahi poskusi v tej smeri so, dvomim pa, da nastopom enega pevskega zbora ali predstavitvi poldruga knjige lahko rečemo uveljavitev. Ničesar načrtnega in dolgoročnega ni. Velikokrat sejemo, zrnja nobenega.

No, SSG intenzivnejše navezuje stike z nekaterimi italijanskimi gledališči in gledališkimi centri. Upajmo, da bomo tudi mi lahko v kratkem govorili o svoji poldrugi predstvi. Do uveljavitve naše kulture, do tega, da bi naša kultura v italijanski zavesti resnično nekaj pomenila, pa bo še zmeraj daleč.

Zadnje vprašanje zadeva zasedbo Slovenskega stalnega gledališča. Največja težava je verjetno pomanjkanje mladih igralcev in igralrk. Kako misli SSG reševati probleme, ko bo prišlo do navzkrižja med delom, ki bi ga želeli uprizoriti in pomanjkanjem primerne kadra?

Res je, manjkajo nam mladi, manjkajo predvsem fantje. Ne samo pri nas, tudi v domovini. Nekaj mlajših obrazov se le pojavlja na našem odru, za nov podrastek pa bomo poskusili nadaljevati z našo igralsko šolo ali vsaj krajšimi tečajji. Vendar pod reflektorji se odvija samo del gledališkega dela, mi pa si želimo mladih tudi v zakulisju, kot člane tehničnega osebja. Tudi ti so gledališče. Kljub splošni krizi in stiski za delo, pa so očitno razmere v SSG... preveč kritične.

Vprašanja postavila
HELENA JOVANOVIČ

Od sobote v Pordenonu Čar nemega filma

PORDENON — V soboto ob 18. uri bodo v Pordenonu odprli niz razstav, ki bodo spremljale letošnje Dneve nemega filma, velik dogodek otvoritvene večera pa bo predvajanje Griffithovega filma Intolerance z glasbeno in zborovsko spremljavo v živo. Glasbeno kuliso je pripravil sam režiser, izvajali pa jo bodo člani komornega orkestra in zbora RTV Ljubljana. Griffithov film je sicer rahlo neobičajna izbira za odprtje Dnevov, ki bodo tokrat posvečeni nemški kinematografiji pred zlato dobo ekspresionističnih del.

Nemški film pred Kabinetom dr. Kaligarija je namreč rdeča nit monografskega programa, ki so ga pripravili člani pordenonskega kinokluba Cinemazero ter njihovi sodelavci iz huminske kinoteke, v sodelovanju z nekaterimi vidnimi filmskimi izvedenci.

Dneve bo sklenila okrogla miza, ki bo v nedeljo, 21. oktobra, ko se bodo v Pordenonu zbrali številni strokovnjaki iz vsega sveta. Organizatorji so izrazili željo, da bi občinstvo tudi letos posvetilo dovolj pozornosti manifestaciji, ki je zaslovela v svetu, vendar jo občasno zanemarjajo prav domačini, ki bi brez sleherne težave lahko sledili projekcijam in obrobim manifestacijam.

Pogovor z režiserjem Hlapcev Borisom Kobalom

Cankar, Jerman, mi, oblast...

buje antiklerikalnost v vseh njenih emanacijah je tako na dlani, da je niti ne posebej podčrtujem.

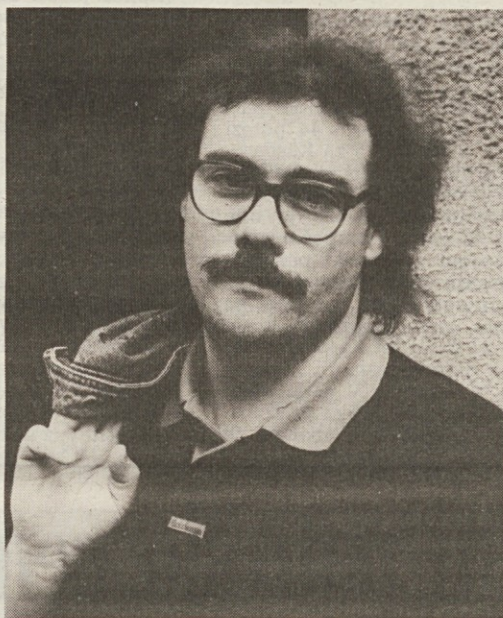
Drugič. Moralna usoda posameznika v kleščah dveh ali ene konfesionalnosti.

Rekel bi samostojnost ali po domače pokončnost, oziroma antimasifikacija. V svoji mladosti sem bil zelo zaverovan v moč mase. Največje zlo, ki je bilo v zadnjih petinštiridesetih letih storjeno, je bilo izbrisanje posameznika, njegove volje, etike in morale. Tako usodo je občutil že Cankar (seveda veliko prej in ne v relaciji s povojnimi dogodki) in Jermana na primer pustil samega, zarisal ga je kot samotarja. Pri tem se Cankarjev odnos do Jermana giblje na tanki nitki, saj avtor gleda na svojega junaka po eni strani s simpatijo, po drugi pa z distanco. To je razvidno iz samega teksta. Kar zadeva moje delo glede te točke pa bi rekel, da sem skušal ohraniti Jermana kar se da samega. Da bi to ustrezno podčrtal, sem okreplil vprašanje množice, zaradi česar v mojem konceptu izgine vloga Piska, prototipa lumpenproletariata in je Pisek raztreščen v množico, ki je edini Jermanov antagonist, saj je župnik v tem kontekstu lahko le ideološki vodja te množice. Skratka, govorim o tem: ves ta hrup od Berlinskega zida sem je le neka oblika revalorizacije individualizma kot vrednote.

Središnji problem v drami pa je brez dvoma vprašanje oblasti. To je v Hlapcih krepko izpostavljeno, a ne na ravni agitke, temveč narodne filozofije in psihologije...

Tega pretirano niti ne eksponiram, ker je pri Cankarju samem na dlani. Ta in vsaka oblast pa nosi v sebi tudi velike omejitve: v trenutku, ko oblast izgubi opozicijo, je sama sebi namen. Župnik v Hlapcih to zelo jasno pove, ponuja kompromis, ponuja nekaj, kar je za germanovstvo in Jermanov svet nesprejemljivo. Ko Jerman odide pa ostaja vprašanje, do kakšne mere in kako se ta oblast lahko konstituira. Govorim o Hlapcih, a gre lahko za metaforo, ki je uporabna za naš prostor: kakšen smisel je imelo 45 let hegemonije brez logične opozicije? Kakšen pomen ima župnik brez Jermana? Ko župnik Jermana obsodi in ga pošlje na Goličavo, je v bistvu obsodil samega sebe na vladanje, ki je samemu sebi namen. Lahko vlada le mevzasti množici, ki nima nobene hrbtenice, ki se obrača po vetru. Ko oblast nima opozicije, je popoln absurd in postane groteskna.

In sedaj k četrti točki, ki je nadaljevanje tretje: omahovanje, neznačajnost, lahkotno

menjavanje barv in zastav, pa naj gre za za-
mejsvo ali matico...

Tudi danes, v trenutku, ko kaže, da se bomo polno konstituirali, imam občutek, da Slovenci ne znamo biti samim sebi gospodar. Od Trubarja do današnjih dni smo se držali nekakšnih kril in s tem izkazali neko svojo nezmožnost, da bi sami sebi gospodarovali. V tem smislu je seveda vprašanje, če bi bil Jerman dober »oče naroda«. A niti župnik bi ne mogel biti to. Skratka, kdo bi lahko v Hlapcih zapolnil to vrzel? Fiktivni vodja bi lahko zagospodaril samo s silo, a to je danes nemogoče.

Kakšna pa je tvoja sinteza vsega tega, kako si oblikoval predstavo? Kam peljejo tračnice, ki jih vidimo v ozadju?

Tračnice na sceni Mete Hočevarjeve imajo hrepenenjski naboj. Tračnice so brez začetka in brez konca, noben vlak ne pripelje in niti ne odpelje. Je pa pričakovanje, gre za lepovidovstvo... Sinteza moje misli je najbrž prav v zvezi s temi tračnicami, morebiti pa je tudi v vprašanju, s katerim se danes vsi ukvarjamo: kam je šel in kje je danes Jerman? To vprašanje je bilo izhodišče moje zamisli Hlapcev. Če je Jerman na Goličavi in če le-ta eksistira tudi danes, se je treba vprašati, kakšna je bila Jermanova pot,

oziroma zakaj se je znašel na Goličavi. V predstavi skušam poudariti, da za Jermanovo izganjanje ni kriv le župnik, ampak nemara Jerman sam. V istem hipu se odpira tudi problem Jermanovega odnosa s Kalandrom, ki se konča s presenetljivim koncem. Kaj pomeni »ta roka bo kovala svet«? Kaj je pomenila nekoč in kaj danes? Mogoče je sintagma res smešna, saj ta roka nima več kaj kovati in če bo kaj, bo kovala velike sanje o raju na zemlji, kot so nam ga nekoč predstavljali. To je v mojem zgodovinskem spominu in tudi vsa predstava se giblje na tej podlagi v smislu retrospektive. Tudi stari Jerman enostavno obtiči na tiri, nikamor ne bo več potoval, ne bo več zboroval... A komu to govori? Le Lojzki, ki jo s seboj potegne na Goličavo. Oba sta razočarana in prazna. A več ne bom povedal, da ne razkrijem konca, ki bo najbrž učinkoval zelo polemično in presenetljivo.

Sporočilo Hlapcev pa najbrž gre proti prilagodljivosti in strahu.

S tem sem se ukvarjal nekoliko manj, čeprav sem jo poudaril z animacijo množice, ki zamenjuje svoje prepričanje kot spodnje perilo...

In kako je s Hlapci v našem mikrokozmosu, ali mu ne govorijo prav posebej, kot mu bi bili pisani na koži?

Prav gotovo. Zato sem vnesel tudi stavke oziroma govor v tržaškem narečju. Ko gledam, kako se je oblast razvila na naših tleh in na prilagodljivost naših levičarskih krogov in njihov odnos do nove slovenske oblasti, me precej skrbi. V tej naši situaciji pozabljamo, da so se na Vzhodu zgodili veliki premiki, ti premiki pa so na Zahodu pravzaprav minimalni. Hočem reči to: vso pravico imam zoperstaviti se klerikalnemu polu in njegovi politiki, ki seveda nima nobenih sorodnosti s katoliško vero. Želim, da bi konec »mojih« Hlapcev sprožil polemiko in seveda razpravo, ki naj ne bi bila sama sebi namen.

Prav gotovo se bo o predstavi govorilo, čeprav se bojim, da na ravni nekega proglaša, kot ga je Cankar doživel s strani katoliških učiteljev leta 1909 in ne na metaforični ravni oziroma ravni razmišljanja. Kaj bi rekel tem ljudem?

Kar si sam povedal. Če že mora priti do polemike in če o stvari razmišljamo na glas, potem razmišljamo zelo širokopotezno. Skrajni čas bi bil, da bi nehali z nizkotno politiko daj dama in skrivanja, retuširanja besed...

...pa vendarle bo mogoče kdo rekel: to ni za naše ljudi!

Prav gotovo. Tako že govorijo in v trenutku, ko to pravijo, sem še bolj prepričan, da je prav to za naše ljudi.

Pogovor zapisal in vprašanja postavil
MARIJ ČUK

Drugi bo premiera Cankarjevih Hlapcev. Predstava pade tako rekoč natančno po enainšedesetih letih odkar je bila prvič uprizorjena prav na tržaškem odru. Usoda Cankarjeve drame ni bila namreč najlepša, saj je uprizoritev (ne knjiga, ki je bila tiskana takoj potem, ko je Cankar leta 1909 oddal rokopis) bila pod ključem cenzorjev. A o tem kaj več po sami devišnji premieri, ki je v rokah režiserja Borisa Kobala, s katerim je tekla beseda v torek zvečer po naporni vaji.

Cankar je imel s svojimi Hlapci takoj težave. Cenzura je namreč delo prepovedala, ugotovila kar 62 mest, ki bi jih bilo treba črtati... Zadeva niti ne čudi preveč, saj gre tudi za politično dramo, ki bi znala žal še v današnjem času spodbuditi kakega domačega cenzorja, da obrne prst.

Najbrž stvar ne bi tekla na isti način, saj si danes težko predstavljamo kako »uradno cenzorsko službeno mesto«, oziroma cenzorja, ki bi določal, kaj mora iz napisanega teksta. Stvari so danes perfidnejše in perverznejše. Že sam si svojač zapisal, da so nam naši »očetje naroda« vcepljali koncept avtocenzure, tako da sem se ob soočanju s Hlapci sam spraševal, ali smem, ali ne smem... Kot je danes koncepirana oblast v Sloveniji, od koder prihaja žarjenje tudi v zamejsvo, sem prepričan, da bi se v kulturi našlo človeka, ki bi znal poiskati nadaljnjih dvainšestdeset spornih mest. Z druge strani pa sem v Cankarja in njegovo satiričnost ter dobro poznavanje slovenske duše tako zaverovan, da me njegova umetnost prepričuje v to, da njegovega sporočila ni mogoče cenzurirati, saj tudi najbolj prefinjenemu cenzorju bi kaka beseda zbežala. Cankar je namreč v take mreže neulovljiv. Ko sem delal to predstavo, sem tudi razmišljal, kako so si Cankarja vsivprek lastili, ne glede na strankarsko ali ideološko opredelitev. Skratka, v današnji kulturni konstelaciji je težko reči, kaj je ali kaj naj bi bila cenzura. Res pa je, da se ustvarja nekulturna klima, saj se mi zdi, da se je oblast prevesila iz enega v drugi ekstrem, kar se potem odraža tudi v moji predstavi. Zaradi tega pa v isti sapi lahko rečem, da je v Hlapcih prostor za neumnega cenzorja možen.

Cankarjevi Hlapci nudijo brez dvoma veliko izzivov in priložnosti za razmislek vsakršnemu človeku. V naslednjih vprašanjih bova skušala opredeliti nekaj tovrstnih izhodišč in značnica kar pri tem: Cankar s svojo dramo s prstom pokaže tako na laični, levičarski ekskluzivizem kot tudi, še močneje in izraziteje, na klerikalnega.

Temu sem v predstavi zvest. Naj takoj odkrito povem: delati Cankarjeve Hlapce danes brez te konotacije, ki jim jo je dal sam avtor, torej brez politične ali etične opredelitve režiserja in celotne ekipe, je popoln absurd. Ta predstava že po svoji strukturi ne more biti amorfna. Da vse-

Na turnirju McDonald's open Scavolini namučil Američane

V finalu Pop 84 - Knicks

NEW YORK KNICKS - SCAVOLINI 119:115
(24:21, 55:46, 80:80, 107:107)
KNICKS: Cheeks, Tucker 7, Walker 4, Jackson 14, Grant, G. Wilkins 24, Quinnett 5, Mustaf 12, Ewing 34, Oakley 14, Gray 1, E.L. Wilkins 4, Vandewege. Na klopi: Starks in Cureton.
SCAVOLINI: Gracis 11, Magnifico 21, Boni 10, Cook 35, Daye 29, Zampolini 2, Costa 5, Grattoni 2. Na klopi: Labella, Calbini, Valderame, Cognolato.
SODNIKA: Madden (ZDA) in Mailhabiau (Fr.); PM: Knicks 21:33, Scavolini 28:39; SEST OSEBNIH NAPAK: Costa v 3'38' podaljška; 3 TOČKE: Knicks 4:6 (Tucker 1:3, Jackson 0:1,

Grant 0:1, G. Wilkins 2:4, Quinnett 1:4), Scavolini 5:15 (Gracis 3:3, Magnifico 0:2, Cook 4:11, Grattoni 0:1); GLĚDALCEV: 14 toč. **BARCELONA** — Prvič je neka evropska košarkarska ekipa prisilila ameriške profesionalce na podaljšek. S tem uspehom se od sinoči lahko krase Scavolini iz Pesara, ki je v uvodni tekmi 4. izvedbe McDonald's Open sicer izgubil, vendar je spravil slovit Knickse v velike težave. Samo nekaj sekund pred koncem regularnega dela tekme (igrali so po spremenjenih ameriških pravilih: štrikrat po 12 minut, z napadom po 24 sekund, time outom (7) po 100 sekund in z izključitvijo iz igre

po 6 napakah, trojke pa so metali z razdalje 6,70 m od koša) je Scavolini imel zmago v rokah, a Gerald Wilkins je s trojko le rešil svoje. Tudi v začetku podaljška je bil Scavolini boljši (113:107), nakar je prišla verjetno na dan »bojazen pred zmago«, a tudi velika utrujenost, tako da je sloviti Pat Ewing le popeljal svoje k uspehu. Ob velikem uspehu Scavolinija pa le ne pozabiti, da ima v svojih vrstah dva Američana in da se za Knickse prvenstvo mora šele začeti, saj je bilo sinoči očitno, da s telesno pripravo precej zastajajo.

POP 84 - BARCELONA 102:97
V drugem polfinalu je splitska ekipa Pop 84 (bivša Jugoplastika) premagala domačo Barcelono in se bo v finalu za 1. mesto pomerila s Knicksi.

Basile namesto Bilarda

BUENOS AIRES — Novi tehnični direktor argentinske nogometne reprezentance je 47-letni Alfio Basile, bivši igralec Racinga. Basile, ki je nadomestil Carlosa Bilarda, je kot trener vodil številne argentinske ekipe ter Montevideo iz Urugvaja.

Milan proti Olimpji

GUAYAQUIL (Ekvador) — V finalu medcelinskega nogometnega pokala, ki bo v Tokiu, se bo Milan srečal z Olimpjo iz Paragvaja. Slednja je namreč v povratnem finalnem srečanju pokala »Libertadores« igrala neodločeno 1:1 proti Barceloni Sporting Clubu, katerega pa je v prvi tekmi premagala z 2:0.

Odpri in predstavili so jo sinoči v Kulturnem domu

Razstava idejnih načrtov za Športni center v Trstu

Gledalci, ki se bodo drevi podali v Kulturni dom na ogled premierne predstave Cankarjevih Hlapcev v režiji Borisa Kobala, si bodo lahko v priljubljenem gledališču razstavili idejne načrte za Športno-rekreativno središče v Trstu, ki so jo »v režiji« Društva zamejskih likovnikov odpri sinoči. Razstavljeno so načrte, ki so sodelovali na natečaju za Športno-rekreativno središče, ki naj bi zraslo na področju sedanjega Stadiona 1. maj pri Sv. Ivanu v Trstu z namenom, da bi zadostilo velikim zahtevam po športnem in rekreacijskem udeleževanju v mestu.

»Boginja arhitekture je končno stopila v Talijin hram,« je v uvodnem nagovoru pozdravil prisotne predsednik Društva zamejskih likovnikov Sergij Cesar (na sliki Maria Magajne). Ob pogledu na 12 razstavljenih načrtov, ki so razobešeni na panjih in miniaturizirani na maketah, kaže, da je bila boginja arhitekture tokrat kar radodarna, in to ne le količinsko, ampak tudi kakovostno. Vsekakor mnogo bolj kot ob priliki razpisa prvega natečaja za idejni načrt Športno-rekreativnega središča, ki je bil omejen na sodelovanje zamejskih strokovnjakov. »Ker ta ni obrodil pričakovanih sadov, je bil razpisan drugi natečaj, raztegnjen na arhitekto iz Slovenije, ki je glede uspeha presejal vsa pričakovanja,« je v uvodni besedi brošure o Športno-rekreativnem centru v Trstu zapisal predsednik Odbora ŠRCT ing. Bogdan Petelin.

Prav ing. Petelin je sinoči predstavil razstavo in obrazložil, od kod ideja o tako zahtevni akciji. »Razumljiva je globoka želja vseh tistih, ki se dnevno ukvarjajo s telesno kulturo in še posebej športnih delavcev, da bi čimprej prišli do takega športno-rekreativnega objekta, ki bi bil v stanju posesti vsa sedanja in bodoča pričakovanja. Iz takih razmišljanj se je porodila odločitev nekaterih vodilnih predstavnikov slovenskih organizacij v zamejstvu, da se z iskanjem možnih rešitev temu problemu vsaj začne. Pri določanju obširnosti naloge izgradnje športno-rekreativnega centra smo se stalno zavedali razkoraka med našimi razumljivimi velikimi željami in sorazmerno skromnimi razpoložljivimi sredstvi. Pripravi pa smo tudi bili, da samo s projektom širše zasnovane in izvedljive po fazah lahko dosežemo tudi parcialne cilje, ne pa obratno. Končno smo tudi verjeli, da se sredstva za tak družbeno pomemben projekt, kot je naš, lahko najdejo, in odločili smo se, da se bomo na vse načine trudili, da jih tudi poiščemo. Zaradi tega smo zasnovali vsa naša načrtovanja na tako programsko vizijo možnih dejavnosti v tem športno-rekreativnem centru, ki bi čim bolj kompletno in širokoptezno zaobjela ne samo današnje potrebe našega mesta in širše okolice na področju telesne kulture, ampak bi tudi nakazala smernice njihovega raz-

voja v bodočih desetletjih. K sodelovanju smo zato že od vsega začetka povabili ugledne institucije in priznane strokovnjake, za katere smo vedeli, da nam lahko s svojim znanjem in izkušnjami poiščejo ustrezne rešitve. Sad tega mentalnega napora in stimuliranja kreativnosti danes predstavljamo kot važen kulturni dogodek, ki krona zaključek prve faze naših naporov. S tem pa nočemo prikriti tudi naše želje, da bi bil ta moment obnem tudi velik športni izziv za vse tiste, ki so odgovorni za oblikovanje in realizacijo konceptov družbenega telesno-kulturnega razvoja v našem mestu in širšem zaledju,« je obrazložil inž. Bogdan Petelin.

O kriterijih, ki so vodili ocenjevalno komisijo, da je izbrala projekt z naslovom Homo ludens arh. Marka Hreščaka in arh. Verjana Markežiča ter njuno sodelavke Lare Glinkove za najboljše izmed 12 upoštevanih del, je spregovoril član ocenjevalne komisije prof. Fedja Košir. Dejal je, da je komisija pri ocenjevanju upoštevala predvsem lego velike dvorane, tip zadržane, prometno organizacijo, funkcionalnost velike dvorane, konstrukcijo velike dvorane in tako imenovani »pomen« celotnega objekta. Ob proučenem projektu je bilo nagrajenih in odkupljenih še pet drugih projektov.

Ob zaključku predstavitev je predsednik DZL Sergij Cesar povabil prisotne, naj si pobliže ogledajo eksponate (razstava bo odprta vse do 20. oktobra, in sicer eno uro pred začetkom gledaliških predstav). Pregled, oziroma predstavitev posameznih načrtov je zahtevno delo, ki ga ni mogoče zaobjeti v nekaj vrsticah kronike. Za »obrazložitev« proučenega in vseh drugih načrtov, si lahko obiskovalec razstave vsekakor pomaga s pogledom na makete in z res izčrpno brošuro.

Ta pogled pa že zastavlja nekaj neizogibnih vprašanj. Prvič: koliko bo stal tak Športno-rekreativni center, kot sta ga zasnovala arhitekta Hreščak in Markežič. In drugič: kdaj bo Center zgrajen.

Na prvo vprašanje še sam načrtovalec, arh. Hreščak, ni vedel točnega odgovora. Po nekaterih grobih izračunih vsekakor kaže, da bo za izgradnjo »potrebna« številka z desetimi ničlami.

Odgovor na drugo vprašanje je na nedavnem občnem zboru Odbojarskega društva Bor že nakazal predsednik SZ Bor Mitja Race, ko je omenil, da se je »datum, ko se bodo začela dela za gradnjo novega športnega centra pri Sv. Ivanu, pomaknil dalj v prihodnost«.

Mnogo bolj neposreden od predsednika SZ Bor je bil sinoči predsednik Odbora za Športno-rekreativni center ing. Petelin. Njegov odgovor je bil jedrnat: »Kdaj se bodo začela dela? Ko bomo imeli denar!«

M. K.

Nogomet združuje Korejce

PYONGYANG — Nad 150 tisoč gledalcev je na Stadionu 1. maj s klicem »Hočemo združitev Koreje« pozdravilo prihod na igrišče nogometašev reprezentanc Severne in Južne Koreje, ki sta se včeraj pomerili v prijateljskem »zgodovinskem« srečanju. Tekma je potekala v vzdušju pravcatega državnega praznika in je po 45 letih vsaj za poldruge uro postavila v drugi plan 45 let ostrih ideoloških bojov in razprtij med obema državama.

Včerajšnje je bilo prvo nogometno srečanje med reprezentancama držav ob 38. vzporedniku od daljnega 1946. leta. Zmaga je pripadla domačinom z izidom 2:1, čeprav so »gostje« prvi povedli z »azijskim Gullittom Kim Ju Songom, ki mu je občinstvo burno ploskalo, nogometaš pa se je na aplavz odzval s poklonom. Severna Koreja je izenačila z Yun Jung Sujem, odločilni zadetek pa je dosegla v podaljških iz enajstmetrovke.

»To je zgodovinski dan ne le za nogometaše, pač pa za vseh 70 milijonov Korejcev,« je v pozdravnem nagovoru podčrtal južnokorejski minister za šport Chung Dong Sun, ki ga je občinstvo večkrat prekinilo z aplavzom. Korejska »nogometna diplomacija« se bo nadaljevala 23. oktobra s povratnim srečanjem, tokrat v Seulu.

Casiraghi reprezentant

RIM — Napadalec Juventusa Pier Luigi Casiraghi bo nadomestil napadalca Sampdorije Roberta Mancinija v vrstah »azzurrov«, ki se pripravljajo na prvo kvalifikacijsko srečanje za evropski naslov z Madžarsko.

Trener Azeglio Vicini je vpoklical Casiraghija, potem so se je Roberto Mancini huje poškodoval med sredino tekmo za »superpokal« med Sampdorio in Milanom.

Seznam nogometnih reprezentantov, ki so se sinoči zbrali v Vareseju, je sedaj sledeč: Baggio, Baresi, Bergomi, Berti, Casiraghi, Crippa, De Agostini, De Napoli, Donadoni, Ferrara, Ferri, Francini, Giannini, Marocchi, Schillaci, Serena, Tacconi in Zenga. Šest igralcev je iz vrst Juventusa, pet jih je »prispeval« Inter, štiri Napoli, dva Milan in enega Roma.

Maradona v Argentini

BUENOS AIRES — »Zadovoljen sem, da sem se vrnil v Argentino« — to so edine besede, ki jih je Diego Armando Maradona izustil novinarjem ob svojem včerajšnjem prihodu na buenosairesko letališče. Nogometnega asa je že ob sestopu z letala čakal avtomobil, ki ga je nato odpeljal neznan kam, ne da bi bilo Maradoni treba čakati na policijske in carinske preglede.

Igralec Napolija je zapustil svoje društvo, da bi v Argentini lahko »obračunal« s svojim sedaj že bivšim pravnim zastopnikom Guillermom Coppolo in se o finančni upravi svojega premoženja in dobička domenil z novim pravnim zastopnikom Marcom Franchijem.

Finalni dvoboj za svetovni šahovski naslov Kasparov v vodstvu

Garry Kasparov

NEW YORK — Garry Kasparov je torej osvojil prvo partijo srečanja za svetovni šahovski naslov proti Anatoliju Karpovu. Svetovni prvak je imel bele figure, igrala pa sta špansko partijo. Kasparov se je predal v 44. potezi in rezultat je sedaj 1,5:0,5 za Kasparova. Tretja partija, v kateri bo bele figure imel Karpov, bo na vrsti danes.

Zmaga svetovnega prvaka je bila prepričljiva, še zlasti če upoštevamo, da jo je dosegel v španski partiji v Zajčevi varianti: prav Karpov pa je najboljši poznavalec te variante na svetu. Ne gre namreč pozabiti, da je Igor Zajčev že deset let Karpovov trener in ga je gotovo seznanil z vsemi skrivnostmi te variante. V nadaljnjem dvoboju bo to gotovo velika psihološka prednost Kasparova, a obenem še

večje breme za sekundante izzivalca, ki se bodo morali gotovo ubadati z novostmi, katere je pokazal svetovni prvak.

Novost je bila odigrana v 19. potezi. Dotlej je bilo mirno in oba sta hitro vlekla poteze. Kasparov je za 18. potezo razmišljal 13, a Karpov vsega 11 minut. V 19. potezi je prvak odigral f3 z namenom, da utrdi kmeta na e4 in osvobodi konja za napad.

Karpov se je tedaj zamislil, a ni našel dobrega načrta za obrambo. Beli je igro usmeril na oslabiljenega kmeta na h6, a skakač, zahvaljujoč se potezi f3, je neubranljivo grozil kraljičinemu krilu, kjer so bile vse težke figure črne. Tako kraljica kot obe trdnjavi so se znašli v slabem položaju in jasno je postalo, da se bo Karpov težko rešil. Svetovni prvak je namreč takoj žrtvoval dve figuri za trdnjavo in kmeta, vendar se mu je to izplačalo: črni kralj je ostal praktično brez obrambe, a figure črne so bile v podrejenem položaju in brez vsake koordinacije.

Konec je bil blizu, čeprav so strokovnjaki kljub vsemu pričakovali, da bo veliki mojster obrambne igre le našel potezo, ki bi ga rešila pred neposrednimi grožnjami. Karpov je zašel v časovno stisko in ni bilo več nobenega dvoma, da bo svetovni prvak dosegel svojo prvo zmago. Zadnjih sedem, osem potez je izzivalec povlekel »hitropotezno«, da bi se rešil časovne stiske, pri 44. potezi pa je mislil pet minut, nakar je ustavil uro in čestital nasprotniku.

V dvoranah so zaploskali, Kasparov pa se je zadovoljno smejal. Karpova je presenetil že s prvo potezo, z 19. pa ga je dokončil spravil na kolena. Štab svetovnega prvaka je svojo nalogo odlično opravil, v nasprotnem taboru pa se bodo morali pošteno mučiti, da najdejo rešitev iz kritičnega položaja.

SP na Kitajskem potrdilo nenehno rast odbojke

Po končanem ženskem svetovnem odbojarskem prvenstvu na Kitajskem in pričetkom moškega v Braziliji ne bo odveč, če nekaj napišemo o tej športni panogi. Po kongresu v Pragi pred štirimi leti je bilo v Mednarodni odbojarsko zvezo FIVB včlanjenih 163 držav. V letošnjem letu je članstvo FIVB naraslo na 178 držav oziroma članic. Po številu držav je sedaj med najbolj številnimi športnimi organizacijami na svetu. Ob tej izredno spodbudni ugotovitvi ne gre prezreti, da igra odbojke vse več mladih - miniodbojkarjev - ob nenehnem naraščanju števila aktivnih igralcev in igralk.

Nenehno narašča tudi kakovost igre, kar je potrdilo tudi 11. SP na Kitajskem. Na svetovnem ženskem odbojarskem Olimpiju je sicer prišlo do spremembe, saj je novi svetovni prvak SZ, ki je bila zadnjič najboljša pred točno 20 leti, v Sofiji. Kasneje so bile Sovjetinje v Mehiki 1974. odlične druge, štiri leta kasneje v domači areni tretje, a na zadnjih dveh prvenstvih v Limi in Pragi so zdrknile na skromno 6. mesto. Za boljši pregled navedimo končni vrstni red na zadnjih dveh prvenstvih, pred štirimi leti v Pragi in letos na Kitajskem:

PRAGA 1986: 1. LR Kitajska, 2. Kuba, 3. Peru, 4. NDR, 5. Brazilija, 6. SZ, 7. Japonska, 8. Južna Koreja, 9. Italija, 10. ZDA, 11. CSFR, 12. Bolgarija, 13. ZRN, 14. Severna Koreja, 15. Kanada, 16. Tunizija. **PEKING 1990:** 1. SZ, 2. LR Kitajska, 3. ZDA, 4. Kuba, 5. Južna Koreja, 6. Peru, 7. Brazilija, 8. Japonska, 9. Nizozemska, 10. Italija, 11. Tajpei, 12. NDR, 13. ZRN, 14. Kanada, 15. Argentina, 16. Egipt.

Poleg olimpijskega naslova je LR Kitajska izgubila še svetovno lovoriko. Kitajke so se v mednarodni športni areni pojavile razmeroma pozno. Kitajsko odbojarsko zvezo so ustanovili šele leta 1953. Prvič je reprezentanca te države nastopila na SP v Parizu, leta 1956, in med 17 udeleženci zasedle solidno 6. mesto. Štiri leta kasneje, v Braziliji, LR Kitajske ni bilo, a leta 1962 v Moskvi je zdrknila na 9. mesto. Po 12-letni odsotnosti so se Kitajke spet pojavile leta 1974 v Mehiki, kjer pa so zasedle skromno 14. mesto. Samo štiri leta kasneje pa so v Moskvi opozorile nase, saj so se povzpelle na 6. mesto in najavile zmagoviti pohod na svetovni vrh.

Veliki met je kitajskim odbojkaricam uspel na SP v Peruju (1982), ko so prese-

netile z osvojitvijo prve zlate kolajne v nepozabnem srečanju z domačinkami. Ta uspeh ni ostal osamljen, saj so dve leti kasneje na olimpijskih igrah v Los Angelesu v finalni tekmi povsem nadigrale zastopnice ZDA, ki so se pripravljale na domače olimpijske igre nič manj kot neprekinjenih pet let. Ob teh velikih uspehih se vsakomur samo od sebe poraja vprašanje, kako so se mogle Kitajke v razmeroma kratkem času prebiti v svetovni vrh. Po zadnjih podatkih je v tej državi vse več aktivnih odbojkarjev in odbojkaric (govori se o 50 milijonih). Razvili so svoje specifične metode treniranja. Precej so se zgledovali pri sosedih Japoncih in še posebej pri njihovem trenerju, zanesenjaku in fanatiku Yusutaki Matsudairi. Kitajski trenerji so prevzeli precej metodoloških prijemov Matsudaire - izredno discipliniran in resen odnos do treniranja, izredno dovršena tehnika pri vsaki posameznici, odlična uigranost in kombinatornen napad tudi v najbolj kritičnih trenutkih končne seta, kot tudi na koncu srečanja. V obrambi je izredno veliko akrobatskih pločkov, da praktično žoga nikoli ne vade na tla ter nenehno spodbujanje s končnim velikim zadošče-

njem ob dobro izpeljani akciji, osvojeni točki, setu in ne nazadnje srečanju. Svoj višek je ta izredna generacija dosegla na 10. SP v Pragi, ko se je predstavila kot enkratno uigrani stroj, ki ni pokazal prav nobene slabosti, saj je na poti do drugega svetovnega naslova prepustil skromen niz samo Kubi, v finalu.

Kot je bilo očitno na zadnjih SP, je tudi tokrat prišlo v ospredje, da evropska ženska odbojka zaostaja za azijsko. Pred 4 leti se je najbolje uvrstila sedaj že bivša NDR (4. mesto), tokrat pa je svetla izjema SZ na čelu z velikim strategom Nikolajem Karpovom in tvorcem najprej Uroločke in Sverdlavske in kasneje reprezentance SZ. Na Kitajskem je Nizozemska zasedla 9. mesto, a stopnično nižje je bila Italija. Zanimiva pa je povprečna višina igralk najboljših 6 reprezentanc na letošnjem SP: SZ 182, LR Kitajska 182, ZDA 179, Kuba 180, Južna Koreja 176, Peru 176, Italija 179. Izračunali smo tudi povprečno višino standardnih postav SZ in Kitajk, ki je enaka 182,5.

G. FURLANIČ

Konj hitrejši od rekorderja

PARIZ — Če kdo plača, se lahko človek poskuša tudi s konjem, kdo je hitrejši. Daniel Sangouma, član francoske štafete 4x100 m, ki je nedavno v Splitu postavila svetovni rekord, pa je moral priznati, da je štirinožec Jappeloup, zmagovalac zlatega odličja na olimpijskih igrah v Seulu, boljši tako na 80 kot na 60 metrov. Jappeloup, ki ga je upravljal lastnik Pierre Durand, je na travnatih podlagi pariškega hipodroma Saint Cloud 80 m pretekel v 7'7", Sangouma pa v 8'8". Pravojo, da sta si slednji in lastnik konja pošteno razdelila nagrado 200 tisoč frankov (več kot 40 milijonov lir).

Do podobnih »spopadov« je prišlo že v preteklosti. Omenjajo celo Buffalo Billa Codiya, vendar kakih točnejših podatkov ni, saj se niti ne ve, kdo je tedaj zmagal. Leta 1936 je bil na vrsti sloviti Jesse Owens. Trdijo, da je bil hitrejši od konja, a doseženi čas postavlja to v dvom: 100 jardov naj bi bil pretekel v 9'9", kar odgovarja 36 km na uro. Konj pa, če ni prav kako kljuse, doseže vsaj 60 km na uro. Pred nekaj leti se je s konjem poskušil tudi Carl Lewis, vendar je izgubil.

Od 14. do 22. t. m. bo v Nemčiji SP v kotalkanju Kokorovec dobro pripravljen

Samo Kokorovec, ki je prav v sredo dopolnil 20. leto, se vestno pripravlja, kot vedno pod vodstvom ljubljanskega strokovnjaka Petra Brleca, na svetovno prvenstvo v kotalkanju, ki bo od 14. do 22. t. m. v nemškem kraju Hanau. Poletov kotalkar, ki vsa ta leta sodi v sam svetovni vrh v tej lepi športni disciplini, odhaja v Nemčijo trdno prepričan, da je napravil vse, da bi posegel po eni od kolaj. Ure in ure je namreč vadil in se pripravljaval za to preizkušnjo. Trdo je garal in pilil razne elemente.

Svetovnega prvaka, Tržačana Sandra Guerre ne bo v Nemčiji, konkurenca pa ostaja kljub temu izredno huda. Tu so predvsem nemški kotalkarji, ki bodo seveda lahko računali tudi na »domače okolje«. Izredno nevarni pa so še Američani.

Samo pa bo imel v sami italijanski reprezentanci zelo hudo konkurenco, saj sta Massimo Giraldi iz Pesara in Patrick Venerucci iz Riminija odlična kotalkarja.

Italijanska reprezentanca za to SP je tako sestavljena: POSAMEZNIKI: Samo Kokorovec, Massimo Giraldi, Patrick Venerucci. POSAMEZNICE: Simona Allori, Raffaella Del Vianccio, Sabrina Versalli. PARI (UMETN. PROGRAM): Maura Ferri in Patrick Venerucci; Sabrina Flocco in Alberto Lugli; Loiri Morea in Giovanni Melideo. PLESNI PARI: Manuela Di Giacomantonio in Andrea Gandolfi; Claudia Rinaldi in Alberto Brosarini; Ermida Vezzoli in Silvio Trevisan.

Mladi poletovci so se izkazali

V nedeljo je bilo pri Ferroviariu v organizaciji pokrajinske zveze zanimi-

vo tekmovalje, na katerem so se Poletovi kotalkarji še posebno izkazali. Tanja Romano je bila namreč med najmlajšimi prva, kot prva je bila tudi Cristiana Merlo med začetnicami. Med naraščajniki pa je Francesco Micalessi osvojil drugo mesto.

NAJMLAJŠI: 1. Tanja Romano (Polet); 2. Armili (DLF); 3. Crevatin (Jolly);

4. Vidoni (Jolly); 5. Bersani (ADLF); 6. Maruška Hrovatin (Polet).

ZAČETNICE: 1. Cristiana Merlo (Polet); 2. Pellizzola (Jolly); 3. Maja Berzi (Polet); 4. Biecher (Edera); 5. Ciacchi (Edera).

NARAŠČAJNIKI: 1. Jusi Cesaria (Jolly); 2. Francesco Micalessi (Polet); 3. Francesca Gurtner (Polet).

Atletski miting v organizaciji CUS Borovci uspešni

Sezona se za atletiko počasi zaključuje. Tu in tam je še kak miting, da bi tako dobili priložnost še tisti, ki s sezono niso bili zadovoljni. Sredi tedna je tržaški CUS organiziral podoben miting, namenjen v glavnem metalcem.

Metalci kopja pri AD Bor, najštevilnejša skupina atletov, so to priložnost dobro izkoristili. Claudia Coslovich, ki ji sezona nikakor ni šla po željah, je z 47,14 m postavila svoj drugi najboljši rezultat sezone, kopje je pri članih z 56,20 m dobro zalučal tudi Gabrijel Sedmak, medtem ko je pri mlajših mladincih Andrej Gelfi v isti disciplini z rezultatom 45,80 sploh postavil zelo dober rezultat in svoj osebni rekord. Andrej je nekaj pred tem na deželno prvenstvo osvojil 3. mesto v teku na visokih ovirah z rezultatom 18"7, rezultat v metu kopja pa mu je odprl vrata v deželno reprezentanco do 15. let, ki bo ta konec tedna nastopila na zveznem kriteriju v Grossetu. (L. P.)

Člansko prvenstvo balinarjev ŠK Kras

Boris Milič in Zdravko Skupek sta najuspešnejša predstavnika balinarskega odseka Krasa. Oba sta dosegla eno prvo in eno drugo mesto na članskem prvenstvu za posameznike in dvojice. Osem dvojic je v dveh večerih merilo moči, na koncu pa sta premočno slavila Skupek in Simoneta, ki nista v finalu prepustila nasprotniku niti točke.

IZIDI: Skupek, Simoneta - Šuc, Businelli 11:8; Furlan, E. Kante - J. Kante, Kobal 11:4; J. Kate, Kobal - Šuc, Businelli 11:0; Furlan, E. Kante - Skupek, Simoneta 11:9; Skupek, Simoneta - J. Kante, Kobal 11:0; B. Milič, Doljak - L. in D. Milič 11:4; Emili, Pieri - S. Milič, Živec 11:8; S. Milič, Živec - L. in D. Milič 11:8; Pieri, Emili - B. Milič, Doljak 11:1; B. Milič, Doljak - S. Milič, Živec 11:2; POLFINALE: B. Milič, Doljak - Furlan, E. Kante 11:1; Skupek, Simoneta - Pieri, Emili 11:8; FINALE ZA 1. MESTO: Skupek, Simoneta - B. Milič, Doljak 11:10; ZA 3. MESTO: Pieri, Emili - Furlan, E. Kante 11:3.

Z odlično predstavo je bil Boris Milič najboljši v skupini dvanajstih Krasovih članov.

ČETRTFINALE: B. Milič - Businelli 11:9, Dell'Anno - Emili 11:8, Furlan - J. Kante 11:3, Skupek - E. Kante 11:2, B. Milič - Dell'Anno 11:8, Skupek - Furlan 11:2, B. Milič - Skupek 11:4; FINALE ZA 3. MESTO: Furlan - Dell'Anno 11:7.

obvestila

JK ČUPA
vabi člane in prijatelje, da se polnoštevno udeležijo v nedeljo, 14. t. m., jesenske regate Barcolane. Kdor nima barke ali posadke, naj se javi v društvenem sedežu v soboto popoldne med 15. in 17. uro. Udeleženci regate dobijo malico v nedeljo zjutraj med 7. in 7.30 v društvenem sedežu.

JK ČUPA
priredi 20. t. m. izlet v Genovo na ogled navtičnega sejma z društvenim kobjem. Zanimivosti naj telefonirajo do 16. t. m. Optiki Malalan, tel. 213957.

ŠPORTNA ŠOLA TRST
obvešča, da se bo vadba za otroke iz vrtcev začela v Borovem športnem centru v petek, 5. novembra.

ŠZ BOR
obvešča, da se bo popoldanska rekreativna vadba za upokojenke začela danes, 12. t. m., ob 17. uri v Borovem športnem centru.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR
sklicuje v ponedeljek, 15. oktobra, svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. izvolitev delovnega predsedstva, 3. izvolitev volilne komisije, 4. predsedniško poročilo, 5. razprava o poročilu in pozdravi gostov, 6. razrešnica staremu odboru, 7. volitve novega odbora, 8. razno. Začetek v prvem sklicu ob 20. uri in v drugem ob 20.30.

MLADINSKI ODSEK SPDT
obvešča, da je bil izlet na Volnik za vse osnovne šole tržaške pokrajine prenešen na nedeljo, 14. t. m. Zbirališče ob 9. uri na glavnem trgu v Repnu. Informacije na tel. 55180.

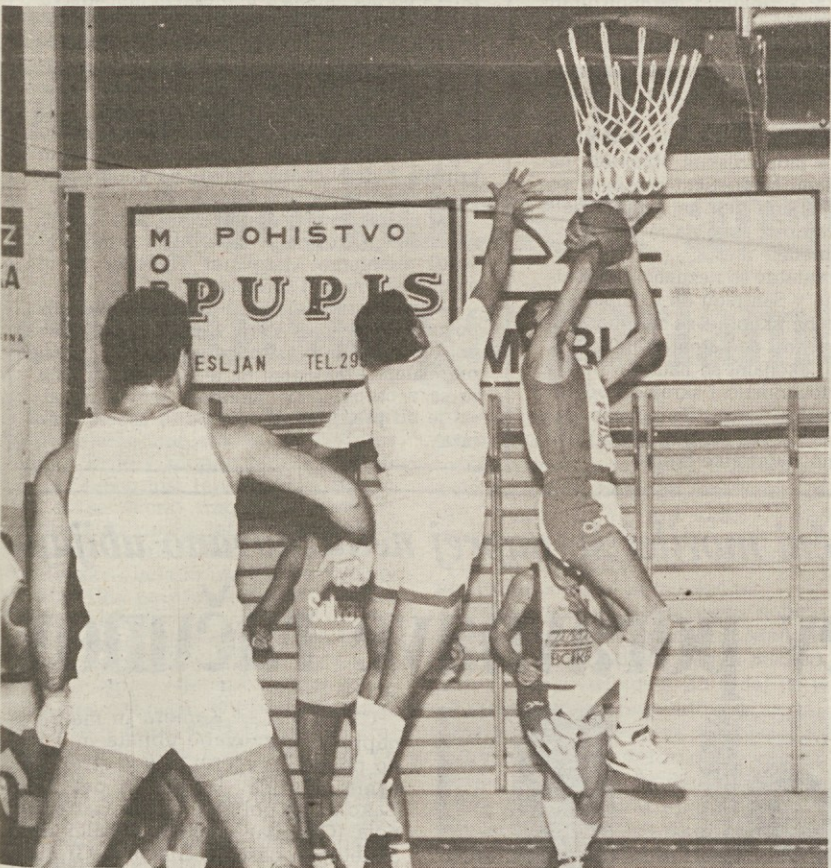
GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR
obvešča, da se bo vadba akrobatike za otroke začela danes, 12. t. m., ob 15. uri.

ŠK KRAS - ODSEK ZA REKREACIJO
obvešča, da se bo rekreacijska telovadba za starejše skupine pričela danes, 12. t. m., ob 9. uri. Vpisovanje na mestu samem.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET
sporoča dokončne urnike vadbe v minibasketu. LETNIKI 1979/80/81 (trener Igor Canciani): ob torkih od 15.00 do 16.15 v »balonu« na Pikelcu; ob sredo in petkih od 15.30 do 17.00 v repenski telovadnici. LETNIKI 1982/83/84 (trener Marko Burger): ob sredo in petkih od 15.00 do 16.15 v »balonu« na Pikelcu.

Kdor se želi udeležiti treningov, se lahko kar neposredno prijavi na treningih.

Jutri prva domača tekma jadrancov

Jadranovi košarkarji bodo jutri igrali prvo domače srečanje v prvenstvu C lige, in sicer ob 21.00 v tržaški športni palači proti ekipi Itala San Marco iz Gradišča. Za prvi nastop naše združene košarkarske ekipe vlada med naši privrženci košarke dokajšnje zanimanje. Na sliki: jadrancovec David Pregarc meče na koš.

šport na primorskem

Dvorane spet oživele

Medtem ko so primorski nogometni ligasi že sredi jesenskih delov tekmoval, so se razmahnila tudi tekmovalja v drugih športnih igrah, ki jim zavetišča nudijo dvorane oziroma telovadnice.

Kot smo že poročali, se namiznoteniške igralke Primex Vrtojbe izvrstno začele svojo prvotligaško sezono, saj so že trikrat zmagale in le enkrat izgubile. Začele so tudi odbojkarice v drugi zvezni ligi, kjer igra Nova Gorica. Na startu so izgubile v Tuzli z 0:3, nato pa zmagovito v lidži s 3:1.

Košarkarji Postojne so si v 1 B zvezni ligi za začetek privoščili nepotreben spodrslijaj: v Čačku so tesno, 88:86 izgubili proti temkajšnji Vardi. V slovenski

ligi pa so Koprčani zanesljivo odpravili Celjane.

Od rokometištev so prvi stopili na igrišče predstavniki slovenske lige — medtem ko je Jadran visoko premagal doma Dol, je Ferrotehna ostala praznih rok v Trbovljah.

Primorski nogometaši so bili konec prejšnjega tedna v glavnem uspešni. Oba medrepubliška ligaša sta, kot je znano, zmagala (Koper in Izola), Vozila so dosegla prvo zmago na domačem igrišču v okviru slovenske lige, »žrtev« je bila odlična Ljubljana (1:0), za Jadran Lame pa je bil gostujoči Slovan premočan nasprotnik (0:1). Z zmago proti Iliriji v Ljubljani (2:) se je ajdovsko Primorje povzpelo na vrh lestvice območne slovenske lige. (DK)

Sprejet priziv kriške Vesne

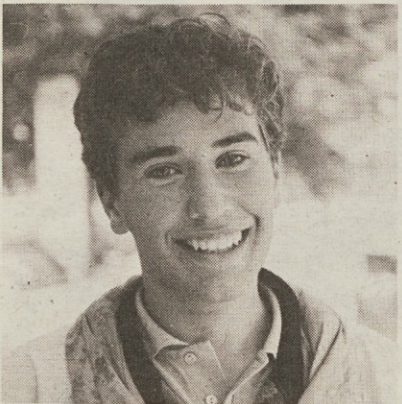
Komisija deželnega odbora italijanske nogometne zveze je sprejela priziv, ki ga je Vesna vložila v zvezi z Alessandrom Barillo. Slednji je bil izključen do 6. 10. 1990 na podlagi ukrepa športnega sodnika tržaškega nogometnega odbora v zvezi s prekrški, ki naj bi jih zagrešil na tekmi Vesna - S. Canzian (turnir Turn & Taxis, 5. 9. 90). Komisija je menila, da je ukrep neveljaven, ker presega pristojnosti omenjenega športnega sodnika. Ukrepi, ki grede dlje od samega turnirja, namreč ne sodijo več v pristojnost disciplinskega organa turnirja, temveč športnega sodnika, v katerega pristojnost sodi delovanje društva, kateremu pripada igralec. Zato je komisija razveljavila sklep in dokumentacijo poslala deželnemu športnemu sodniku ter ga opozorila, naj upošteva - če se bo izkazalo potrebno - da je igralec preстал izključitev, čeprav neveljavno.

Tržaški pokrajinski športni sodnik pa je v prvenstvu naraščajnikov med drugim za dve koli izključil igralca Zarje Maurizia Martignana, ker se je »nespoštljivo vedel do sodnika, ko ga je ta zaradi dvojnega opomina poslal z igrišča«.

Omenimo še, da je tržaški pokrajinski odbor v pokrajinsko reprezentanco, ki se bo udeležila deželnega naraščajniškega turnirja za »Pokal Giovanni Cecco«, sklical tudi igralca Brega Vasijana Maurija. Prvi trening reprezentance bo že danes ob 18.00 v Dolini, kjer bo gost Brega, naslednji pa v ponedeljek, 15. oktobra ob 19. uri pri Sv. Alojziju, na igrišču društva S. Luigi Vivai Busa.

danes igra za vas - danes igra za vas

Dani Toscano

Dani Toscano (letnik 1974) se je začel že pred leti udejstvovati z jadranjem pri sesljskem Jadralskem klubu Čupi. Najprej je tekmoval na optimistih, zatem na jadrnicah razreda europa. Pred enim letom je prestopil v razred laser, kjer je v kratkem obdobju zabeležil res izvrstne rezultate, med katerimi je najpomembnejše 2. mesto na nedavnem državnem prvenstvu v razredu laser radial v Varazu. Pretekli teden je Mario Mari točno napovedal 10 rezultatov.

totocalcio

Ascoli - Reggina	1 X
Barletta - Foggia	X 2
Brescia - Ancona	1 X 2
Cosenza - Pescara	1
Lucchese - Taranto	1 X
Messina - Avellino	1 X
Padova - Verona	1 X 2
Reggiana - Udinese	X
Salernitana - Cremonese	X
Triestina - Modena	1
Arezzo - Ternana	2
Siena - Palermo	1
Suzzara - Centese	X

konjske dirke - konjske dirke

V Padovi je naš favorit (skupina 2) Lemon. Od skupine bi utegnil biti dokaj nevaren Le Bon, ki je zadnje čase v dokajšnji formi. Sicer tudi Locus (skupina x) ni brez možnosti za uspeh.

V Montecatiniju se bo verjetno bil težak boj za zmago in zato je predvidevanje favoritov precej tvegano. Vsekakor bi omenili Icara LB (skupina 1) in Grana di Valle (skupina x). Od skupine 2 bi lahko prijetno presenetil Eleetrodo.

V Neaplju Ice Time (skupina 2) je gotovo eden glavnih favoritov za zmago. Od skupine x bo potrebno paziti predvsem na Insterja, ki je v dobri formi. Od skupine 1 pa naj omenimo Bingerja, ki bi lahko presenetil vse favorite.

Precej izenačen boj je pričakovati tudi v Turinu. Sicer pa menimo, da je Calicanto favorit v skupini x. Od skupine 1 naj omenimo Istinta, od skupine 2 pa Dillona.

Na zadnji tekmi je imel Edoforte dokajšnje mero smole, tokrat pa je gotovo eden od glavnih favoritov (skupina x). Glede skupine 2 je Ica-

ria PF v zelo dobri formi, od skupine 1 pa bi omenili Gina Izza.

Tudi v Bologni je dokaj težko dati vsakršno predvidevanje. Vseeno bi poskusili: od skupine 1 bi omenili Elle Sana, od skupine x konja It Pro, od skupine 2 pa Grice Gila.

DIRKA TRIS

Naši favoriti: št. 2 Win Tudor; št. 3 Roncut; št. 9 Baby Chime. Za sisteme: št. 8 Don Ferdinando; št. 10 Sun in Winter; št. 4 Happy Ful.

totip

1. — prvi	2
— drugi	1 x
2. — prvi	1
— drugi	x 2
3. — prvi	2
— drugi	x 1
4. — prvi	x
— drugi	1 2
5. — prvi	x
— drugi	2 1
6. — prvi	1
— drugi	x 2

V sredo zvečer pod žarometi Pravi nogometni praznik v Biljah

Nogometni praznik v sredo zvečer pod žarometi na biljemskem stadionu je bil pomemben z več plati. Kot je poudaril predsednik nogometne zveze Slovenije Rudi Zavrl, je to začetek nove poti slovenske nogometne reprezentance. Ta bo do konca letošnjega leta imela še tri preizkušnje. Prvo že 17. t. m. v Velenju proti jugoslovanski olimpijski reprezentanci. Za ljubitelje nogometa v Biljah in sploh na Goriškem pa je bil nastop reprezentance tudi zanimiv in privlačen. Bilje pa s ponovno vključitvijo žarometov in sploh zagnanim delom klubske uprave postaja še kako pomemben nogometni in sploh športni center na Goriškem. Z uspešno organizacijo takih in podobnih nogometnih tekem, pa si seveda utirajo pot tudi izven lokalnih krogov. Selektor slovenske reprezentance dr. Zdenko Verdenik je bil po zanimivem srečanju še posebej zadovoljen z resnim pristopom k igri svojih izbrancev in tudi z zavzetostjo in borbenostjo, ki so jo pokazali.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - čeloletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5 - din, naročnina za zasebnike mesečno 70 - din, polletno 390 - din, letno 780 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST 1, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mail oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

petek, 12. oktobra 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Opozorila naravovarstvenikov pred mednarodno konferenco v Ženevi Ogljikov dioksid v ozračju povzročča spremembe podnebja

Nuklearke za bodočnost

DUNAJ — Za odpravo »tople grede« obstaja po mnenju Agencije za jedrsko energijo OZN dejansko ena sama pot: jedrska energija. Ravnatelj agencije Hans Blix in vodja raziskav za »varno« jedrsko energijo pri ENEA Carlo Mancini sta na včerajšnjem srečanju na Dunaju namreč podčrtala, da je onesnaževanje, ki ga povzročata uporaba fosilnih goriv (premog, nafta) mogoče odpraviti samo s čisto in varno jedrsko energijo. V to smer sili po njunem mnenju tudi naraščanje cen, ki ga je povzročila zalivska kriza.

Blix in Mancini, ki se dobro zavedata, da je nasprotovanje nuklearkam vse večje, pa sta včeraj napovedala, da bo že čez tri leta mogoče graditi popolnoma varne nuklearke. Jedrska fuzija je za sedaj sicer le lepa želja, saj jo bo po njunem mnenju mogoče doseči šele čez 40 ali 50 let. V treh letih pa naj bi bili sposobni zgraditi nuklearke, ki ne bi predstavljale nevarnosti za človeško zdravje niti v primeru nesreče.

V Italiji preučujejo namreč take centrale, v katerih bi bile možnosti nesreče minimalne. Sevanje naj bi v takih nuklearkah (ki bi jih hladili z vodo) ne presevalo dovoljene stopnje. Po drugi strani pa preučujejo tudi možnost varnega uničevanja radioaktivnih odpadkov. Najnevarnejši material naj bi namreč »sanirali«, tako da bi radioaktivni odpadki povzročali sevanje največ do 200 let (!). Kljub zdajšnjim poskusom pa znanstveniki še niso rešili najbolj žgočega vprašanja, in sicer, kam spraviti radioaktivne odpadke.

Čeprav so znanstveniki ENEA in Agencije optimisti, pa je sedanj položaj precej klavrn, zlasti v vzhodnoevropskih državah, kjer nuklearke ne nudijo nobene varnosti. Njihova sanacija bi namreč terjala vse preveč denarja, ki ga te države absolutno ne premorejo.

»Vsekakor,« je še podčrtal Mancini, »Italija še vedno uporablja jedrsko energijo, vendar jo kupuje v tujini in mora zanjo tudi zelo drago plačati.«

RIM — V zadnjih desetletjih je količina ogljikovega dioksida v atmosferi narasla kar za 25 odstotkov, koncentracija tega plina pa nenehno narašča (vsako leto za 0,5 odstotka) ter povzroča velike spremembe v podnebnju. Po številnih polemikah so si sedaj namreč vsi edini v mnenju, da je izpuščanje ogljikovega dioksida med prvimi vzroki tako imenovanega efekta »tople grede«, zaradi katerega se temperature višajo, ledeniki se topijo, gladina morja narašča, puščave pa se širijo...

Kljub temu da je diagnoza o vzrokih tople grede obče sprejeta, pa se polemike nadaljujejo okrog morebitnih terapij. O tem vprašanju bo govor na mednarodni konferenci o podnebnju, ki bo čez nekaj tednov v Ženevi in na katero se naravovarstveniki že intenzivno pripravljajo. Italijansko vlado, Evropsko skupnost in OZN so namreč že pozvali, naj sprejmejo mednarodne

protokole za omejitev ogljikovega dioksida v ozračju.

Malokatera država je namreč pripravljena na strogo energetske varčevanje. Italija je med temi. Nasprotujoča si stališča so spet prišla na dan ob včerajšnji predstavitvi simpozija o spremembah v podnebnju, ki ga bo decembra v poslanski zbornici priredilo italijansko »Središče za sprejemljivo bodočnost« (v katerem so razen zelenih tudi predstavniki drugih strank). Medtem ko je minister za okolje Ruffolo mnenja, da je do leta 2005 s primerno energetsko politiko in varčevanjem mogoče znižati koncentracijo ogljikovega dioksida za 20 odstotkov, pa poziva minister za industrijo Battaglia k »bolj realističnemu gledanju«. Za drastično znižanje ogljikovega dioksida bi bilo v njegovem treba uporabiti jedrsko energijo in druge vire. Za to pa bi bilo treba upoštevati nerazpoložljive količine energije.

Strmoglavil antonov

Pri Novosibirsku je strmoglavilo sovjetsko potniško letalo AN 8, pri čemer je 9 ljudi izgubilo življenje, ena oseba pa je bila hudo ranjena. Vzroki nesreče so za sedaj neznan (Telefoto AP)

Orjaški balonček

Štiriletni Halley je videti vse prej kot prepričan v orjaškem balonu iz milnice, kamor ga je zaprl rokohitr Casey Carle (Telefoto AP)

Trije mrtvi v atentatu v severozahodni Španiji

SANTIAGO DE COMPOSTELA (Španija) — V seriji bombnih atentatov v bližini Santiaga de Compostela v severozahodnem predelu Španije so umrle tri osebe, več kot petdeset pa je bilo ranjenih. Po prvih vesteh naj bi atentatorji pripadali teroristični grupaciji, ki zahteva avtonomijo te španske dežele.

Najhujši atentat se je v zgodnjih jutranjih urah zgodil v diskoteki Glandora v Santiagu de Compostela, kjer so trije mladeniči izgubili življenje. Po prvih ugotovitvah naj bi med žrtvami bili tudi ženski, ki sta sestavljali teroristično skupino, ki je zakrivila atentate.

Ostali bombni atentati pa so bili izvedeni proti nekaterim trgovinam in industrijskim objektom na območju Pontevedre. Sani teroristični skrajneži so neposredno pred eksplozijami (teh naj bi bilo pet) obvestili policijo o nevarnosti, tako da je pravočasno izpraznila nekatere predele mesta.

Nekaj ur po seriji atentatov so neznanci telefonično na policijsko postajo v Santiagu de Compostela in si v imenu teroristične skupine za osvoboditev Galicije prevzeli odgovornost nad atentati in dodali, da bodo s terorističnimi akcijami še nadaljevali. Ni namreč prvič, da se avtonomistični skrajneži »oglašajo« z bombnimi atentati in terorističnimi pobudami, ki so doslej že zahtevale več smrtnih žrtev, veliko ranjenecv in ogromno materialne škode.

Zaradi vinjenosti ob politično kariero

LONDON — Pregloboko »gledanje v kozarec« bo podtajnika v angleškem ministrstvu za okolje stalo politično kariero. Enainštiridesletni odvetnik Patrick Nicholls, ki je odločen zagovornik boja proti alkoholizmu, je namreč naletel na policijsko izvidnico, ki je ugotovila, da je vozil v vinjenem stanju.

Dogodek je takoj odjeknil v javnosti in to ravno v času, ko so se konservativci, katerim pripada tudi Nicholls, zbirali na kongresu v Bournemouthu.

Ministrskemu podtajniku ni zato ostalo nič drugega, kot da je odstopil in o tem obvestil premierko Margaret Thatcher, ki je njegov odstop tudi sprejela.

V pogovoru z novinarji je Patrick Nicholls povedal, da je po večerji v družbi prijateljev poiskal taksi, da bi ga odpeljal domov. Zaradi prerekanja s taksistom pa je izstopil iz vozila in se z osebnim avtomobilom sam odpeljal, saj je bil prepričan, da mu bo to uspelo brez težav.

Novinarji Pravde za odstop direktorja

MOSKVA — Ivanu Frolovu, direktorju Pravde, glasila Komunistične partije Sovjetske zveze, se pišejo težki časi. Kot je sam povedal na tiskovni konferenci doberšen del urednikov zahteva, naj odstopi, česar pa ne bo storil.

Kakih 140 uslužbencev časopisa, v glavnem novinarjev, je zahtevalo po odstopu direktorja utemeljilo z dejstvom, da časopis iz dneva v dan zgublja bralce in je vse premalo konkurenčen z ostalimi dnevniki, ki so ubrali pot glasnosti in večje demokratizacije. Sicer vse kaže, da je samo vodstvo KPSZ zahtevalo odstop direktora Frolova, čeravno je isto glasilo nekaj dni kasneje to vest demantiralo.

Po izjavah Pravdinega urednika Vladislava Jegorova naj bi glasilo Komunistične partije v lanskem letu za beležilo rekorden padec prodaje: od 12 na 6 milijonov izvodov. Še več, na podlagi določenih študij naj bi glasilo tudi v prihodnjem letu beležilo negativen trend, kar zahteva takojšnjo vsebinsko prenovo časopisa. Jegorov nadalje ugotavlja, da so bralci naveličani pisanja Pravde, ki posveča preveliko pozornost delovanju Komunistične partije, predvsem njenim vodstvenim strukturam. To naj bi bili tudi glavni razlogi, da je glasilo KPSZ vse manj priljubljeno med sovjetskimi bralci.

Pice namesto konzerv

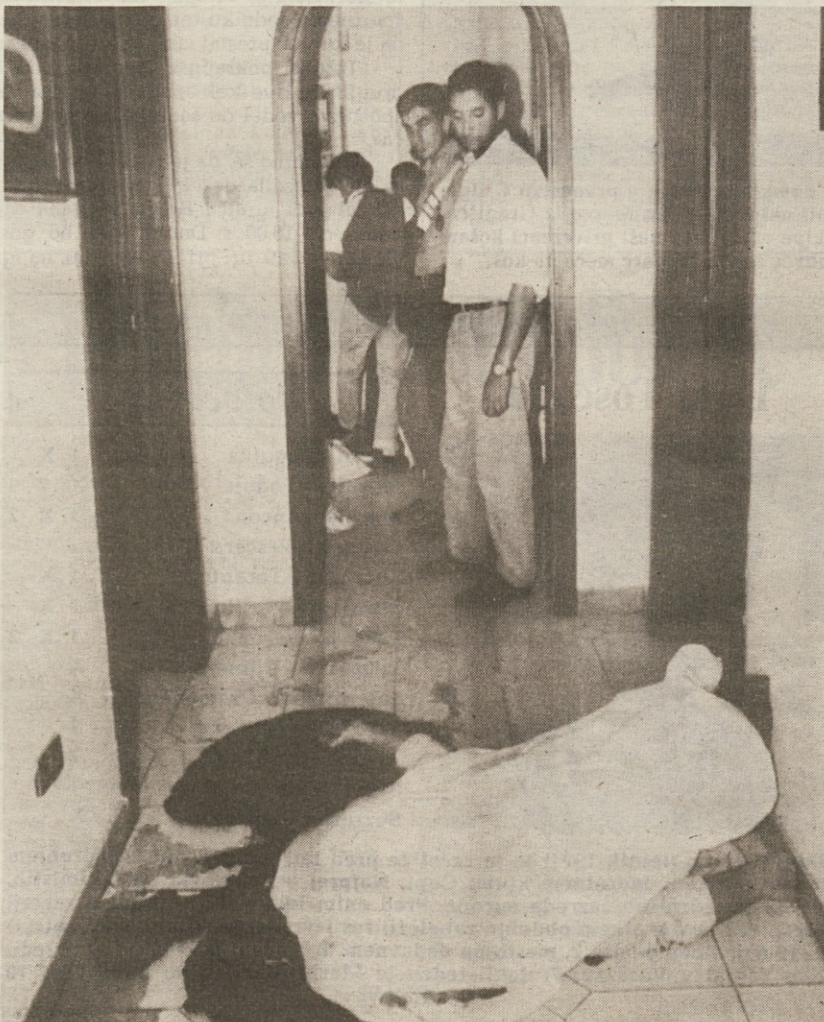
SAVDSKA ARABIJA — Ameriški vojaki v Savdski Arabiji odslej ne bodo več jedli konzervirane in vnaprej pripravljene hrane. Po številnih protestih, da je taka hrana dejansko neužitna, so se odgovorni za prehrano pri ameriških vojaških oblasteh odločili, da tudi savdske puščave osvojijo s »fast food« restavracijami. Tokrat sicer ne bo šlo za zidane stavbe in vojaki se bodo morali zadovoljiti z velikanskimi navadnimi kontejnerji, vendar pa bodo kljub temu prišli na svoj račun in si privoščili hamburgerje, pomfrit, pice in pečene piščance, ki naj bi dopolnili nepriljubljeno konzervirano hrano.

Vesti, da se ameriški vojaki v Savdski Arabiji prehranjujejo s konzerva-

mi, so povzročile začudenje samih Savdijcev, ki so dejali, da imajo njihovi vojaki konzervirano hrano predvideno le za trenutke največje pripravljene hrane. Nove »fast food« restavracije naj bi začele delovati že čez nekaj dni, skupaj pa naj bi jih postavili kar 80 in naj bi nasitile približno 200 tisoč vojakov.

Toda ameriški vojaki bodo morali vsaj v začetku tople obroke plačevati iz lastnega žepa. Meso in druge surovine za pripravo obrokov naj bi uvažali neposredno iz ZDA, hamburgerje pa naj bi prodajali po približno 1,2 do 1,5 dolarja. Že zdaj pa se govori, da bi lahko savdski kralj Fahd prevzel celotno finančno breme za prehrano ameriških vojakov.

Mafijski in kamoristični morilci še naprej nekaznovano ubijajo Še pet žrtev poravnave računov

CATANIA — Kamora in mafija še naprej nekaznovano ubijata in v sredo ponoči in včeraj je pod strelom plačanih morilcev umrlo še pet oseb. Tako so na poljih v bližini Caltagiro-neja (Catania) neznani morilci ubili 37-letnega pastirja Giacoma Grimau-da in njegovega komaj 12-letnega pomočnika Giuseppea Aiella, ki je bil kriv najbrž le tega, da je bil priča umoru Grimau-da, ki je imel že večkrat opravka s pravico. Po mnenju preiskovalcev gre umor pripisati poravnavi računov med kriminalnimi tolpmami.

Do drugega dvojnega umora je prišlo v Neaplju, kjer so kamoristični morilci ubili očeta in sina, Michela in Maria Cuoma. Oba so ubili v njunem blindiranem stanovanju, iz česar preiskovalci sklepajo, da sta žrtvi poznali svoje morilce. Po njihovem mnenju je namreč malo verjetno, da bi Michele Cuomo odprl vrata neznanecem. Obe žrtvi sta bili že obsojeni, 30-letni Mario (na sliki AP) pa je bil pred leti eden od vidnejših predstavnikov nove kamore Raffaella Cutola. Leta 1983 je bil tudi huje ranjen in takrat so mu morali odrezati obe nogi.

V sredo pozno ponoči pa so v kraju San Giorgio Jonico (TA) morilci ubili 26-letnega Cosima Palombella, ki je že bil v zaporu zaradi ropa, izsiljevanja in preprodaje mamil. Palombella so ubili, ko je stopil iz avta, ki ga je parkiral pred svojim stanovanjem. V naročju je imel 14-mesečno hčerko, ki je bila tudi ranjena in ji bodo morali amputirati dva prsta na roki. Žrtev je pripadala klanu bratov Modeo, uboj pa naj bi predstavljal maščevanje za umor Mattea La Gioie v Tarantu, 25. septembra letos.